Bana bir Tarzanlığı bile çok gördüler

OĞUZ ARAL

Yeni bir
HUYSUZ İHTİYAR

25. BASKI
(İlk 24 baskı sonradan basılacak)

KELEBEK / MARJİNAL YAZARLAR

Yeni bir

HUYSUZ İHTİYAR

OĞUZ ARAL

Bana bir Tarzanlığı bile çok gördüler

KELEBEK
MARJİNAL YAZARLAR

Table of Contents

Oğuz nereye koşuyor

Kadim dostum **Oğuz Aral**, çizginin doruğunda saltanat sürerken, bu kez de mizah yazısında zirveye koşuyor.

Bir koltukta iki karpuz taşıyor, diye adamı överlerdi, Oğuz'un taşıdıkları maşallah iki Diyarbakır karpuzu.

Kimileri iyi, usta çizerdir ama yazısı yoktur, kiminin de yazısı vardır çizgisi yoktur.

Oğuz'da her ikisi de Allah vergisi. Neylersiniz ki, Tanrı kimilerine cömertçe yetenek dağıtmış, kimisine gelince de hasisliği tutmuş. Hikmetinden sual olunmaz.

Avni, albümünü okuyor/seyrediyorum, hınzır zekâsını ne çok seviyorum.

İşte bunlar da zekânın zekâtı.

Hürriyet Pazar'da **Huysuz İhtiyar** köşesindeki (5 Aralık 1999) **Vardır bir dümeni!..** yazısını okuyunca, toplumsal paranoyamızın vardığı nokta üzerine kara kara düşündüm.

Öküzün altında buzağı aramak, milli hasletlerimizden biri. Bazılarına göre, her şeyin altında bir bit yeniği vardır, bu topraklarda doğup büyümüş tek dürüst insana rastlamak da, çölde vahaya rastlamak kadar mucizedir.

Oğuz Aral'ın yazısındaki **Arif** tipine siz de rastlamışsınızdır, Oğuz kadar hiç kimse ayrıntısını bu kadar güzel anlatamamıştır.

Bir gerçeği söylemenin tam zamanı.

✹

Mizahçının, hayata, insana, olaylara başka bir objektiften baktığını biliriz, değil mi?

Nice basit olayı, evdeki günlük yaşamı, bu **Huysuz İhtiyar**, öylesine güzel, renkli, zekice -mizah zekâ demektir bana göre- anlatır ki, ev, aile düzeninde herkes, bir parça kendini bulur.

Onun yazılarının başarısı. Hem kendisi hem biz olmamızdır.

Vardır bir dümeni'ni, bence, Türkiye'deki psikologlar, psikiyatrlar okumalı. Birçok çözümsüz, tatminsiz vakanın ardındaki anahtar bu yazıda gizli.

Vardır bir dümeni, kendimize ve başkalarına hayatı zehir etmenin altın (!) kuralıdır. Dünyadaki her faniyi dümenci görürseniz, o gözle bakarsanız, cehenneminiz hayırlı olsun.

Evet, kuşku iyi şeydir ama kuşkuculuk bir yaşama biçimine, bir dünya görüşüne dönüştüğünde iğneli fıçıda ya da çivili yatakta uyumaya benzer.

Tempo Dergisi'ndeki, **Futbolu çözemeyen Türkiye'yi çözemez** başlıklı (28 Aralık 1999) röportajında **Sporun Padişahı**'nın fermanları da sizin spor vizyonunuzu geliştirecektir.

Benim gibi, bu alanda, bırakın vizyonu, en küçük bilgi kırıntısına bile sahip olmayan biri bile ondan epey önemli mesajlar (!) almış bulunuyor. **SPORUN PADİŞAHI** ünvanının nereden geldiğini öğrendiğinizde, gerçek spor yazarını bulduğunuzu hemen fark edeceksiniz.

✹

BİLİMSEL ŞÜPHECİLİK, kötü değildir.

Ruhsal şüphecilik ise bir hastalıktır.

Haklı mıyım sevgili Oğuz?

Doğan Hızlan

Hürriyet

6 Aralık 1999

MERİTOKRASİ İÇİN EPUB’A ÇEVİREN Rincewind

Yuvaya dönüş

Üç kış önce, İstanbul'un rezilliğine dayanamayıp göçtüğüm Silivri'deki yazlık evimden bu yıl gerime baka baka Levent'teki aile ocağıma döndüm. İyice yorulduğum için olacak, artık kendime yetmez olmuştum. Her sabahın köründe pijamamın üstüne pantolon ve palto giyip Silivri'ye inerek gazete ve ekmek almak katlanılmaz bir işkenceydi. Mutfakta, alt dolaplardan bir tencere almak için çömelince yeni edindiğim 15 kilo yüzünden kolay kalkamıyordum. Yere dikine konulan bir yumurta gibi yana devriliyordum. Sonra da bu dolapları bu kadar aşağıya yapan marangozlara tepe tırnak düz gidiyordum. Ayrıca, komşu evlere dadanan milli meslek erbabı hırsızları saat başı düttürdüğüm bekçi düdüğümle kaçırmaya çalışıyordum.

Silivri'deki evde çoğunlukla yalnız yaşıyordum. Eşim, asker ziyaretine gider gibi hafta sonları geliyor, marangozluk ve aşçılık faaliyetlerimin sonucu evin aldığı durumu görünce, iki üç gün zor dayanıyordu. Zaten, o iki üç günü de evi temizlemek ve yola yordama sokmakla geçirip canını Levent'e dar atıyordu.

✹

Bu, yuvaya dönüş benim için çok acıklı oldu. Issız bir evde tek başına yaşamanın özgürlüğü artık bir hayal olmuştu. Sabahın üçünde keyifle pataküte giriştiğim marangozluk faaliyetleri artık tarihe karışmıştı. Hele, bitişikteki evlerin hava sahalarını da sarımsak ve sirke kokutan İtalyan yemeği pişirme deneyleri sadece tatlı bir anıydı artık.

✹

Tolga, "Vallahi çocuk gibi oldun. Seni yuvaya vereceğim artık!.." dedi.

Eşim Osmanlı kadındır, dedi mi yapar.

"Beslenme çantası da isterim ama."

“Olur, sana pembe bir beslenme çantası alırım.”

“Mavi!..”

“Pekiyi, mavi..”

“Ama çantanın içine rende, fritöz, blender ve kepçe takımı filan da koy. Çünkü, yuvada kendi yemeğimi kendim yapmak isterim.”

Bütün bu konuşmalar eve gelir gelmez yaptığım mutfak çıkarmasından sonra oldu. Hollandez soslu levrekle karides flambe pişirmeye kalkışmıştım. Kirli tencere, tava ve tabaklar yatak odasının kapısına kadar uzandığı için yuvaya dönüş şerefine yeniden yaşadığımız balayı aniden bitmişti.

✹

Gerçi, marangozluk işleri ilk günler fena gitmemişti. Evde, tamir edilecek epeyce eşya, çakılacak bir hayli duvar çivisi vardı. Aslında yoktu da tarafımdan var edilmişti. Kimseye çaktırmadan sandalyelerin bacaklarını yuvalarından gevşetiyordum, duvar resimlerinin çivilerini çıkarıyordum, ya da dolapların menteşelerini söküyordum. Tabii, sandalyede oturan pat diye yere düşüyor, kapaklar açanın elinde katlıyordu. İşte bu sırada ben naralar atarak marangoz takımlarımla hızır gibi yetişiyordum. Tolga’ya:

“Marangozluğum için o kadar takaza ediyordun!.. Şimdi bak da kıymetimi anla!.. Seni, döküntü bir evde yaşamaktan kurtarıyorum!..” diye bir de diskur çekiyordum. Ama bu mutluluğum da kısa sürdü. Bir gün gardrobun kapısını sökmeye çalışırken yakalandım ve dümenim çakıldı.

✹

Sinemaya, tiyatroya ve dostlarına gitmeden duramayan Tolga, artık evden çıkmaz oldu.

Bütün gün karşımda oturuyor, gözlerini bana dikip her hareketimi kontrol ediyor. Televizyon bile seyretmiyor. Daldırırım da adam mutfağa kaçarım ya da bir eşyayı sökerim korkusuyla ben, televizyona bakarken o da bana

bakıyor, oynayan filmi ancak seslerinden izliyor, televizyondan gelen gürültüler ve sesler heyecanlı bir durum alınca da soruyor:

“Şimdi ne oldu, kız kurtulabildi mi?”

“Hayır tam kaçacakken Cek Palans kızı yakaladı. Ama Brus Vils, şimdi damdan aşağı ip sarkıttı. Sanıyorum pencereden girecek ve Cek Planas’ı çok fena yapacak!..” Bazen tuvalete gidince bile acaba içerde yine ne muzırlık yapıyorum diye kapıyı dinlediğini hissediyorum.

“Sen artık resim ve tiyatroyu sevmiyorsun Oğuz!.”

“Kim, ben mii? Bayılıyorum.”

“Sevsen evden çıkar sergilere oyunlara giderdin.”

“Yaa, sokağa çıkayım da beni öldürsünler değil mi?.. Kendimi değil seni düşünüyorum. Bu yaşta dul kalmak zordur.”

“Silivri şimdi çok güzeldir. Bahçedeki meyve ağaçları çiçek açmıştır. Denizin sesi şarkı gibidir.”

“Değildir. Üstüne üstlük ıslak ve soğuktur. Bekir’in itleri de 40 tane filan olmuşlardır. Beni garanti yerler.”

“Mustafa’yı da özlemedin mi?”

“Çok özledim keratayı… Ama bazı geceler babasının cep telefonunu yürütünce tuvaletten bana telefon ediyor. Hasret gideriyoruz.”

Gerçekten de Mustafa geçenlerde yine telefon etmişti.

“Ben televizyona ne zaman çıkacağım?”

“Seni televizyona neden çıkarsınlar?”

“Seni bilem çıkavıyovlav be… Geçen akşam gövdüm. Üstelik daha şavkı söylemesini bilem bilmiyovsun. Şavkılavı hep o küçük adam söyledi.”

“O adamın adı Neşet Ertaş, çok güzel türlü söyler.”

“Televizyona biv çıkayım ben ondan güzel söylevim. Bak sana biv tane söyleyeyim de göv!”

“Dur lan, baban sesini duyunca kalkıp seni gebertir.”

“Biv halt yiyemez. Sesimi de duyamaz. Çünkü hevif bu gece kocaman bi şişe vakıyı bitivdi. Şimdi elbiseleviyle uyuyov.”

“Konuşurken niye ıslık çalıyorsun?.. Yeni bir adet mi çıkardın?”

“Islık çalmıyovum be. Dün biv dişim düştü. O delik ıslık çalıyov.”

“Gene, kavga mı ettin avanak?.. Dişine kim vurdu?”

“Dişime değil, Hayvi gözüme vuvdu. Dişim kendiliğinden düştü.”

“Hayri’yle neden kavga ettin?”

“O, sıska biv çocuk. Hem de kovkak. Ben onu dövevim sandımdı.”

“Dövemedin mi?”

“Azıcık dövdüm, ama o beni daha çok dövdü. Bağıvsaklavım yevleve düştü. Buvnumdan deniz kadav kanlav aktı. Gövmüyov musun gözüm bile mov oldu.”

“Telefonda nasıl göreyim?”

“Ama dayak yediğim çok iyi oldu.”

“Dayağın iyisi mi olurmuş?”

“Sen ne anlavsın movuk Vesimci? Elif bana çok acıdı. Mendiliyle yanaklavımı sildi. Şimdi, beni hep yanında otuvtuyov. Ben de acıklı acıklı içimi çekince, savılıp beni öpüyov.”

“Elif kim?”

“Sen de hiç bir şey bilmiyovsun lan Vesimci?.. Elif, bizim sınıfın en mini etekli kızı. Yanaklavı da pembe pembe!..”

✹

Aşçılık neyse ne de marangozluk krizlerim dayanılmaz bir hal aldı. Bütün gün, canımı dişime takıp bir evliya sabrı içinde bekliyorum. Tolga, uyuyunca sessizce bodruma süzülüyorum. Çekicin başına bez bağlayıp sessizce çivi çakıyorum. Yahut, çevredeki gece inşaatlarının ve kamyonların seslerini bekliyorum. Gürültüler başlayınca ben de elektrikli matkabımı çalıştırıp tahtalara delikler açıyorum. Ama iki gün önce marangoz takımlarım da ortadan yok oldu.

Bunca zulmün altında kalacak değilim ya… Benim intikamım da korkunç oldu. İki gündür onun kedilerinin kuyruklarına kaza ile basıp duruyorum.

İşte ben öldüm!.

Çeyrek asırlık dostum ve avukatım Nermin Aksın'a telefon ettim.

"Nermin'ciğim, bana bir şey olursa kitaplarımı Karikatürcüler Derneği ve Tarih Vakfı arasında paylaştır. Boyalarımı ve resim malzemelerimi Mustafa'ya verin. Para konuları için de sana bir vasiyetname yazıp bıraktım. Ayrıca gazete ilanı ve tören mören istemiyorum!.."

"Hayrola, bu tuhaf laflar da nereden çıktı şimdi?.. Hastalandın mı, ne oldu?.."

"Bir şeyim yok, turp gibiyim. Ama bu yaştan sonra insan tedbirli olmalı." deyip telefonu kapattım. Her zamanki kahramanlığımla Nermin'e belli etmemiştim, ama ölüyordum. Akşama sağ çıkmayacağım belli olmuştu.

Sabah ağrılar içinde uyanmıştım. Kafam, lunaparktaki çarpışan arabaların arasında kalmıştı sanki. Gözlerim sürekli sulanıyordu. Etrafı göremiyordum. Gırtlağımdaki bir tomar çivi yüzünden yutkunamıyordum. Kalbim, bir iki patpat'dan sonra uzun süre duruyor, sonra lütfen çalışıyordu. Göğsümden, çekilmiş sifon sesine benzer sesler geliyordu. Arada bir de arslan kükremesini andıran zırıltılar… Öksürürken raftaki bardaklar titreyip şangırdıyordu. Öyle terlemiştim ki sandalyeye otururken cork diye bir ses çıkıyordu. Birisi gece vakti gelip çekiçle bütün kemiklerimi de kırmıştı.

Kadim dostum Prof. Aydın Kargı her zamanki gibi koşup geldi ve grip olduğumu söyledi. Ama ben, Aydın'ın beni ne kadar sevdiğini bilirim. Ölmekte olduğumu saklamıştı benden. Bunca ağrı, sızı ve sancı ölüm arazı değil de nedir?.. Ben, tıp işlerinden bir hayli anlarım. Durumum, gırtlak kanseri ve siroz hastalığına tam uyuyordu. Göğsümdeki sancılar da enfarktüse ve kalp yetmezliğinin belirtileriydi. Çoluğumu, çocuğumu Mone'nin Van Goh'un o güzel resimlerini ve televizyonda Küçük İbo'yla, Sibel Çan'ı bir daha göremeyecektim. Amerika'dan apar topar niye

döndüğümü anlamıştım. Vatan toprağı beni bağrına çağırmıştı. Demek, bu kadarmış diye düşündüm. Yine de çok şükür…

Onca kazayı, belayı atlatıp yatağımda paşa paşa öleceğim… Üstelik de babamdan yirmi yaş daha ihtiyar olarak!..

✹

Hane halkı Amerika'da kızımın yanında olduğu için evde yalnızdım. Gazete'ye gitmediğimi, telefonlara cevap vermediğimi ve sokak kapısında gazetelerin biriktiğini gören dostlar şüpheleneceklerdi. Kapıyı kırıp da içeri girince cesedimle karşılaşacaklardı. Ama bu karşılaşma bana yakışır olmalıydı. Oysa ev dandini, yatak odası karman çorman, mutfak tepeleme bulaşıkla doluydu. Ölmek bir şey değil, dosta düşmana rezil olmak vardı.

Oflaya inleye temizliğe başladım. Ortalığı toplayıp süpürdüm. Yatak ve yorgan çarşaflarını değiştirdim. Bulaşıkları yıkayıp buzdolabındaki bütün yiyecekleri bahçedeki kedilere verdim. Hastalıklarımdan önce yorgunluktan ölecektim az kala!.. Yıkanıp sinek kaydı bir tıraş oldum. En fiyakalı pijamamı giyip yatağa uzandım ve ölmeyi beklemeye başladım. Ama kitapsız olmazdı. Bulanlar,

"Vay bee!.. Son nefesine kadar kitap okumuş." demelilerdi. Kalkıp kitap odasına indim. Hangi kitabı seçmeliydim acaba?.. Nazım'dan olsa ölümümle ideolojik bir mesaj vermeye çalıştığımı düşüneceklerdi. Orhan Veli ve Yunus Emre arasında bir karar veremedim. Sonunda Şekspir'in Hamlet'ini seçtim. Hem içinde, ölüm üstüne en güzel şiirler vardı, hem de tiyatroculuğuma uyuyordu.

Yatağa dönerken boşuna masraf olmasın diye kaloriferi söndürdüm. Başucu ışığını tam yüzüme gelecek şekilde ayarladım. Yatağa uzanıp Hamlet oyunundaki mezarlık sahnesini buldum. Okurken elimden düşmüş gibi kitabı açık şekilde yatağın yanma bıraktım. Her ölmekte olan insan gibi benim de hayatım bir film şeridi olarak gözlerimin önünden hızla geçmeye başladı. Filmin bir yerinden kalkıp eski arkadaşım Selami'ye telefon ettim.

"Selami'ciğim… Seni bağışlıyorum!."

“Sen beni niye bağışlıyormuşsun?”

“Hani yıllar önce kafama rakı şişesiyle vurup yarmıştın ya!..”

“Sen bunadın mı be!.. Ben senin kafana vurmasam, sen beni o gece öldürecektin… Önce iki dişimi kırmıştın, sonra da yatırıp gırtlağımı sıktındı!..”

Demek insanoğlu kendine yapılan kötülükleri asla unutmuyor ama kendi yediği haltları hatırlamıyormuş. Giderayak bunu da öğrendim. Hazır telefon başındayken Tekin’e de telefon edip helalleşeyim dedim.

“Tekin ben gidiciyim… Hakkını helal et!..”

“Ne diyorsun ağbi!.. Hasta filan mısın?..”

“Sanıyorum gırtlak kanseri oldum. Sesimden de anlamışsındır. Ayrıca, sirozum da var… Bir de kalp yetmezliği…”

“Benim de akciğer yetmezliğim bugünlerde azdı. Artık, tuvalete bile üç kere mola verip gidebiliyorum. Damar ameliyatı olduğum sol bacağımda yine sancılar başladı… Tekrar tıkanma var anlaşılan. Beynimin ağrısından kulağımdaki iltihabın arttığını anlıyorum…”

Tekin, ülser sancılarına geçtiği sırada telefonu usulca kapattım. Ahlaya oflaya merdivenleri tırmanıp tekrar ölüm yatağıma uzandım. Artık gözlerim kararıyor, sesler uzaklaşıyor, vücudumdan buz gibi terler dolaşıyordu. Ayaklarımı tuttum, soğumaya başlamışlardı bile… O sırada sokak kapısı çalındı. Demek ki Azrail gelmişti. Ama Azrail kapı çalar mıydı?.. Belki de bu kibar bir Azrail’di. Kapıyı vurmadan girmek istemiyordu. Kapı ısrarla çalınıyordu. İnleyerek ve sürünerek alt kata inip kapıyı açtım. Uzun boylu, sarışın, bir içim su bir kızın kapıda durduğunu hayal meyal fark ettim.

“Konsolosluk ne zaman açılacak biliyor musunuz?..” diye sordu. Bizim evin bitişiği Bosna Hersek Konsolosluğu’dur. Her gün gelen yüz kişinin en az on tanesi bizim eve uğrar. Ya bilgi sorar, ya da kapıyı şaşırmıştır. Hatta beni konsolos sanarak içeri girip oturanlar bile olmuştur.

“Herhalde öğle yemeğine çıkmışlardır… Bekleyin, birazdan gelirler sanırım.”

“Afedersiniz, içeri girip bekleyebilir miyim?.. Dışarısı bir felaket!..”

Gerçekten de dışarıda kova kova yağmur yağıyordu. Kız, şimdiden sucuk gibi olmuştu.

“Tabii buyurun, paltonuzu çıkarın hastalanacaksınız.”

Paltosunu çıkardı, yağmur elbisesine geçmişti ve elbise en küçük girintilerine kadar bütün vücuduna yapışmıştı. Tabii bütün çıkıntılarına da… Salona geçip oturdu. O mini eteğiyle bir de bacak bacak üstüne atmaz mı?.. Isınsın diye hemen bir kahve pişirip konyakla beraber verdim. El ve ağız alışkanlığıyla iki konyak da ben içtim. Savaş nedeniyle Türkiye’ye gelmeden önce Saray Bosna Operası‘nda balerinmiş. Şimdi, İstanbul Opera ve Balesi’ne girecekmiş. Ama Bosna’daki Kültür Bakanlığı‘ndan gelecek olan evraklarını bekliyormuş. Çantasından çıkardığı fotoğrafları göstermek için gelip yanıma oturdu. Başbaşa bale fotoğraflarına bakmaya başladık. Baktığım yeri pek görmüyordum ama her resme en az on dakika bakıyordum. Herhalde, ölmüştüm de cennete gelmiştim. Demek ki cennetteki huriler balerindi. Türkçe’yi çok tatlı bir Boşnak şivesiyle konuşuyordu. Ne kadar güzel bir evim varmış. Yalnız mı yaşıyormuşum?.. O da böyle bir evde oda kiralamak istermiş… Konyak şişesi bitmişti. Konsolosluk çalışanlarının geldiğini pencereden gördü. Benim de Bosna Hersek devletine olan bütün Sempatim bir anda yok oldu. Konukseverliğime teşekkür edip kalktı, paltosunu giyip gitti.

Ben oturduğum kanepeden kıpırdayamamıştım bile… İnsanın eli ayağı tutarken niye başına böyle şeyler gelmez de ölür ayak şansı açılır?.. Acaba kızın konsolosluktan çıkışını kollasam, birkaç gün daha dayanıp ölmeyebilir miyim diye kendimi yokladım. Hayır hiç umut yoktu! Hele 39 derece ateşin üstüne bir şişe konyağı da içince. Arnold Şıvardzeneger olsa sağ kalmazdı. Tekrar yatağıma dönüp asil bir ölüm pozu alacak mecalim de yoktu. “Lan,” dedim kendi kendime,

“Şu karı milleti adamın efendi gibi ölmesine bile izin vermiyor!..”

✺

Ama ölmeden önce söylenecek bir çift sözüm vardı. Söylemeden gidersem içimde ah kalırdı. O kafayla, bütün parti başkanlarım telefonla aramaya başladım. Kiminin özel sekreteri çıktı. Adımı ve gazetenin adını duyan kimi başkan da telefona kendi çıktı.

“Bre hımbıllar!.. Batırdınız memleketi be!..” diye başlayıp ağzıma ne geldiyse veryansın ettim. Ayrıca Emniyet Genel Müdürlü’ğüne ve MIT’e de telefon ettim.

Oh yahu!.. Artık gönül rahatlığıyla ölebilirdim. Sürünerek çalışma masama gittim bir şeyler karaladım.

“Son nefesini verirken yine karikatür çiziyormuş!..” derlerdi hiç olmazsa.

✺

Sevgili okurum… Sen bu yazıyı okurken ben çoktan ölmüş olacağım. Benim için ağlama ve don’t cray for me Arjantina!.. Ecelimle olmasa bile eve bir kamyon girer ve bana yardımcı olur. Ama yine de ölmeyi beceremezsem işte o zaman benim için ağlamaya başla… Hem de hüngür hüngür…

Bu ne garip bir grip!.

Bu haftaya da ıhlaya oflaya ve salya sümük girdim. Grip bir türlü geçmek bilmiyor. Kendimi, 45 adet dişi olan biri tarafından çiğnenip masa kenarın yapıştırılan bir ciklet gibi hissediyorum.

Ama arada bir gribimi sevmiyor da değilim. Ihlaya tıslaya sabah giyinip gazeteye gitmek üzere tam yola koyulacakken,

“Sen yaşlı ve hasta bir adamsın… Belki ateşin bile vardır. Sokaklara çıkıp, arabalar kullanıp, üstüne bir de çalışmak senin ne haddine… Telef olup gideceksin!..” deyip tekrar soyunuyorum… Sıcak yatağıma dönüp okulu kırmanın keyfiyle cilveli cilveli inliyorum.

Ama vicdan azabı denen hastalık gripten beter. Yatakta suçluluk duygusuyla dört dönerken Sayın Yazı İşleri Müdürüm Fikret Ercan’ın yüzü ve masum olmaya çalışan gülücüğü geliyor gözümün önüne… Beddualar ederek tekrar giyiniyorum ve gazeteye gidip mugarrip bir karikatür çiziyorum. (Mugarrip sözcüğünü ben uydurdum. Ama Arapça Gripli anlamına geliyor olmalı öyle değil mi Sevgili Hakkı Devrim?..)

Bu garip grip, 2 haftadır üstüme fıkara sümüğü gibi yapışmıştı. Sökebilene aşk olsun!..

“Senin verdiğin ilaçlar bir halta yaramadı!..” demeye utandığım için dostum Prof. Dr. Aydın Kargı‘ya da tekrar gidemiyordum. Üst sokağa yeni bir doktor taşınmış dediler. Kalkıp ona gittim. Uzun uzun muayene ettikten sonra hangi ilaçları aldığımı sordu. Ben de söyledim. Genç doktor müstehzi bir gülümsemeyle,

“Eskiler böyledir işte. Yeni literatürü takip etmek zahmetine katlanmazlar. Deli değneği bellemiş gibi eski ilaçları yazarlar. Siz onları kesin, şu reçeteyi yaptırın. İki güne bir şeyiniz kalmayacak.” dedi.

İki gün sonra daha da beter oldum. Kesilmiş olan öksürüğüm ve göğüs hırıltılarım geri gelmiş, sürekli terlemekten kımıldayacak mecalim kalmamıştı

✹

Hal hatır sormak için arıyormuşum gibi doktor arkadaşlarıma sırayla telefon etmeye başladım. Telefonda hastalık tarifi dinlemekten nefret ettiklerini bile bile lafı hastalığıma getiriyordum. Onlar da çaresiz bir ilaç ismi söylüyorlardı. Bir grip hastalığının iki hafta da geçmeyişine bir türlü akıl erdiremiyorlardı. Tabii, ben de enayi olmadığım için hâlâ 3-4 paket sigara ve rakı içtiğimi onlara asla söylemiyordum. İki hafta sonunda ev ufak tertip bir eczaneye dönmüştü. Her gün yeni ilaçlar aldığım için şüphelenebilirler ve akıllarına kötü şeyler gelebilir diye ilaçlarımı değişik semtlerdeki

✹

Recai, sonunda halime acıdı. “Sen bu nevazilden kurtulmak için ne ediyon ağbey?..” diye sordu.

“Bir sürü ilaç alıyorum.”

“Toktur ilacıynan olmaz. Buna ilaç işlemez!..”

“Ya ne işler?”

“Bizim oranın menşur KATUR TEPÜĞÜ vardır. Onu yapmadıkça hayretmezsin!..”

Recai, uyduruk bir el arabasıyla yıllardır bizim sokaktan geçen bir eskici… Yaşı belli olmayan, kara kuru ve sevimli biri… Benden birikmiş gazete ve dergileri sevabına alır… Bizim evin boş şişe atığı da hayli yüklü olduğundan aramız çok iyidir. Arada bir memleket ahvali üstüne sohbet ederiz. Arabasında eski bir transistörlü el radyosu vardır. Hem gider hem sürekli haber dinler. Dolar kurundan Galatasaraylı İliye’nin satılmasına kadar bilmediği yoktur.

“Bu Katır Tepiği dediğin de nedir?..

“Atalarımızdan bize kalmış bir ilaçtır. Bin derde devadır. Bir kerem kullandın mı hastalık yanına 40 yıl uğramaz ağbey!..”

Grip beni canımdan öyle bezdirmişti ki daha kötüsü olmaz deyip,

“Sen bunun tarifini biliyor musun?..” diye sordum.

“Yapması çok kolay… İsotu biliyon mu?.. Hani çok acı büber… Onu, sirkeynen karıştırman sonra bir baş sarmısakla beş zeytin çekirdeğini dövüp karabiberle içine katıcan. Üstüne, iki kaşık zeytinyağıynan yarım bardak rakı dökücen. İyice yazdın mı, işte hepsi bu kadar ağbey.”

✹

Gribim hâlâ geçmemişti. Ama mide sancılarımın ve durmadan kusmamın nedeni grip değilmiş. Bu sabaha karşı koşup gelen doktor midemdeki eski bir ülser yarasının tekrar açıldığını söyledi. Hastaneye yatırılmak fikrini kabul etmedim. Çünkü, Recai’nin geçmesini bekleyecektim.

✹

Recai’yi arabasının üstündeki gazete ve şişelerin yanına yatırıp kalan son takatimle gırtlağını sıkmaya çalışırken,

“Ulan, şimdi ben seni öyle bir tepeceğim ki seni katır tepiği bile iyileştiremeyecek namussuz!..” diye bağırıyordum.

“Aman ağbey ben sana naaptım, sevabına bir iyilik edeyim dedim!.. Ama bizim katur tepüğü maaşallah sana yaramış… Bak, gücün kuvvetin yerine gelmiş, sıkma be!.. Sıkma diyorum!..”

“Ulan alçak katil!.. Doktor midemi yıkamasa az kala ölüyordum!..”

“Sen o ilacı bakalım tam tarifiynen yaptın mı ki?..”

İflah olmaz dalgınlık huyumu bildiğimden bir an durakladım. Ama sonra, yazılı tarifi bir kimyager titizliğiyle yaptığımı anımsadım.

“Tam tamına yaptım, midemi deldim!..”

“Mideni niye deldin ki ağbey?.. Yoksa, katur tepüğünü içtin mi?..”

“içtin mi ne demek ulan, tabii içtim!.. Sen bana iç demedin mi?”

“Yoo, ben sana öyle bir şey söylemedim. Sen deli misin ağbey?.. O berbat şey içilir mi?..”

“Ya ne yapılır?..”

“Ağrıyan yerlere sürülür. Oraları ateş basar. Ağrı, sızı, hastalık da şıppadanak geçer…”

Bir anlık şaşkınlığımdan faydalanan Recai, elimden kurtulup kaçmaya başladı. Ben de arabanın üstündeki şişelerden en irisini boynundan kavrayıp alçağın peşine düştüm. Recai bir taraftan kaçıyor, bir taraftan da bağıra çağıra anlatıyordu.

“Dur ağbeyim!.. Mide illetinin de çaresi vardır. Bizim oralarda TAZE GELİN GERDANI diye bir ilaç yaparlar… Bilimum mide ve de bağırsak illetinin baş düşmanıdır. Taze gelin gerdanından bir kaşık yut, istersen bir koyun yeyip beş okka rakı iç!..”

Rakı lafını duyunca bir an duralayıp,

‘Acep şu ilacın tarifini yazsam mı?..’ diye düşündüm bir an… Sonra da hâlâ sancıyan midemin öfkesiyle elimdeki şişeyi arkasından fırlattım. Recai hâlâ anlatıyordu:

“Sütün kaymağını alıcan, cevizi dövüp balla ve de kekikle karıştıcan… Karanfili elmaynan kaynatıp üstüne dökücen…”

Yardımsever Recai!.

Öğleden sonra şekerlemesinin en tatlı yerinde sokak kapısı vuruldu. Yataktan kalkmaya hiç niyetim yoktu. Her kimse, vurup vurup gider diye bekledim. Ama kapıyı vuranın gideceği yoktu. Bir baterist ustalığıyla kapıyı gümbürdetip duruyordu. Homurdana söylene kalkıp açtım. Eskici ve hurdacı Recai, en masum sırıtışıyla:

“Hal hatır sorayım dedim ağbey… Nasıl oldum, ağrıların geçmiştir inşallah!., dedi.

“Sen hangi yüzle geldin?.. Az kaldı beni gebertiyordun lan.”

“Ama ağbey, sürülecek ilacı içmişsen kabahat bende mi ki?..”

“Neyse uzatma, şu dergilerle gazeteleri al da toz ol… Şişeleri de unutma!..”

Son görüşmemizde boğazını sıktığım için Recai, epeydir uğramamıştı. Evde de bir sürü gazete ve dergi birikmişti. Tabii, bir sürü de şişe…

“Senin kapı zili yine bozulmuş ağbey.”

“Evet, artık yenisini almak gerek.”

“Parana günah değil mi, yenisini alacağına tamir ettirsene.”

“Artık, tamir ettirmek yenisini almaktan daha pahalıya geliyor. Zaten hiçbir elektrikçi zil tamiri için zahmet edip de gelmiyor. Ben de elektrik işlerinden hiç anlamam. Üstüne üstlük korkarım da!..

“Şuna bir bakayım mı ağbey?.. Valla para pul istemem.”

“Sen elektrikten ne anlarsın be!..”

“İşte, şincik kalbimi kırdın ağbey… Ben, askerliğimi alayın tamiranesinde yaptımdı. Çok becerikli olduğum için beni tamirane çavuşu yaptılardı… Komutanlarım, tezkere bırak burada başçavuş ol diye çok yalvardılar ama ben istemedimdi. Bizim bütün mahallenin elektrik işleri benden sorulur. İstersen, sana direkten bir hat çekelim beş kuruş elektrik parası ödemezsin.” Doğrusu Recai’nin kendine olan bu güveni karşısında etkilenmiştim. Ama içimden bir ses herifi içeri sokunca başın yine derde girecek diyordu. Recai, içeri dalıp sokak kapısının yanındaki sigorta kutusunu açmıştı bile.

“Dokunma!.. Tamir filan istemiyorum!.. ”

“Ne korkuyon, bozsam bile ne olacak ki ağbey?.. Zaten bu zili atacak değil misin?..”

Adam haklıydı. Belki de dediği kadar marifetli çıkardı da, beni üç beş milyon lira harcamaktan kurtarırdı. Recai zilin tellerini, bobinlerini, sigortaya giriş yerini “Hımm!.. Hımm!..” diyerek ciddiyetle inceledi. Sonra, arabasındaki dolaptan tornavida, kontrol kalemi, pense, kablo ve tanımadığım bir iki alet alıp geldi. Zil kutusunu açtı, tellerini söküp tekrar bağladı.

“Senin zilde bir kabahat yok. Bozuk olan sigortadır ağbey.”

“Hadi be… Sigorta bozuk olsa evde birkaç lambanın da yanmaması lazım. Elektrikten anlamıyoruz dedikse zır cahiliz de demedik!..” Recai, kontrol kalemini oradaki bir prize soktu.

“Bak, bunda da celeyan yok. Bu sigorta lambalara değil, prislere bağlı.” dedi. Fena halde bozum olmuştum. Recai, hemen sigorta tablosuna girişti. Dur, tut diyene kadar tabloyu yerinden söküp her sigortanın bağlantı yerini tek tek kurcaladı.

“Sigortaların da sağlamdır. Ama senin ev tri fasle ağbey… Hata ondadır.” İntikam alma fırsatını kaçırmadım. Bir profesör edasıyla konuştum.

“Ona tri fasle değil tri-faze denir. Tri-faze üç adet elektrik fazı anlamına gelir!..”

“Senin bu dediğin neresidir?..”

“Tri-faze girişler aşağıda bodrumda… Ama elini sürersen fena yaparım!..”

Ben daha konuşmamı bitirmeden Recai bodruma yollanmıştı bile. Recai’nin bodrum merdivenlerinde kaybolmasının üstünden üç dakika bile geçmeden bir patlama sesiyle birlikte bodrumda bir şimşek çaktı. Evin ışıkları gidip gelmeye başladı. Recai de aşağıdan:

“Uyy, anam!..”lı “Vıyy, anam!..”lı uzun havaya benzer sesler çıkarıyordu. Bir koşu bodruma inip Recai’yi yapıştığı faz kutusundan tekmeyle ayırdım. Hırsımdan: “Geberteceğim lan seni!..” diye bağırıyordum. Ama Recai zaten yarı geberik bir durumdaydı. Saçları kirpi gibi tepesine dikilmiş, gözleri kıpkırmızı tavşan gözüne benzemişti.

“Aklının ermediği işi ne kurcalıyorsun?.. Geberip gidecektin, benim başımı da derde sokacaktın salak herif..”

Recai, ıhlaya tıslaya yuvarlandığı yerden doğruldu.

“Sen meraklanma ağbey, bana celeyan işlemez, çocukkene bana Keçi Kuyruğu Dövmesi içirdilerdi. Ben şerbetliyim. Hem, bana kızacağına dua etmelisin, senin evi yanmaktan kurtardım. Tri faslenin çıplak bir teli kutudan çıkıp betona değmiş. Beton da ıslak olduğundan celeyan yere vuruyor. Ama şincik düzeltirim.” Ben, “Dur be elekrikçi çağıralım!..” diye çırpınırken Recai, çıplak teli bantla sardı. Sonra, bir ustanın kararlı davranışıyla yukarı çıkıp söktüğü sigorta kutusunun da yerine taktı. Evin bütün ışıkları pırıl pırıl yandı.

“Sen bu Recai kardeşini hor gördün, ama o senin hayatını kurtardı. Ya, yengem aşağıdaki betona deyseydi maazallah!..”

İtiraf edeyim, Recai beni utandırmıştı. Para vermek istedim almadı. Mahcubiyetim daha da arttı.

“Hiç olmazsa bir kahvemi iç.” diye salona buyur ettim.

“Sağol ağbey, kahve istemem. Bir bardak su ver yeter…” dedi. Buzdolabına gidip kapışım açtım o sırada sokak kapısının zili çaldı.

“Aferin çocuğa yahu, demek zili de onarmıştı.” Gidip kapıyı açtım kimse yoktu. Kafam biraz karışmıştı. Tekrar mutfağa dönüp buzdolabının kapısını açtım, Kapının zili tekrar çaldı. Hızla kapıya koştum, tabii kimsecikler yoktu. Çünkü, buzdolabının kapısını açınca sokak kapısının zili çalıyordu. Zile bastım, mutfakta bir gürültü oldu. Koşup baktım, çamaşır makinesi çalışmaya başlamıştı. Durdurmak için stop düğmesine bastım. Üst kattan bangır bangır Çaykovski’nin Fındıkkıran Süiti duyuldu. Hemen oğlumun odasına koştum, disk çaları kendi kendine çalışmaya ve Çaykovkski’nin sidisini çalmaya başlamıştı. Şimdi televizyon izlemek için yatak odasındaki başucu lambamın düğmesine basıyorum. Çünkü, televizyonun düğmesine basınca bulaşık makinesi çalışıyor, evin kaloriferini kapatmak için de bulaşık makinesinin düğmesini kapatmam gerekiyor. Çağırdığım elektrikçiler:

“Biz bu işin içinden çıkamayız. En iyisi eve yeni bir elektrik tesisatı döşeyelim” dediler. Ben de kış günü evde yıkıntı döküntü olmasın diye razı olmadım, ama Amerika’ya torunları görmeye giden eşim dönünce neler olacağını düşünmek bile istemiyorum. İnşallah 34 yıl sonra boşanmayız.

✹

Artık Recai’yi bir daha görebileceğimi sanmıyordum, ama dün gördüm. Bizim sokağın öbür ucunda oturan Cemil Bey’in arabasının kaputunu açmış elindeki İngiliz anahtarıyla moturu kurcalıyordu. Cemil Bey de Recai’nin bu ustalığını hayran ve müteşekkir bakışlarla seyrediyordu. Cemil Bey’den pek haz etmediğimden arabayı tamir etmesi için Recai’yi görmezden gelip hesaplaşmayı başka bir güne bıraktım.

Evden kaçtım!.

Silivri'de dikiş tutturamayıp kös kös Levent'teki eve dönünce, bana zenci muamelesi yaptılar. Artık, yemek pişirmeme ve marangozluk yapmama izin yok. Bağlama çalmama izin var ama, türkü söylememe de izin yok. Bitişiğimizdeki Bosna-Hersek Konsolosluğu'nun kapısında nöbet tutan polis, bir gece ben türkü söylerken, bizim evde olay var sanıp telsizle ekip çağırmış. Ekibe kimsenin öldürülmediği, sadece benim Hacı Taşan'dan öğrendiğim bir bozlağı çalıp söylediğimi anlatana kadar akla karayı seçtim. İyice inansınlar diye, onlara da bozlak okumaya başladım. "Bu yıl bu dağların karı erimez"le başlayıp, daha ikinci mısraı olan "Eser badı sabah, yel bozuk bozuk" kısmına gelmeden, çok acele işleri olduğunu söylediler ve ekip otosuna doğru bir koşu kopardılar. Sonra da tekerleklere patinaj yaptıracak kadar gazlayıp gittiler. Bence polislere biraz müzik eğitimi verilmeli.

✹

Bütün ev halkı, bana karşı… Hatta, Tolga'nın o obur kedileri bile. Gerçi, kimse görmediği sırada onlara birkaç terlik patlamıyor değilim. O kadar hain ve alçak mahluklar ki, elime sağlık. Bayramın ikinci günü evde kimse yoktu. Odanın kapısını, penceresini sıkı sıkı kapatıp terliği elime aldım. En tatlı gülüşümle portakal adlı kediye sırıttım.

"İşte başbaşa kaldık benim büyük aşkım!.. Artık ölüm bile bizi ayıramaz." deyip, hayvana yavaş yavaş sokulmaya başladım. Tam o sırada ezan okundu. Birden çok mahçup oldum.

"Bu mübarek bayram günü senin yirmide birin kadar minik hayvanları dövmeye utanmıyor musun? Onları da senin gibi yüce Mevlam yaratmış. Onlara da bu dünyada alacak nefes, yiyecek lokma nasip etmiş." diye mırıldandım. Bu yüce insancıl duygular içinde, buzdolabını açıp alt gözün en arkasına kendim için gizlediğim incik haşlamanın sonunu Portakal'a verdim. Haşlamanın bütün suyunu içip son inciğin kemiğini de, yalayarak

kupkuru yaptı. Hatta, oburluktan bayılmak üzereyken, patateslerle havuçları bile tıkındı. Ama, ulu Tanrım bu fedakarlığımı görmüştü ya… Bu sevap bana her iki dünyada da yeterdi. Az sonra eşim Tolga geldi, Portakal anahtar sesini duyar duymaz çığlık çığlığa miyavlamaya başladı. Sonra da ok gibi fırlayıp içeri giren eşimin arkasına saklandı ve bana bakıp etinden et koparıyorlarmış gibi acıklı sesler çıkarmaya başladı. Tolga, ayaklarının dibinde kıvranan kedisine baktı,

“Sen, zavallı ve aciz hayvanlara işkence yapar bir zalimsin!..” dedi. Ve bu zavallı masum yavrudan ne istediğimi uzun uzun sordu. İki gündür benimle konuşmuyor. Ben de o masum yavruyu bir tenhada kıstırmaya çabalıyorum. Ama alçak kedi, Tolga’nın eteğinin dibinden ayrılmıyor. Eşim banyoya bile girse, kapıda kıyametler koparıp kendini içeri aldırıyor. Bahçeye çıkınca da, ağaçtan aşağıya inmiyor. Ben de, sabırla tekrar başbaşa kalacağımız günü bekliyorum.

Artık oğlum da bana karşı cephe aldı. Eskiden eve gelen kız arkadaşlarını benimle tanıştırırdı. Şimdi, bana göstermeden doğru odasına çıkarıyor. Güya, kız arkadaşlarıyla beraber salonda otururken ben ağzımdan protezimi çıkarıp, takma dişlerin aralarını temizlemek için üflüyormuşum. Ya da kız arkadaşlarının bacaklarına filan gözlerimi dikiyormuşum. Hatta yanaklarından makas aldığım bile oluyormuş. Bu gençler baba şefkatinden ne anlar?

Oğlum, yarın akşam Ankara Etimesgut’taki tank birliğine gidip teslim olacak. Askere gidebilmek için yırtındı. Askerlik şubelerine gidip komutanlara yalvardı. Bu yeni kuşaktaki askerlik sevdasını anlamıyorum. Halbuki bizim zamanımızda, askere gitmemek için türlü hile ve hurda icat ederdik. Örneğin karakitürcü Mistik, Erzurum’da askerliğe başlayınca, bir askerin bilmem kaç dişi eksik olursa, çürüğe ayrılacağını öğrenmişti. Zaten, ağzında çürüğe çıkma limitini doldurmak için, fazladan dört dişi kalmış. Hemen Erzurumlu bir berbere gidip o dört fazla dişi de çektirdi. Ama dişine kuşuna bakmayıp, yine de askerliğini sonuna kadar yaptırdılardı.

✹

Oğlum Seyit Ali’yi kıtasına teslis etmek için, kafamda küçük bir tören düzenlemiştim. Önde, pembe bir limuzin otomobilin içinde ben, eşim ve

oğlum… Arkadaki birinci kamyonda davul zurna ve saz heyeti… İkinci kamyona da, dansözleri doldurup konvoy halinde nizamiyenin kapısına kadar çala oynaya gidecektik. Boru mu bu?.. Askere evlat gönderiyoruz. Baba yüreği, daha aşağısını katiyen kabul etmez. Ama gel de Tolga’ya bir babanın yüreğinden geçenleri anlat. Nuh dedi, peygamber demedi, bu küçücük masum isteğimi reddetti.

Artık her isteğimi reddediyor zaten… Bahçeye gömülü sarnıçta yakalayıp da eve getirdiğim bütün kurbağalarımı sokağa attı. Duvarlara ve camlara resim çizmemi yasakladı. Evde pantolonsuz dolaşmama da izin vermiyor. Bu yaptığım teşhirciliğe girermiş.

✹

Üç gündür evden çıkarken, sokak kapısını üstüme kilitlemeye başladı. Anahtarlarıma da el koyduğu için, artık sokağa çıkamıyorum. Eve misafir çağırınca, konuğum dışarıda, ben içeride kapının altından konuşuyoruz. Üstelik, gayet sudan nedenlerle kapıyı kilitliyor. Geçenlerde kapı çalındı, Tolga gidip açtı ve bir süre sonra da, alı al, moru mor odaya döndü.

“Sen benim adıma Şükran Hanım’dan borç para mı aldın?.. Üstelik, 20 gündür de ödememişsin. O zavallılar emekli maaşıyla geçiniyorlar. Kadın, utana sıkıla alacağını istedi. Beni mahalleye rezil ediyorsun!..” diye başlayıp bütün gün söylendi. Ben de, kararlı bir sesle, harçlığımı arttırmadığı takdirde, bütün komşulardan yine borç alacağımı söyledim.

Bayramın üçüncü günü gittiği ziyaretten hışım gibi döndü.

“Evdeki bu adamlar da kim?..”

“Hiiç, arkadaşlarım.”

“Biz otuz beş yıllık evliyiz. Bu arkadaşlarını ilk defa görüyorum.”

“Ben de ilk defa görüyorum… Ama tatlı çocuklar. Hele tombul olanı bir göbek atıyor, görsen şaşarsın.”

“Peki, o yukarıda yatağımda uyuyan adam kim?..”

“Haa, o bizim çöpçü. Rakıyı fazla kaçırdığı için sızdı.”

Tolga evde yokken, bayramlaşmaya gelen bekçi, çöpçü her kim varsa, eve buyur etmiştim. Araya bir de dilenci karıştı sanıyorum. Biraz meze hazırlayıp, acele bir de mantarlı biftek pişirdim. Rakıyı da açıp, ufaktan bir muhabbete durmuştuk. Üstelik çocuklar da müzikten anlıyorlar doğrusu… Onlara bağlama çalıp, saatlerce türkü söyledim. Sivaslı olan ağladıydı bile.

✹

Dün yine beni eve kilitleyip gitti. Ben de evden kaçmaya karar verdim. Alt katınkiler demir parmaklı olduğu için, üst kat penceresinden kaçabilirdim ancak. Ama, o da çok yüksek. Önce, evde ufak bir yangın çıkarıp itfaiyeye telefon etmeyi düşündüm. Onlar da yangın merdivenleriyle gelip beni çekip camdan alırlardı. Ama geç gelirler, bütün ev yanar diye korktum. Sonra filmlerdeki çarşaf numarası aklıma geldi. Hani, esas oğlan çarşafları yırtıp uç uca ekler, sonra da pencereden sallandırıp tutuna tutuna iner ya…

İşte bu numara yüzünden, bu yazıyı size hastane odasında ve sargılar içinde yazıyorum. Daha doğrusu, ben söylüyorum, Tolga yazıyor. Bir yandan da iki gözü iki çeşme ağlıyor. Çünkü arada bir, çok acıklı inilti sesleri çıkarıp, vasiyetlerde bulunuyorum. O da, daha çok ağlıyor. O kadar üzüldü ki, eve dönünce belki kedisini bile dövmeme izin verir.

Ona her şeyi ben öğrettim!

Oğlum Devlet Konservatuvarı Gitar Bölümü‘nü bitirince, sekiz aylık vatan görevini yapmak üzere bir koşu askere gitti. Müzisyen ve dalgıç hocası olduğu için de, tabii tankçı yaptılar. Dün akşam üstü acemi birliğinden telefon etti:

“Beni sakın merak etmeyin. Burada bize çok iyi davranıyorlar. Yepyeni elbiseler verdiler. Yemekler ve arkadaşlık da çok iyi.”

Hızlı konuşmasından, telefon kuyruğunda bekleşenler olduğunu anlayıp, hemen sözünü kestim. Konuşma zamanımız kısıtlıydı.

“Sakın işgüzarlık edip her işten anlar görünme… Sonra adamı her işe koşturup, canını çıkarırlar. Ama, aptal ve beceriksiz taklidi yapmaya da kalkma. Hem yemezler, hem de itip kakarlar!”

Askerlikle ilgili bu altın kuralı oğluna öğretmek her babanın, babalık görevidir. Ben de, bu ders fırsatını yine kaçınmamıştım. Zaten, oğlum yaşam hakkında ne öğrendiyse, hepsini benden öğrendi.

Telefonu kapattıktan sonra, her asker babası gibi oğlumla ilgili anılarım aklıma düştü. Daha küçücük bir çocukken, ona dövüşmesini ben öğretmiştim.

“Bak oğlum, yumruğunu vururken kolundan değil, belini döndürüp omuzundan yükleneceksin. Yani, bütün bedeninin ağırlığını yumruğunda toplayacaksın.”

“Ama baba, ben kimseye vurmak istemiyorum ki… Dövüşmeyi de hiç sevmiyorum.”

“Peki, seni dövmeye kalktıkları zaman ne yapıyorsun?”

“Kaçıyorum!.. Böylece kimsenin canı yanmıyor.”

“Kaçmak erkekliğe sığar mı be!.. Üstelik, sen bir pehlivan torunu ve boksör oğlusun. Bu ülkede dövüşmeden yaşamak mümkün değildir. Seni dövmeye kalktıkları zaman, ilk yumruğu sen vur. Unutma, adam üstüne gelirken ilk yumruğu sen patlacaksın.”

Bu kavga dersinden yarım saat sonra Seyit Ali, mor bir göz ve patlak bir dudakla sokaktan eve döndü.

“Bu ne hal oğlum, düştün mü?..”

“Hayır, kavga ettim.”

“Niye sözümü dinlemeyip, birinci yumruğu sen vurmadın?”

“Valla birinci yumruğu ben vurdum baba!..”

“Eee, sonra?..”

“Sonra da, on birinci yumruğu vurdum.”

✹

Delikanlı yaşında onu alışverişe götürmüştüm. Parayı kazanmak değil, akıllıca harcamak marifettir. Oğlumu bir tüketim budalası olmaktan korumalı ve harcarken bile insanın nasıl para kazanacağını öğretmeliydim.

“Pazarlık etmeden hiçbir mal satın almayacaksın.”

“Ama büyük mağazalarda pazarlık etmek yasak.”

“Palavra!.. Doğu ülkelerinde nerede para varsa, orada pazarlık da vardır. Sen de, kirası yüksek ve bir sürü insanın çalıştığı büyük mağazalara gitme. O masrafları senden çıkarırlar.”

Onu küçük bir dükkâna götürdüm.

“Bak şimdi ders biir. Asla almak istediğin mal ile önce ilgilenme. Başka şeylerin fiyatını sor ve şimdi beni izle.”

Oğlana uzaktan bir gömlek beğendim. Hemen yanındaki gömleğin fiyatını sordum.

“3 milyon efendim.”

“Çifti mi 3 milyon?..”

Sorumdaki inceliğe bakın… Tabii tezgâhtar mahvoldu.

“Hayır beyim, teki 3 milyon. Ama size 2 buçuğa bırakırız.”

“2 milyona verirseniz alırım. Üstelik bunu değil de, yanındakini!” deyip, beğendiğim gömleği gösterdim. Oğlum ikide bir,

“Ama baba.. Dur… Bir dakika…” deyip, duruyordu. Onu tersleyip susturdum. Satıcıyı, tam yüksek tempolu psikolojik bir hamleyle mat etmişken, ortalığı karıştırıp adamı uyandırmasına izin veremezdim.

Eve gelinceye kadar satıcı psikolojisi ve pazarlık stratejisi üstüne kapsamlı bir nutuk çektim. Evde Seyit Ali, gömleği paketinden çıkardı.

“Gömleğin etiketini okur musun babacığım. Bak, 1.5 milyonluk gömleği 2 milyona aldın!.. Fiyatı etikette 1.5 milyon yazıyor.”

“Seni, evlat dedik bağrımıza bastık namert herif. Etiketi bana dükkânda niye göstermedin?..”

“Göstermek için çok uğraştım… Ama beni dövmekten beter edip susturdun.”

O sırada annesi alışverişten döndü. O da Seyit’e, aynı gömleği almıştı. Demek ki, otuz küsur yıl beraber yaşayan çiftlerin gömlek zevkleri, aynı oluyordu.

“Bu güzel gömleği Vakko’nun ucuzluğundan 1 milyona aldım… Kumaşı da ithalmiş!..”

Tolga’nın alışveriş zaferini yarım saat kadar gık çıkaramadan dinledim. Oğluma da yan gözle.

‘Ağzını açıp da enayiliğimi çaktırırsan gebertirim!..’ gibisinden gayet kötü bakışlar fırlatıyordum.

Gömlekler aynıydı ama, Seyit Ali benim aldığım gömleğin içine sığmadı. 2 numara küçük almışım. Onu hâlâ ben giyiyorum…

✹

Seyit, çok mahçup bir çocuktur. Berbere bile bahşiş veremez. Bahşişi uzatınca, utancından hemen elini geri çeker. Tam o sırada berber de, elini uzatmış olur. Adamın eli havada kalır. Seyit, bahşişi tekrar uzatana kadar berber elini çekmiş olur. Bu kez de, Seyit’in eli havada kalır. Sonunda utancından perişan olmuş bir halde, parayı tezgâha atıp kaçar gibi dükkândan fırlar. Hele bir genç kız ona bakmayagörsün… Yüzü, üç kez renk değiştirir. Ama bakılmayacak gibi bir delikanlı da değildir hani!.. Boy, pos, endam heykel gibi… Kaşlar ve burun kartal gibi ve de şefkat dolu ela gözler!.. Benim gençliğimi bir hayli andırır. Yani, her babanın oğlu gibi, fena halde yakışıklıdır. On sekizine değince baktım, kendi başına bir halt edeceği yok.

“Gel bakalım, zamparalığın nasıl yapılacağını sana öğreteyim.” diye, onu bir bara götürdüm.

“Birinci ders, bir kızla gözgöze gelince kızarıp bakışlarını kaçıracağına, ona tatlı tatlı gülümseyeceksin.” deyip, gözgöze geleceği kız aramaya başladım. Ben, kendilerine en çapkın ve en tatlı sırıtışımla bakarken, üç tanesi hemen kafalarını çevirdi. Biri de, sırtını döndü. Fakat, barın dibinde oturan dünya güzeli bir sarışın, bana insanın iliklerini ısıtacak kadar sıcacık bir gülüşle baktı. Barın alacakaranlığında dişleri yıldızlar gibi parıldadı. Hemen kadehimi ona doğru kaldırıp sonuna kadar içtim. Kız da bana kadeh kaldırdı.

“Gördün mü?.. Ne kadar kolaymış.. Önemli olan, gülüşünle göndereceğin elektrik gücü… Şimdi yanına gidip bir iki espri patlatacağım. Aslında kadınlar, yakışıklıları değil, zeki ve esprili erkekleri beğenir.”

“Ama sen kızın yanma gitmesen daha iyi olur baba.”

“Niye lan?.. Kız beni bekliyor.”

“Kız tabii seni bekliyor. Çünkü sen ona, dört yıl hocalık yaptın. Unuttun mu, onu geçen yıl bizim okulun tiyatro bölümünden mezun ettiniz.”

O sıralarda oğlumun da okuduğu Devlet Konservatuarı‘nda tiyatro hocalığı yapıyordum. Utancımdan ne halt edeceğimi nereye saklanacağımı şaşırdım.

Bir süre sonra bizim oğlan ahu bakışlı, düz yolda keklik sekişli, güzeller güzeli bir kız arkadaşıyla beni tanıştırdı.

“Amanın oğlum, bu huriyi hangi cennette buldun?..”

“Ben bulmadım, o beni buldu.”

“Senin gibi pısırığın nesini beğendi be!..”

“Şimdiki kızlar, hababam espri yapmaya çalışan, çenesi düşük adamlardan hoşlanmıyorlarmış. Mahçup erkekler, onlara daha esrarengiz ve cazip geliyormuş babacığım!..”

✹

Son dersimiz, içki içmek zagonu üstüneydi. Oğlum her ne kadar,

“Ben içkiyi sevmiyorum, adamı aptal gibi yapıyor. Biranın bile tadından nefret ediyorum!” diye direndiyse de,

“Erkek adam içki içer. Nasıl olsa bir gün sen de içeceksin. İçerken, adabına uygun içmeyi öğren.” diye, onu sürüyüp bir meyhaneye götürdüm.

“İçkicilikte en büyük ayıp, sarhoş olmaktır. Küp gibi içip, mıh gibi duracaksın. Konuşurken dilin dolanıp, yürürken sallanmayacaksın bile. Tabii bu işin de bir tekniği var… İçkiden önce bol tereyağlı ya da zeytinyağına bulanmış ekmek yiyeceksin. Mideni yağ ile sıvayacaksın. Sonra ağır ağır istediğin kadar iç.”

Oğlumun sırtında eve dönerken ayılıp sordum.

“Ne oldu?..”

“Aslında fazla bir şey olmadı. Ama sen yan masadaki hanıma sarkmaya başlayınca beraber olduğu adamlar seni dövmeye kalktı.”

“Dövdüler mi?..”

“Benim babamı kim dövebilirmiş be!.. Ben onların ikisini de haşat ettim.”

“Emeklerim sana helal olsun benim yiğit evladım. Tabii, öğütlerimi anımsayıp ilk yumruğu sen vurdun.”

“Ne yumruğu be baba!.. Birine karate yaptım, ötekine de sandalyeyi geçirdim!..”

O şimdi asker… Babaları da oğullarla birlikte askere alsalar da, onlara askerliği bir güzel öğretsek…

Telefon kabul günüm

Bilgisayara bağlamak için ikinci bir telefon almam gerekti. Masanın üzerinde iki telefonu birden görünce canım çekti,

“Kendime bir telefon edeyim, epeydir görüşememiştik.”

Deyip, öbür telefonun numarasını çevirdim. Hayret bir şey, hemen çaldı.

“Alo buyrun.”

“Oğuz Bey’le görüşmek istiyorum.” dedim, kendi kendime. Bir sağ elimdeki, bir sol elimdeki telefonla konuşuyordum.

“Bakayım evde mi, Oğuuz… Telefon!”

“Geldim, alo buyrun ben Oğuz.”

“Günaydın, ben de Oğuz! Görüşmeyeli nasılsınız bakalım? Ayağınız iyileşti mi?”

“Ağrısı geçti sayılır. Yürürken artık topallamıyorum maalesef.”

“Niye maalesef?”

“Acısını kahramanca bastırmaya çalışan bir adamın ifadesiyle topallayarak yürümek, çok fiyakalı oluyordu doğrusu… Çocukken de topallayarak yürümeye bayılırdım. Kızlar, hep ayağıma ne olduğunu sorarlar, ben de üç kişiyle kavga ettim derdim.”

“Yeni çalışma evinden memnun musun, komşuların nasıl?”

“Gördüğüm kadarıyla efendiden kaliteli insanlar. Yalnız karşı apartmanın çekme katında oturan delikanlı için üzülüyorum. Oğlan, fena halde âşık!”

“O kadar uzaktan nasıl anladın?”

“Bir delikanlı o yaşta hiç kıpırdamadan yarım saat denize bakıp oturuyor ve bütün gün bangır bangır aynı arabesk şarkıyı çalıyorsa, zurna gibi âşık olmuş demektir. Kız da, pek yüz vermiyor anlaşılan… Dün akşam üstü dayanamadım, camı açıp ‘Aldırma bu da geçer, dünya bir bakışta sana aşık olacak kızla dolu!’ diye seslendim.”

“Eee, oğlan ne dedi?”

“Bir şey demedi. İçeri girip müziği iki misli açtı. Herhalde müziğine laf ediyorum sandı.”

“Yahu, onun bunun işine niye karışıyorsun?”

“Bilirsin, ben maydanozgillerdenim. Her çorbaya maydanoz olmazsam rahat edemem.”

“Bilirim, sadece kavga ayırmak merakın yüzünden, dünyanın dayağını yedin, hâlâ akıllanmadın!”

“Telefonu kapatma, bir dakika tuvalete kadar gidip geleceğim. Pat… pat… pat… (Gidiş ayak sesleri) Pat… pat… pat… (Dönüş ayak sesleri)”

“Geldin mi?”

“Geldim. Tuvalette elimi yıkarken bak aklıma ne geldi!”

“Ne geldi?”

“Biz ne yapıyoruz?.. Çiş ettikten sonra elimizi yıkıyoruz, ama yanlış yapıyoruz. Elimizi, fermuarı açmadan önce yıkamamız gerek. Çünkü az sonra en kıymetli organımızı tutacağız!..”

“Eh, bunları düşünmen doğal… Aklım oranla bozma yaşındır!..”

“Dıngıllığın alemi yok!.. Bu işin yaşı, adamına göre değir. Benim kayınpeder 75 yaşındayken, 30 yaşında metresi vardı.”

“Vah vaah!.. Demek bu işlerde ancak kayınpederinle övünecek hale geldin!..”

“Edepsizlik etmeden adam gibi üç laf konuşmayı beceremiyorsun hıyar!..” deyip, öfkeyle telefonu suratıma kapattım. Az sonra, telefon yine çaldı. Belki de yine ben arıyorumdur diye, hırsımdan açmadım. Ama telefonun düdüğü susmak bilmiyordu.

“İyi günler, Oğuz Bey’le mi görüşüyorum?”

“Evet, benim.”

“Burası Filiktaş. Bir dakika ayrılmayın, Kazım Bey görüşecek.”

“Kiminle görüşecek?”

“Sizinle tabii…”

“Niçin görüşecek?”

“Bilmiyorum efendim, bir dakika bağlıyorum. Diling… Dılong… Dim… Dim… Dımbır… Dımbır… (Bir hayli uzun süren bir müzik…)”

“Alo, iyi günler Oğuz Bey. Ben Kazım Şanlı, Filiktaş’ın halkla ilişkiler müdürüyüm.”

“Siz kiminle görüşmek istiyorsunuz?”

“Oğuz Aral’la…”

“Bir dakika ayrılmayın efendim, bağlıyorum. Alişim’in kaşları karee… Ammaan… Görmedin mii, ah civan Alişim’i Tuna Booyu’ndaa!..”

O sırada telefonda adam ağaç etmek için bekletme müziği yapacak radyo, teyp gibi gereçlerim olmadığından, ben de şarkı söylüyordum.

“Alo Kazım Bey, orada mısınız?”

“Evet, ben Oğuz BeyTe görüşe…”

“Ah, bağlanmadı mı?”

“Bir dakika bağlıyorum efendim. Kalenden bakan oğlaan… Kahkülü sarkan oğlaan… Ah, gece gelme gündüz geel… Horozdan korkan oğlaan… Aloo, Kazım Bey hâlâ orada mısınız?”

“Ben Oğuz Aral’la…”

“Oğuz Bey yerinde yoklar efendim… İsterseniz siz on dakika sonra yine arayın. Ama sekretersiz ve bekletme müziksiz olarak kendiniz arayın!”

✺

Demek ki bugün telefon kabul günümmüş… Akşama kadar telefonlar çifter çifter öttü. Bazen kimin lafını kime söyledim, gazeteyle konuşurken iki kilo patates mi ısmarladım, günlük karikatürümün baskı ölçüsünü manava mı verdim, hatırlamıyorum. İnsan, açmayayım diyor ama, ya önemliyse deyip yine açıyor telefonu. Tam yatarayak ve pijamamın tek bacağını giymiş olarak yine koşuşturdum.

“Fatih Sultan Mehmet’in avabası yok muydu?”

“Olmaz olur mu?.. O, koca, bir padişah olduğu için, onun her şeyi vardır.”

“Öyleyse niye hep ata biniyov?”

Mustafa’nın uyumuş babasının cep telefonuyla tuvaletten konuşma saatiydi demek ki…

“Okul nasıl gidiyor?”

“Öğvetmen bize bugün Fatih’i öğvetti, ama kendisi de tam bilmiyov.”

“Bilmediğini nereden anladın?”

“Fatih’in Nayk pabucu vav mı diye şovdum, yok dedi.”

“Tabii yoktu…”

“Hadi bee!.. Bi Nayk pabucu bile olmayan adamı padişah yapavlav mı?”

“O zamanlarda Nayk Mayk pabuç yoktu. Fatih çizme giyerdi.”

“Çizmesinin mavkası neydi?”

Mustafa’yla konuşurken tetikte olmalısınız. Birden boş bulunup bağırmaya veya küfürler etmeye başlayabilirsiniz.

“Bağıvmasana hıyav Vesimci… Babam duyup uyanacak, sonva da beni dövecek.”

“Babanın eline sağlık!.. Beş asır önce marka ne arasın be!.. O güzel zamanlarda marka filan yoktu.”

“Lakosut tivşövt de mi yoktu?”

“Yoktu!..”

“Adidas?..”

“Hiçbiri yoktu.”

“Niçin yoktu? O zamanlav insanlav fakiv miydi?”

“Nereden çıktı lan bu marka merakı?”

“Çünkü, Nalan avtık beni yanına otuvtmuyov. Sümüklü Tankut’u otuvtuyov. Tankut’un Nayk papucu vav!”

Demek ki fabrikatörün oğluyla, fakir gencin yerli filmlik sevda savaşları bu dünyada hiç bitmeyecekti.

“Dert etme be Mustafa, ben sana en Nayk’ından bir çift pabuç alırım.”

“Lakosut tivşövt de…”

“Tamam… Lakost da alırım.”

“Ama, Vecep’in kazağında Benetton, Tavkan’ın okul çantasında da Adidas yazıyov. Emine’yle Tülin de onlavı yanlavına otuvtuyov. Hem de, Tülin’in önlüğü kısacık.”

“Bana bak Mustafa, ben Fener’den transfer ücreti değil, bir gazeteden maaş alıyorum sadece… Başlatma şimdi Adidas’ından, Benetton’undan!”

“Sınıfı geçince babası Galip’e de Cartiyev mavka saat alacakmış. Sen ihtiyav olduğun için, unutuvsun. Cartiyev’i bir yeve yaz.”

“Gecenin bu köründe hicran yapıp, gaza getirip adam mı kazıklıyorsun be! Kartiye marka saat kaç milyar haberin var mı uyanık? Pabuç alırım dediğime de pişman etme beni.”

“Demek ki, ödevlevimize o kadar yıldızı boşuna almışız!”

“Ödevlerine hâlâ yıldız alıyor musun?”

“Alıyovum tabii… Deftev yıldızla doldu. Yıldız alınca annem çokopvens veviyov.”

“Demek, öğretmenin seni çok seviyor.”

“Yıldızlavı öğvetmen vevmiyor ki… Yıldız çizmesini öğvendikten sonva, ben kendime yıldız veviyovum!” Deyip, telefonu kapattı. Tabii, o sırada öbürü çaldı.

“Aluu, orası niresii?..”

Ben de,

“Orası burası!..”

Dedim ve ahizeyi açık olarak masaya koyup yatmaya gittim.

Bizim kuşak, efsane kuşaktır!

Moruk milleti, gençlerle beraber olmaya bayılır. Bayılma nedeni, gençlere olan sevgisinden çok, kendi gençliğini anlatmak tutkusudur. Çünkü, her moruğun gençliği, şimdiki gençlerin ders alması gereken bir efsanedir ve bütün akıllı moruklar, kelebekler gibi çift uçar.

O gece bizim masa, yan masalardaki morukları hasetlerinden çatlatacak kadar gençlerle doluydu. İnsanı, kabuklarından arındıran üçüncü dubleden sonra, yaşama küskün bakan karşındaki gence bir baba şefkatiyle,

“Böyle üzülecek kadar değerli bir derdin varsa, zenginsin demektir.” dedim. (Önemli not: Girişler şairane yapılmalıdır.)

Uzun masamızın öbür başında oturan Hilmi, babacan bir gülümsemeyle pasını verdi.

“Kadın meselesidir!”

Hilmi, benden iki üç yaş büyüktür ve çocukluğumdan kalan ender arkadaşlarımdan biridir. Derdini dinleyecek adam bulduğu için, delikanlının gözleri parladı. Ama kibarlık olsun diye birinci soruda hemen dökülmemek için,

“Yok bir şey…” dedi ve rakısını dipleyip derdini anlatmaya hazırlandı. Yanındaki arkadaşı, delikanlının anlatacağı hikâyeyi en az yedi kez dinlediği için telaşla atıldı:

“Sevgilisi terk etti!..”

“Yani, bu hüzünler bir kız için mi?”

“İki yıldır beraberdiler. Samim, evlenmeyi düşünüyordu.”

Geçmişteki hoş bir anıyı hatırlamaya çalışan adamın yarım gülücüğü ve kısık gözleriyle meyhanenin tavanına baktım.

“Hatırlıyor musun Hilmi beni terk ettiği zaman Ayla’ya ne yapmıştım?”

Hilmi, şen bir kahkaha patlattı.

“Unutur muyum yahu, Babıali’de aylarca günün konusu olmuştu. Hatta, Müşerref Hekimoğlu sosyete sütununda bile yazmıştı. Hatırladıkça hâlâ gülerim.”

Delikanlıların gözlerindeki ilgi ve merak pırıltılarına bakıp ağırdan aldım. Biraz patlıcan salatası, bir fırt rakı ve üstüne ağır hareketlerle yakılan bir sigara…

“Ayla’yı seviyordum, ama canımı yakmıştı. Tam ona ihtiyacım olduğu zaman çekip gitti. Önce senin gibi için için ağladım ama, sonra ağırıma gitti. Üstünüze alınmayın, bizim kuşak onurlu ve delişmendi. Kahırlar içinde sümsük sümsük oturmayı kendime yediremedim. Bir ince saz takımı, Sulukule’den iki dansöz, Londra Bar’dan üç güzel konsomatris hanım, on sandalyeli bir masayı bir gece kamyona yükledim. Ayla’nın evinin bahçesine işret kurup sabaha kadar alem yaptım. Ayla’nın halini görmenizi isterdim.”

“Komşular hır çıkarmadılar mı?”

“Ne hırı, bize katılıp dansözlerle göbek atan bile oldu. İkinci gece Ayla tıpış tıpış döndü. Zaten, alem yaptığım kızların hepsi Ayla’dan güzeldi.”

Hilmi, yine bir kahkaha patlattı.

“Hatanın büyüğü, tek kadına bağlanmaktır!”

Gençlerden birisi,

“Ben nişanlıyım ama, sevgilim de var.”

Diyecek oldu. Ama Hilmi, laf sırasını kolay kolay kaptıracak adam değildi.

“Bir gün karım, nişanlım, metresim ve yeni flörtüm benim garsoniyerde tesadüfen bir araya geldilerdi. Ben, bunca yıllık hayatımda bunca şamata görmedim. Bir anda, evde sağlam eşya kalmadı. Ben de kapıyı üstlerine kilitleyip onları saç saça, baş başa bırakmıştım.”

Hilmi gibi kahkaha atamadığım için, ben kıs kıs güldüm.

“Sonra da bana geldiydi… O gece, iki kız arkadaş bulup sabaha kadar eğlenmiştik!”

Bu sırada, köşedeki masada bir patırtı koptu. Beş kişi kafayı erken bulmuş, bağıra çağıra tartışıyorlardı. Tartışmayla kalmayıp, arada küfürleştikleri bile oluyordu. Benim heriflere kötü kötü baktığımı gören Hilmi,

“Aldırma, yerinden kalkmana bile değmez!..” dedi. Bizim masadaki gençler de, halime bakıp telaşlanmışlardı. Hırdan gürden hoşlanmayan, efendiden çocuklardı. Kadehimden öfkeyle bir fırt çektim.

“Meyhane adabı bilmeyenleri, biz eskiden döverdik. Bunlar gibileri, bulunduğumuz meyhaneye uğrayamazlardı. Sen var miydin hatırlamıyorum Hilmi, bir gece burada bir meyhane dolusu herifi dövmüştük.”

“Ayıp ettin şimdi, nah şuradaki dişim o gece kırılmıştı.” deyip, ağzındaki bir boşluğu gösterdi Hilmi.

“Yalnız senin kavga stilinden hiç hoşlanmıyorum Oğuz. Ellerin dururken, adamlara sandalyeyle vuruyorsun.”

“Ah, ahh!.. Bu meyhanenin dili olsa da anlatsa… İki kişi, on magandayı dağıtmıştık. Öyle değil mi be Yorgo?”

İhtiyarlıktan titreyen elleriyle önümüzdeki servis tabaklarını değiştiren Yorgo,

“Öyledir paşam.”

“Hani burada kavga ettiğimiz gece…”

“Herifleri maf etmiştiniz… Bir daha buraya gelememişlerdir. Patron sevincinden kırılan tabakların parasını sizden istememiştir.”

Önceleri inanmaz bakışlarla bizi dinleyen gençler, şimdi hayranlıkla kulak kesilmişlerdi.

“Eh, o geceyi de karakolda geçirmişsinizdir.”

Hilmi, alçakgönüllü bir gülüşle,

“Geceleyen o herifler oldu. İki kişinin on yarmayı dövdüğüne hangi polis inanır ki?”

Gazeteciliğe yeni başlamış bir delikanlı,

“Anılarınızı niye yazmıyorsunuz? Sizin kuşak ne kadar renkli yaşamış. Bizim yaşamımız, keçiboynuzu çiğnemeye benziyor!” dedi hayıflanarak.

“Hangi birini yazalım ki?.. Yarısını yazsak, pardayanlar ciltlerini geçer. Hem bizim kuşağın gazetecilik anlayışına göre, yazarların özel hayatlarından söz etmeleri ayıptı.”

“Nerede o namuslu gazetecilik anlayışı?” diye, kırgın bir sesle mırıldandı. Söz, Barlaslar’a, Ilıcaklar’a geldi. Gençlere, politika, para ve gazetecilik ilişkileri üstüne biraz laflamak fırsatı verildi tarafımızdan. Sonra, bir zamanlar köşe yazılan yazmış olan Hilmi, ilk sessizlikte söze girdi.

“Bir gün rahmetli Menderes, beni Ankara’ya çağırmıştı. Rahmetliden pek hoşlanmazdım ama, koca Başbakan’ın davetine icabet etmemek olmazdı. Kalkıp gittim. Hiç unutmam, beni bordo rengin kadife koltuklu özel odasına aldı. Yanında o zamanın Maarif Vekili Tevfik İleri de vardı. Tevfik İleri’ye “Tevfik, bizi biraz yalnız bırakır mısın? Hilmi Bey’le hususi bir mesele görüşeceğim” dedi. Kibar adamdı doğrusu, bana hep bey diye hitap etmiştir. İleri çıktıktan sonra bana, ‘Bilirsin, en beğendiğim muharrirlerden birisin. Senin hapislere düşmen beni çok üzer. Partimizin aleyhine yazma artık. Zaten aldığın parayla geçinemiyorsun. Gel seni Basın Yayın Genel Müdürü yapayım. Hem çoluk çocuğun rahat eder, hem de memlekete daha fazla

hizmet edersin’ dedi. Sinirlendiğimi belli etmeden, ‘Ustalarımız bize kalemini kır, ama satma dediler efendim!’ deyip Menderes’in yanından ayrıldım. Vallahi, cebimde ancak Saman Pazarı‘ndaki bir otelde kalabilecek kadar para vardı.” Gazeteci genç, hayranlıkla sordu:

“Sonra hapis yattınız mı?”

“Şairlerin, romancıların onlaca yıl hapiste yattığı bir ülkede, bizimkinin lafı mı olur?”

Hilmi’nin bu alçakgönüllüğü, beni bile duygulandırdı. “Ben, bir karikatürden 25 Mayıs günü iki yıl ceza almıştım.”

“Ee, sonra ne oldu?”

“27 Mayıs günü ihtilal oldu. Bütün basın yazarları affedildi… Eh, bize müsaade… Artık, sizler gibi geç saatlere kadar dayanamıyoruz. Sohbetinizden çok zevk aldım çocuklar. Yine bir araya geliriz inşallah!” deyip, Hilmi’yle kalktık. Hesabı öderken Yorgo’nun cebine bahşiş dışı 2 milyon koyduk. Yolda Hilmi’ye homurdandım.

“Bu gece yine formundaydın. Ama atarken desteksiz atma!… Menderes zamanında sen daha 22 yaşındaydın. O yaşta çocuğa Basın Yayın Genel Müdürlüğü teklif ederler mi avanak!..”

“Ya sen, Ayla’nın babasından bir araba sopa yediğini niye anlatmadın?..”

“Meyhanede dövdüğümüz heriflerin iki kişi olduğunu, asıl bizim on kişi olduğumuzu da söylese miydim dersin?”

“Boşver, çocuklar neredeyse önümüzde secdeye varacaklardı. Zavallılar, şimdi kendi fakir yaşamlarını düşünüp iç geçiriyorlardır bizim yaşamımıza.”

“Yeni kuşak ne yazık ki ot gibi yaşıyor. Bu düzen, çocukları robota çevirdi. Bize, arada bir onları sarsıp ufukların genişletmek düşer.”

İHTİYARLARIN BİLMEDİĞİ KÜÇÜK BİR AYRINTI:

İhtiyarlar masadan kalktıktan sonra Samim,

“Öf bee!..” diye, patladı.

“Bütün gece moruk palavrası dinletmekten bayılacaktım.”

Necati:

“At martini Debre’li Hasan dağlar inlesin…” diye türküye başladı. Genç gazeteci,

“Ay sonlan da, elimiz mahkum oğlum. Hesabı onlar ödedikçe katlanacağız!”

“Bu kadarcık hesaba, bu kadar martaval çekilmez. Gelecek sefer daha lüks bir lokantaya davet edelim.” dedi Samim.

Senede bir gün

Bugün benim tatil günüm. Tatilimin keyfini tam olarak çıkarmaya kararlıyım. Sabah kalkınca ilk işim, kedilerin mama dolu çanaklarına bir tüp uhu sıkmak oldu. Karşı apartmanın balkonundaki âşık delikanlı, arabesk kasetler çalarak sigaraları biri birine ekleyerek, denize karşı aşk hicranı seansına sabahtan başlamıştı.

“Kendini boş yere helak etme. Kızlar kısa boylulardan hoşlanmaz. Hele hele, hem kısa hem de sıskalara hiç yüz vermezler!” dedim ve pencereye hızla kapatıp perdeyi çektim.

Eşim Tolga’mız boyu 160 santim olduğu için dolabın tepe rafına gizlediğim ve bir ay önceden gizlice hazırladığım tatil kıyafeti torbamı çıkardım. Çiçekli mor ipek gömleğimin düğmelerini göbek deliğime kadar açık bıraktım. Dar pantolonumun kemerini göbek altından sıktırınca, göbeğim büsbütün haşmetle öne fırladı. İki renkli ve sivri pabuçlarımı topuklarına basarak terlik gibi giydim. Sahte altın zincirimi boynuma, künyemi de koluma taktım. Az daha nal kadar şövalye yüzüğümü küçük parmağıma takmayı unutuyordum. Tolga’yı uyandırmamak için, merdivenlerden sessizce inip ve kedilerden birini sessizce tekmeleyip sokağa çıktım.

İlk işim, başparmağımı burnumun bir deliğine bastırıp öteki delikle hınkırmak oldu. Bunun ifrazatlarını uzağa fırlatabilen adamlara hep hayranlık duymuşumdur. Benimki pek başarılı olmadı. Hatta, küçük bir bölümü, paçama bile bulaştı. Ama olsun, bu işte bir gün ustalaşacağımdan eminim. Elimi, pantolonumun içine sokup kaşına kaşıma yürürken, evinden çıkan Yıldız Hanım’a rastladım. Şaşkın bakışlarına aldırmayıp “Günaydın.” dedim.

“Aman, elbiseniz çok güzel Yıldız Hanım… Bunu üstünüzde ilk kez görüyorum.”

“Ah çok teşekkür ederim, yeni diktirdim.” deyip, güzelliğinden şüphesi olmayan kadınların yapmacık mahcubiyeti ile kırıttı.

“Elbise güzel ama, bu çağla yeşili renk sizi olduğunuzdan da yaşlı gösteriyor. Üstelik, eteği de biraz kısa… Sizin bacaklarınız çarpıkça olduğu için, etek boyu daha uzun olmalıydı!”

Yıldız Hanım, az önce süzüle, kırıta çıktığı evine hızla döndü. Kapıyı da güm diye çarpıp kapattı. Ben de, keyifle bir sigara yaktım.

✹

Daha sabahın körü olmasına rağmen, karakolun önündeki halı saha çocuk doluydu. İtişe kakışa, iddialı bir maç yapıyorlardı. Onlara, hakemsiz oynanmış bir maçın maç sayılamayacağını, babacan bir öğretmen şefkatiyle izah ettim. Yufka yürekli olduğum için de, çocukların ısrarlarına dayanamayıp hakemliği kabul ettim. İptal ettiğim ilk iki golde fazla patırtı çıkmadı. Ama gollerini saymadığım takıma, iki de penaltı verince kızılca kıyamet koptu. İşi garantiye almak için, aynı takımın iki oyuncusunu attım, onlar da zorla oynamak isteyince beklediğim kavga çıktı. Çocuklar birbirlerini döverken, ben mutlu bir gülümsemeyle halı sahadan ayrıldım.

✹

Park etmiş arabaların kapılarını elimdeki temel çivisi ile çize çize arabama geldim. Bol davullu ve bol cıstaklı kasetimi teybe koyup, sesi sonuna kadar açtım. Sonra da öğleye doğru zor uyanan bizim sokaktaki yeni evli çiftin pencerelerinin altına yanaştım. Nihayet, evden gürültü ve küfür sesleri gelmeye başlayınca gazladım.

✹

Boğaz’daki bir kahvede çayımı yudumlarken, yazım tanınmasın diye sol elimle mektup yazmaya başladım.

Sayın Yekta Bey,
Bu mektubu yazmaya, inanın elim varmıyor ve üzüntüler içindeyim. Ama dostluk, insanlık ve namus anlayışım, beni yazmaya mecbur ediyor.

Hele, sizin karınıza olan derin sevginiz ve sıcak şefkatinizi düşündükçe bu haksızlığa isyan etmemem mümkün değil.

Bildiğiniz gibi, karınız hanım arkadaşlarıyla sık sık konken oynamaya gidiyor. Ama gerçekten konken oynamaya mı gidiyor dersiniz?..

Haftada birkaç gün Tarabya Oteli'nin pastanesinde kimi bekliyor ve niye peruk ve güneş gözlüğü takıyor?..

BMW kırmızı arabanın içindeki sarışın genç kim?.. Niçin sizin sokaktan her gün geçiyor ve niçin teybinde hep Bakayım koynunu aç… Çapkın!..' şarkısını çalıyor?..

Daha fazlasını yazmak istemiyorum. Sizin gibi zeki bir adam için bu kadarı yeterli. Allah size acısın.

İyiliğinizi isteyen bir dost

Yekta Bey için bu kadarı gerçekten yeterli idi. Hatta çok fazlaydı. Çünkü Yekta Bey kendinden 15 yaş genç bir karısı olan hastalık derecesinde kıskanç bir adamdı. Sokaktan geçen simitçiye bile şüpheyle bakardı. Karısını tesettüre sokmak için, haftada bir hır çıkarırdı. Ama ufak tefek, sıska biri olduğu için kadının üstüne pek varamazdı ve tesettür hayallerini ertelemek zorunda kalırdı.

Bu mektup işine bayılmıştım. O hızla bir tane daha döşendim.

Emniyet Müdürlüğü, Terörle Mücadele Şubesi'ne,

Size çok önemli bir ihbarda bulunacağım. Herifi yakaladığınız zaman, bütün Türkiye sizi, ayakta alkışlayacak ve hepiniz terfi edeceksiniz. Aradığınız YEŞİL kod adlı adam, herkesin gözü önünde olmasına rağmen plastik ameliyat yaptırdığı için, kimsecikler tanıyamıyor. Halbuki o, Hürriyet Gazetesi'nde çalışıyor. Sahte adı, Cafer Yarkent, Hürriyet Pazar'ın Yazı İşleri Müdürü'dür. Kendisi zalim bir katil olduğu için, Hürriyet Pazar'da çalışan yazar ve çizerlere zulüm ediyor. Yakaladığınız zaman, Hürriyet'teki diğer Yazı İşleri müdürlerinin,

'Biz Cafer Bey'i yıllardır tanırız. Bu tip gıllı gışlı işlerde bezi olmayan, dürüst ve eski bir gazetecidir…' gibisinden itirazlarına sakın kulak asmayın. Çünkü, onlar da Susurluk çetesinden olabilirler. Ben kendim için bir şey istemiyorum. Vatanıma hizmet etmiş olmanın onuru bana yeter.

Vatansever bir vatandaş

✹

Bitişik masadaki adam tuvalete gidince, çayına atmak için sinek aradım. Bulamayınca, sekiz küp şekeri, adamın fincanına boca edip kahveden çıktım. Boğaz sırtlarını kaplayan gecekondu apartmanların beton manzarasını keyifle içime sindire sindire seyrettim. Hele denizin üstünde bir parmak kalınlığındaki kapkara mazot lekeleri ve içinde yüzen lokanta artığı çöplere zevkten mayışarak baktım. Canım, Boğaz'da bu çöplere karşı rakı içmek istedi. Tam o sırada, gecekondu estetiği ile yeni kondurulmuş bir minarenin cazırtılı hoparlöründen ezan sesi yükseldi. Kulaksız ve balgami sesli biri, yanık yanık höykürüyordu. Sözcükler tam anlaşılmıyordu ama, bu gıcırtılı ses, gavuru bile Müslüman yapacak kadar etkiliydi. Ben zaten Müslüman olarak doğduğum için, tekrar Müslüman olmam mümkün değildi. Ama o coşkuyla gidip Fazilet Partisi'ne yazılmak geldi içimden… Ne yazık ki günlerden pazardı!..

✹

Arabayla gezerken, özellikle kırmızı ışıkları bekleyip karşıya geçtim. Gözüme kestirdiğim kadın ve yaşlı sürücülerin arabalarını sıkıştırıp kaldırıma çıkardım. Su birikintilerine hızla dalıp yayaları tepe tırnak çamur içinde bıraktım. Telefon kulübelerine girip kumbaraların jeton deliklerine paçavra, çivi, ne bulursam doldurdum. Yaşlı, genç demeden kadınlara laf ve el attım. Vapura, trene binip çaktırmadan koltukları çakıyla kestim.

Yani, tatil günümün bütün keyfini çıkardım!..

Bugün iyi adamlığıma tatil vermiştim. Çocukluğumdan beri canıma okumuşlardı. İyi adam ol, nazik ve kibar adam ol!. Kimseye kötülük etme!.. Kimseyi rahatsız etme!.. Ülkene faydalı ol!.. İyilik yap denize at, balık bilmezse, Halik bilir!..

Artık, iyilikten ve kibarlıktan canım çıktı. Cahil ve avanak yerine konmam da cabası!.. Hatta teşekkürlü, lütfenli konuştuğum için bir ara homoseksüel zannedildiğim bile oldu!..

Ama şimdi yılda bir gün iyi adamlığıma tatil verip, normal bir vatandaş olmanın keyfini çıkarıyorum.

✹

Eve, epey geç döndüm ve Tolga'yı pek bir hüzünlü buldum. Kediler, hastalanmışlar ve yemek yemiyorlarmış. Hatta, mama çanağının yanında inleyip yerlerde yuvarlanıyorlarmış. Ama, ağızlarını açamıyorlarmış. Tolga bunları anlatırken, gözünden bir damla yaş minik çenesine kadar indi. Salona girdiğim zaman, kavunuyla, favasıyla, peynir çeşitleriyle, çiçekleriyle içaçıcı bir akşamcı masasının beni beklediğini gördüm. Normal kız çocukları, annelerinden mutfak sihirbazlığı öğrenirlerken, benimki bale, tiyatro, dublaj gibi işlerle uğraştığı için bu konuda pek usta sayılmazdı. Ama acemi gayreti ve sevgiyle hazırladığı sofralar, hep yüreğimi burkmuştur. Sofrada, bütün gün beni ne kadar merak ettiğini, kırk yılda bir sokağa çıktığım için başıma bir şey gelmesinden ne kadar korktuğunu anlattı durdu. Hatta, yeni giysilerimle hoş olduğumu bile söyledi. En sonunda da, oğlumuzdan gelen özlem ve sevgi dolu asker mektubunu getirdi. Oysa ben, bu güzel tatil günümü kallavi bir aile kavgası çıkararak bitirmek istiyordum. Peçetemi yere çarpıp,

“Güzelim tatil günümün içine ettin!..” diye bağırıp, sokağa fırladım. O öfkeyle, gece yarılarına kadar bir tenhada kıstırıp dövebileceğim ufak tefek ve benden daha yaşlı birini aramaya başladım.

Suskun adam

Ağzımda at gemine benzeyen bir protezle dolaştığım için, arada bir eşinip kişneme ihtiyacı duyduğumu iki yıl önce size yazmıştım. Evde kimse yokken rahat etmek için bu mereti ağzımdan çıkarıp sonra da nereye koyduğumu bulmak niyetiyle dört döndüğümü, bu yüzden telefonlara cevap veremediğimi ve gelen konuklara kapıyı açamadığımı, bu nedenle de tekrar görüştüğümüzde manalı bakışlardan eve kadın attığımı düşündüklerini anlatmıştım. Hatta, bir gün mendilime sarıp cebime koyduğum bu alçağın, delik cebimden pantolonumun ağına kaydığını ve oturunca beni nasıl dişlediğini de yazmıştım. Sayesinde, kendi kıçını ısırabilen dünyadaki ilk insan olmuştum.

✹

Yarımay şeklinde ve üstünde 5-6 sırıtık diş olan bu protez, geçen hafta ortasında çat diye ikiye ayrılıverdi. Türkiye'de insanın dişlerini sıkmadan yaşaması olanaksız olduğundan, ben de dişlerimi sıka gıcırdata protezimi haklamıştım anlaşılan. İşin kötü, hatta beter yanı, öndeki bu dişler eksilince insan konuşamıyor. Daha doğrusu kendince konuşuyor da,

“Sıfılıst… Sıfılsıfılap!..” gibisinden “s” ve “f” harflerinin bolca olduğu ve de hava kaçıran kamyon lastiği gibi sesler çıkardığından karşımızdaki ne dediğinizi anlamıyor. Hiçbir lafı anlamadığı halde, bir de üstüne gülüyorlar. Ama daha da kötüsü, gülmeleri geçtikten sonra size dört yaşındaki geri zekalı bir çocuğa bakan merhametli amca veya teyze bakışıyla bakıyorlar. İşte, bu merhamet dolu bakış adam öldürür!.. Üstelik ben garsona bahşiş verirken utanacak kadar mahçup biriyim. Kafamı kesseler, başkasının yanında o ucube sesleri çıkaramam. Dişçiye gidene kadar, ağzımı açamayacaktım. Ama günlerden pazar mı sana!.. Dişçi, mişçi yok!.. Yedek ağzımı yapıştırın diye İlkyardım Hastanesi'ne de gidilmez ki… Uhu, Poligom, 404, marangoz tutkalı vesaire evde ne kadar yapıştırıcı varsa denedim. Ama bir türlü yapışmadı meret. Hatta telle bağlamaya bile

kalktım da, teller dilime battı. Herkesin baş ağrısı, mide sancısı, bacak kırığı, hatta kurşun yarası gibi asil dertleri ve acıları olur. Ben ise, peltek peltek poluf, soluk diye sesler çıkarıp utancımdan yerlerin dibine geçiyorum. Uyuz olup kaşınmak bile daha saygın bir hastalık!..

✹

Eşim, kızımla torunları tatile götürdüğü için, ben Mecidiyeköy'deki çalışma evinde kalıyordum. Temiz gömlek ve çorap almak niyetiyle Levent'teki asli evimize gitmek üzere sokağa çıkınca trajedi de başladı. Araba parkına yürürken köşedeki kafeteryanın kaldırıma koyduğu masalardan üstüme doğru bir kız fırladı. Bir keklik sekişiyle yanıma geldi. Bu kadar güzel olmanın da alemi var mı?.. Allah, bu kızı sanki erkek milletine ceza olsun diye yaratmış. Kıza bir bak, sonra Müslüm Sümbül dinlemiş gibi git göğsüne jilet at. Üstüne üstlük, sütun gibi bacaklarının ancak beşte birini kapatacak kadar mini bir etek giymemiş mi sana!.. Benim gibi kaldırıma park etmiş bir arabaya küt diye çarpmayacaksın da, ne halt edeceksin!..

Işıl ışıl bir gülümsemeyle,

"Siz Oğuz Aral değil misiniz?.. Allah'ım inanamıyorum!.. Sizinle bir gün karşılaşmayı hep hayal etmiştim. Üstelik, yazdığınız çizdiğiniz gibi ihtiyar da değilmişsiniz." diye cıvıldadı. En böbürlenik ve en mayışık halimle bir espri patlatmak için ağzımı tam açıyordum ki, aklıma ağzımda protezim olmadığı geldi. Kapalı dudaklarımı daha sıkı kapattım. Bana hayran bir kıza "Pofuluf… Lebesef!.." dediğimi düşünebiliyor musunuz?

"En kötü günümde bile yazılarınızı okuyup, karikatürlerinize bakınca kahkahalarla gülüyorum, derdimi unutuyorum."

Benden yine ses çıkmayınca, kız yüzüme daha dikkatli bakmaya başladı.

"Afedersiniz, bir yanlışlık mı yaptım?.. Yoksa siz Oğuz Aral değil misiniz?"

Kafamı önce Türkçe aşağıdan yukarıya, sonra da İngilizce iki yana hayır der gibi salladım. Kızın bütün neşesi bir anda söndü.

“Ah, çok özür dilerim… Sizi rahatsız ettim. Televizyonda görmüştüm, Oğuz Aral’a o kadar benziyorsunuz ki… Bir çay içip o esprileri onun sesinden duyabilmeyi hayal etmiştim!..”

Ağzım kapalı durumdayken benden “ıngıhh” diye öyle bir inilti sesi çıktı ki, kız hasta olup olmadığımı sordu. İyiyim anlamına gelecek acaip işaretler yaptıktan sonra elimi sallayıp bir “bay bay” işareti çektim ve içimden proteze küfürler edip dışımdan inileyerek arabama yürüdüm.

✹

Yolda, her zamanki gibi taksilerden biri sağımdan ite kaka burnunu sokup önüme geçmeye çalıştı. Ben de onu kaldırıma çıkardım. Direksiyonda kelce ve gözlüklü bir ihtiyar gören taksi şoförü, küfür kıyamet ve bir celal arabasından fırladı. Ben de inince küfürler azaldı, adamın sesi de iyice hafifledi. Çünkü garipçik benim göğsüme zor geliyordu ve üstelik en az 30 kilo da farkımız vardı. Tam ben de ağzımı bozacağım sırada, namussuz protez herifin imdadına yetişti. Şoförün suratına sessiz sedasız malak gibi baktım durdum. Benim suskunluğumu korktuğuma veren sıska, yine efelenip düz gitti. Şuna bir şaplak çekeyim diye içimden geçirdim, ama insan küfredip kendini gaza getirmeden kavgaya başlayamıyor ki!.. Sıska şoför hızını alana kadar döşendi… Sonra da bir başpehlivan edasıyla salma salma taksisine binip gitti. Kavga seyretmek umuduyla çevrede toplananların acıyan ve küçümseyen bakışlarını görmemek için ben de hemen gazladım.

✹

Evin önünde arabamdan inerken “Afedersiniz, biraz bakar mısınız?” diye bir ses duydum. Tanıdık biridir diye aklım gitti, hiç oralı olmadım. Ama ellerinden çiçek olan gençççe bir çift yolumu kesti.

“Çamlık Sokak’ın nerede olduğunu biliyor musunuz?” Ben cevap vermeyince, adam bu kez daha yüksek sesle sordu:

“Çamlık Sokaaaak… Sabancı‘nın gökdelenlerini geçince hemen görürsünüz dedilerdiii!..

Adam Çamlık diye bas bas bağırıyor, ama benden ses çıkmıyordu. Kadın, “Bağırıp durmasana Hilmi… Adamcağız sağır işte!..” dedi.

“Bunların kollarında sarı bezden işaret olmuyor muydu? Bunun sağır işareti yok.”

“O işaret körlerle olur.”

“Hey Allah, bizdeki kısmete bak!.. Yarım saattir adres soracak birini arıyoruz, o da sağır çıkıyor.”

Birden kadının aklına geldi,

“Sağırlara ehliyet veriyorlar mı?

“Olur mu canım, herif klakson sesi duymadan nasıl araba kullanabilir? Sağırlara ehliyet vermezler.”

“Ama Hilmi, bu şimdi arabasıyla gelmedi mi?”

“Ne olacak rüşvetle almıştır. Gazetelerde okumuyor musun, rüşvetle körlere bile ehliyet alıyorlar. Memleketi bu rüşvetçiler batırdı zaten!..”

Hakkımda kötü bir şeyler söyledikleri anlaşılmasın diye bütün bu lafları yüzüme karşı güleç bir ifadeyle söylüyorlardı. Uyanık kadının yine aklına geldi:

“Şuna adresi yazsana, herhalde okuma yazması vardır.”

Hilmi ceketinde kalem arandı, bulamadı. Benimkini çıkarıp verdim. Sonra kâğıt arandı, onu da verdim. “Çamlık Sokak No.3 Sabri Toraman-Galerici” diye bir adres yazdı. Kalemimi aldım, cebime koydum. Sonra da Hilmi’ye elimi bileğimden aşağı yukarı sallayarak ayıp bir işaret yaptım. Hilmi babalanacak oldu, kadın:

“Aaa!.. Bırak ayol, pazar pazar başını belaya sokma. Adam hem sağır, hem deli!..” deyip Hilmi’yi kolundan çekerek götürdü.

✹

Ağzımda bir protez olduğunu bilmelerini istemediğim ne kadar tanışım, dostum varsa hepsinin o gün ya telefonla ya da eve gelerek arayacakları tuttu. Herhalde protezimin kırıldığı herkeslere malum olmuştu. Asker oğlumdan ve eşim Tolga'dan telefon beklediğim için, her çalışta telefonu zorunlu olarak açıyordum. Onlar beni "fısıloplarımı" nasıl olsa anlarlardı… Başka telefonlara el radyosunun parazitli bir istasyonunu cazırdatıp hatlarda arıza var numarasına yatıyordum. Karşıdaki de bir iki alo'dan sonra kapatıyordu. Zaten kapıyı kimseye de açmıyordum. O öfkeyle, Tolga'nın Portakal adlı kedisinin yemek tasına mamalar koyup

"Geh Portakal geh kızım!.." diye en şefkatli sesimle çağırdım. Ama beni görünce, tırmandığı çam ağacından inmedi namussuz kedi.

✹

Ertesi sabah sımsıkı yapıştırılmış bir protezle dişçiden eve döndüm. Altıncı kattaki dairemin denize bakan penceresini açıp,

"Heyy, mizah seven güzel kız… Ulan bamya boyundaki kıçı kırık şoforümsü dangalak… Ulan tez zeka kadının kocası Hilmiii, neredesiniiiz?" diye bir avaza bağırmaya başladım. Biraz şiddetli bağırmış olacağım ki, bakakaldım ağzımdan fırlayıp çocuk bahçesine doğru uçan protezimin ardından…

"Hay gefmifısinin siflibikim!.."

Züttürü züyt!.

Kendi kendiyle konuşan insanlar hep ilgimi çekmiştir. Yolda giderken kendi kendine söylenen birine ne zaman rastlasam peşine takılırım ve söylediklerini çaktırmadan dinlemeye çalışırım. Bazen, bu tek kişilik muhabbetin sonunu merak ettiğim için, kendiyle konuşan adamın peşinden aynı otobüse binip ters yönde yarım saat gittikten sonra eve taksiyle döndüğüm çok olmuştur. Toplum, bu kişilere yarı deli gözüyle bakar, ama ben çok ciddiye alırım. Çünkü insan kendine doğru bildiğini söyler.

Kendi kendiyle konuşan tipler üstüne giderek uzman kesildim. Bu kişilerin genel olarak altı türe ayrıldıklarını gözledim. (Yani, kulakladım.)

1. Küfürcüler:

Bu türe girenler, bezgin bir suratla kime ne niye olduğu anlaşılmayan bir sürü küfürü bir Kalaşnikof intizamıyla peşpeşe sıralarlar. Küfürler, genellikle sözkonusu kişinin aile efradıyla ilgili fuhuşkâr niyetleri taşır. Hedef kişilerin kadın veya erkek olması durumu değiştirmez.

2. Kendini azarlayanlar:

Kulak misafirliğinden çıkardığıma göre en kalabalık tür olan kendini azarlayanlar, yakın zamanda mutlaka bir halt etmişlerdir. At yarışında veya kumarda ütülmüşler, bir gece önce içkiyi fazla kaçırmışlar, birine kefil olmuşlar, bir kavgayı ayırmaya kalkmışlar, arkadaşlarıyla gittikleri restoranda “Bırakın lan, hesabı ben ödeyeceğim!..” demişlerdir. Hatta, iş arkadaşlarının dolduruşuna gelip onlar adına patronla zam kavgası yaparak kovulanlara da rastladım. Homurdanma şeklinde geçen bu konuşmalarda en çok duyduğum cümleler;

“Sen, bir oturuşta bir büyük içecek adam mısın be eşşek!.. İşte böyle inleye gebere işe gidersin!.. Hiç olmazsa akıl et de yanında aspirin taşı!..”

“Herifler birbirini gebertmek istiyorlarsa, bırak gebertsinler… İnsaniyetlik senin gibi sıska bir hıyara mı kaldı? Şimdi gözün niye mor, dudağın niye patlak diye işin yoksa elaleme dert anlat!..”

“Sen bir garip çingenesin, gümüşlü zuma neyine? Bırak hesabı onlar ödesin… Şimdi, aybaşını getirmek için onlardan borç para dileneceksin dangalak!..”

3. Çevrenin yorumunu yapanlar

Daha çok yaşlı konuşmacıların bulunduğu bu türde kadınlara da rastlanıyor. Kişiler, o sırada gözüne ne ve kim ilişmişse o konuda fikir beyan ediyorlar. Bu yorumcular, söylediklerinin duyulmasına pek aldırmadıkları için yüksek sesle de konuşuyorlar.

“Şuna bak, koca kıçına bakmayıp bir de daracık pantolon giymiş!.. Eğilince o pantolon patlar be!..”

“Ne marifet gösterdin de o BMW’yi sana aldılar kız yelloz? Bu karı milletinin saçları yüzünden memlekette sarı boya kalmadı.”

“Kırodaki çalıma bak. Hem yürüyor, hem telefonla konuşuyor. Allah bilir cep telefonu da kapalıdır.”

“Güpegündüz sokak lambalarını yine yakmışlar. Gece olunca da tasarruf olsun diye elektriği keserler!..”

“Ajda Pekkan’dan beter olacağız, yakında hepimizi fareler yiyecek. Şehri çöplüğe çevirdiler.”

“Ohhaa!.. 15 milyona da gömlek mi olurmuş? Ama kapış kapış alırlar, hırsızdan bol ne var memlekette!..” gibisinden cümlelerle sürüp giden bu tek kişilik konferanslara siz de mutlaka kulak misafiri olmuşsunuzdur.

4. Ezberciler

Çoğunlukla öğrenciler ve gençler arasından çıkar.

“Ay go, ay vent, ay hev gon… Yavuz Sultan Selim, 1514’te Şah İsmail’i yendikten sonra Mısır’a yürüdü. 1517’de Ganso Gavri’yi yenerek Hilafet’i aldı…”

“Menekşe rengi bakışlarınız insanın ruhunun derinliklerinde depremler yaratıyor Aysel!.. Yok be menekşe değil… Kömür karası bakışlarınız…” mırıltıları ezberleninceye kadar sürekli tekrarlanır.

5. Kafayı birine takanlar

“Ulan, bu dünya Sultan Süleyman’a kalmamış… Kefenin cebi yok pinti herif… Sen callağı çekince işçilerinden esirgediğin o paraları karın zamparalarına yedirecek!..”

“Yemedik yedirdik, boğazımızdan kesip adam olasın diye okuttuk. Sazcılık senin neyine a dümbelek!.. Senin zımbırdamana kim para verir?”

“Bizde beş paralık kısmet olsa, kader onu karı diye karşımıza çıkarmazdı. Bir Cemal’in karısına bak, bir de kendine bak pasaklı Şayeste!.. Sebep olanların mezarı kurt kaynasın!.. Hayatım söndü be!..”

“Kır asfaltı, dök asfaltı… Yedir milletin paralarını dostuna, ortağına… Utanmayı tedavülden kaldırdınız lan!..” diye söylenen takanaklı tipler, patronuna, oğluna, karısına, kadere veya belediyeye kafayı takmış olabilirler. Bu kişilerin kendi kendileriyle konuşma nedenleri, artık konuşacak birini bulamayışlarıdır. Çevresindekiler, aynı yakınmaları yüzlerce kere dinlemekten gına getirdikleri için adamı görünce firar etmektedirler sanırım.

6. Anlamsız laf edenler

En sevdiğim konuşucu türüdür. Dilediğiniz kadar kulak kesilin, dediklerinden bir anlam çıkaramazsınız. Keyifle çabuk çabuk konuşur ve hızlı yürürler.

“Hoyttara hoyt… Züttürü züyt!.. İpimden aşşaağı Kasımpaşa… Cafer Paşa Marko Paşa, Zülküf Onbaşı… Yok devenin başı!.. Hoyttara hoyt… Züttürü züyt!..”

✹

Geçenlerde kapı komşum Profesör Ali Bey,

“Dün akşam konuklarınız vardı galiba.” dedi. Aramızdaki duvarlar mektup kâğıdı kalınlığında… Eyvah, komşuları rahatsız ettik diye telaşlanırken, akşam bana kimsenin gelmediğini anımsadım. Ali Bey’e evde yalnız olduğumu söyleyince yüzüme biraz tuhafça baktı. O gün, mutfakta patlıcan kızartırken komşumun haklı olduğunu birden kavrayıverdim. Çünkü, ben de artık kendi kendime konuşuyordum.

“Kız Mihriban, niye kızardın öyle?.. Ayıp bir laf mı ettik sana?.. Dur öbür tarafını çevireyim de yanma. Sen de zıplayıp durma be!.. Tabağı alıyoruz seni işte. Kara kara, tombul kıçlı görünce sizi bir adam sandımdı. Bu kadar çekirdeği nereden buldunuz bre!..” diye patlıcanlarla konuşurken yakaladım kendimi. Sonra da dehşetle kimse var mı diye etrafıma bakındım. Tabaklara, bardaklara ve mutfak robotuna karşı mahçup olmuştum. Giderek utanmayı, sıkılmayı boşverip evde kendi kendime sesli sözlü konuşmaya başladım. Ne demiş atalarımız; hayvanlar koklaşa koklaşa, insanlar konuşa konuşa anlaşır… Artık kendimle gayet iyi anlaşıp hırsız, gürsüz gül gibi geçinir oldum. Acaba ben, hangi türe giriyordum? İşi daha da ilerletip evdeki eşyalarla, gazetelerle, televizyonla konuşmaya başladım.

“Senden nefret ediyorum alçak mor rengi!.. Resmimi mahvettin. Hanimiş benim iyi aile terbiyesi görmüş yeşilim?..”

“Lan enayi bilgisayarlı satranç!.. Sana 500 Mark bayıldıktan sonra bir de kendimi yendirecek miyim sanıyorsun?.. Al bakayım o Vezir hamleni geriye!..”

“Biip!..”

“Aferin, şimdi sana kallavi bir Şah çekiyorum. İşte, ben adamı böyle yaparım!..”

“Aman iyi gidiyoruz, Fener şahlanıyor diye kendinizi boşuna gaza getirmeyin Ziya’cığım ve Hulki’ciğim!.. Ali Şen’in parmakladığı bir takım

en az beş yıl düzelemez!..”

“Boğaz Köprüsü‘ne 1 milyon vereceksiniz diye amma da feryat ettiniz, arabalarınız kuyruğu kilometreleri buluyor. Ama her arabada 1 kişi olduğunuzdan, karşıya topu topu 45 vapurluk adam geçiyor. Püfür püfür vapura neden binmiyorsunuz? Babanız da tuvalete arabayla mı gidiyordu? Benzine, değnekçiye günde kaç para veriyorsunuz?”

“Bir düğüne gidip gitmeyeceğine bile karar veremiyorken, ülkeye ait hayati kararları nasıl veriyorsun?”

✹

Bu sabap, kalkıp yüzümü yıkarken aynada kendime gözüm ilişti. Keyifle gülümseyip,

“Hoyttara hoyt!..” dedim. O da bana,

“Züttürü züyt!..” dedi.

Bu yazı niye bitmedi?

Selami’nin gözüne üç gün üç gecedir uyku girmiyordu. Üst kattaki tıfıl oğlanlar yeni bir müzik seti almışlardı. Sete bir rak kaseti koyup öyle bir bağırttırıyorlardı ki, kendi kasetçalarının sesi hallaç tosuruğu gibi kalıyordu. Pencerelerini de açtıkları için konu komşu gümbürtünün hangi daireden geldiğini anlıyordu. Selami’nin kocaman hoparlörlü radyoteybinin mahalledeki itibarı artık sona ermişti. Ama Selami, bunu hazmedecek adam değildi. Ertesi gün, ilk işi gidip peşinsiz 6 ay taksitle 400 watlik koca bir müzik seti almak olacaktı.

✹

Cafer, sabahın köründe kamyonetine atlayıp tamirci Yusuf’un evinin kapısına dayandı. Yusuf’u kaldırıp dükkânını açtırdı. Hoparlörü yine tutukluk yapmıştı. Cafer’in de bütün gün,

“Batatiizz… Suvaan!..” diye hoparlörsüz bağırmaktan boğazı şişmişti. Konuşurken bile araba peşinde koşturmuş it gibi hırıldıyordu. Yusuf, aslında ayakkabı tamircisiydi. Ama orta 2’den ayrıldığı için her işten anlardı. Üstelik Cafer’in köylüsüydü. Yusuf hoparlörü tamir ederken müezzin Hayrettin Efendi elindeki teyple yelyepelek geldi. Sabah ezanında teyp sarmış, o da 80 basamağı tırmanıp caminin şerefesinde ezan okumak zorunda kalmıştı. Müftülüğe onca yazı yazmasına rağmen vaat ettikleri mikrofon hâlâ gelmemişti. O da ezanı teybe okumuştu. 95 kiloluk bedeniyle o merdivenleri iki kez daha çıkarsa, din uğruna şehit olacağı aşikârdı.

✹

Trafik polisi Turhan, uyanır uyanmaz önce karısını azarladı. Sonra oğlanın kıçına birkaç şamar patlattı. Kediyi de dövecekti ama, müsibet hayvan kaçtı. Turhan, öfkesinden kahvaltı bile etmeden giyinip söylenerek evden çıktı. Polislikten istifa etmeyi bile düşünüyordu. Çünkü tam bir aydır nöbet yeri Mecidiyeköy’dü, Bu bir ayda saçlarının yarısı dökülmüştü.

Trafik otosundaki arkadaşı Hayri’nin durumu daha acıklıydı. Sol gözüne tik gelmiş, herkese göz kırpar olmuştu. Bu yüzden, bir sürü sürücü kadınla başı belaya girmişti. Ayrıca, 30’undan sonra sigaraya da başlamıştı. Trafik polisi Turhan, Mecidiyeköy’de trafiği düzeltmeye çalışmaktansa, Eruh Dağları‘nda eşkıya kovalamaya çoktan razıydı.

✹

Somuncu Holding’in sahibi Sabri Somuncu, o gece Svisotel’de oğlunu evlendiriyordu. Sabri Bey, kendi evlenecekmiş gibi heyecanlıydı. Arpacılar’ın kızını oğluna alıyordu. Aldığı kredilerin artık üstüne yatabilirdi. Arpacılar’ın kızının kayınbabasına hangi banka, “Şu borcunu öde” diyebilirdi? İhale yolsuzluğundan hakkında açılan davalar da böylece kapanmış sayılırdı. Öyle bir düğün yapacaktı ki, yıllarca anlatılacaktı. Şampanyalar Paris’ten, kristal kadehler Çekoslovakya’dan, havyarlar Rusya’dan gelmişti. Hem, nikâh şahidi kimdi bakalım?.. Salak oğlu,

“Ama baba, o kız benden 15 yaş büyük!..” diye mızırdanacak olmuştu.

“Ulan salak, kızı değil Türkiye’nin yarısını alıyoruz!.. Bir daha edepsizlenirsen seni mirasımdan çıkarırım!..” diye zılgıtı yiyince hizaya girmişti.

✹

Kapıcı Yakup, apartmanın alışverişini yaparken kendine de bir büyük rakı ve en son çıkan Davul-Zurnayla Oyun Havaları kasetini aldı. O akşam yine köyünden konukları vardı.

✹

Metin sarı-kırmızı tişörtü, sarı-kırmızıya boyadığı davuluyla Ali Sami Yen Stadı‘nm önünde sabahtan kuyruğa girdi. Galatasaray yöneticileri, bandomızıka orkestrası tutmuştu. Ama kendi davulunun sesini bastıracak mızıkacıyı analar daha doğurmamıştı.

✹

Her iş günü olduğu gibi sabahın körü haberlerini veren televizyon ve radyo sesleriyle zıplayarak uyandım. Bizim apartmandaki akustik, Atatürk Kültür Merkezi’nde bile yoktu. Dört kat aşağıdaki komşum hapşırınca ben,

“Çok yaşa!..” diyorum, o da,

“Sen de gör” diye cevap veriyor.

Bugün maalesef yazı günüm. Çalışma masasının karşısına attığım boş vakit programına bakınca yazı yazabilmek için sadece 3.5 saat zamanım olduğunu gördüm. Bu yazıları 10 saatten önce yazamadığım için, yine çarpıntılarım tuttu. Önlem olarak çarpıntı, baş ağrısı ve sinir ilaçlarından ikişer tane yutup hemen yazmaya koyuldum. Çünkü 20 dakika sonra Batatizçi gelecekti. Ben, daha birinci sayfanın yarısındayken bir Alman treninin dakikliğiyle,

“Batatiizz… Suvaann… Biyaa!..” bağırtıları odayı doldurdu. Bu sondaki biyaa’nın ne anlama geldiğini hâlâ çıkarabilmiş değilim. Üstelik, batatizçinin hoparlörünün sesi de değişmişti. Eskiden, keçi sesine benzeyen ünülemeler, bugün kart bir manda böğürtüsünü andırıyordu. Ben, pencereden herife günlük ayıpçı el ve kol hareketlerimi yaptım. Su bile döktüm. Ama uyanık herif artık benim penceremden on metre ilerde duruyordu.

Batatizçiyle karpuzcu arasındaki 35 dakikalık boşlukta birinci sayfayı bitirdim. Yalnız arka caddedeki Florans Naytıngeyl hastanesinin cankurtaranlarından biri sirenini öttürerek trafikte yol almaya çalışırken yazıya on dakika mola vermek zorunda kaldım. İkinci sayfanın başındayken trafik polis arabasının hoparlörü devreye girdi.

“CeTeGe 47, yürüsene kardeşim… HaLe 312 nolu otonun sahibi, arabam kaldırımdan çek… Ford kamyon, oradan dönülmez kardeşim… Sana kardeşim diyoruz, trafiğin içine ettin hıyar!.. Senin geçmi…”

O sırada hoparlörden başka bir kişinin sesi duyuldu. “Yapma, bırak Turhan değmez!.. Çoluk çocuğunu düşün!..”

Turhan adlı polis, 10 dakika daha bağırıp çağırdıktan sonra polis hoparlöründen o bilinen karnı ağrıyan ördek sesi, yani polis sireni duyuldu.

İkinci sayfanın ortasında öğle ezanı, karpuzcunun hoparlörü, polis sirenleri aynı anda icra halindeydiler. Ben, aklı-fıkri son derece dağınık biriyim. Mutfakta musluk şıpşıplasa kafamı toparlayıp iki satır düşünemem. Yorgan çarşafı ve battaniye satıcısıyla karşı apartmanın işret vakti arasında zar zor dördüncü sayfaya gelebildim. Kapıcı, apartman aralığında köylü hısımlarıyla davul zurna eşliğinde memleket hasreti giderirken şehrin göbeğindeki Ali Sami Yen Stadı'nda kopan gümbürtüden Galatasaray'ın sahaya çıktığını anladım. Az sonra da daha beter bir vaveyla karşı apartmanda koptu. Önce, çatı katının açık penceresinden canhıraş bir rap müziği duyuldu. Arkasından alt katındaki daireden gelen İbrahim Tatlıses'in çığlıkları rapı bastırdı. 40 metrekarelik dairesini disko sanan delikanlı, aletinin sesini sonuna kadar açıp İbo'ya fark attı. Ama bu kez, İbo iki misli bağırmaya başladı…

Bu, ilk kuşak apartman sakinlerinin düellosuna kapıcının teybi de katıldı. Derken, yıllar önce çıktıkları köylerinden Mecidiyeköy'e gelmeye bir türlü razı olmayan kapıcı ve hısımları teypteki davulun sesini yeterli bulmayıp ellerine geçirdikleri odunlarla boş tahta sandıklara vurmaya, sonra da aşka gelip apartman boşluğunda oynamaya başladılar. Yalnız, bunların oyunları Anadolu'nun hiçbir yöresinin oyununa benzemiyor. Sakallı, bıyıklı herifler Sibel Can gibi çalkalayıp kalça kıvırıyorlar. Bu arada, savaş naralarına benzeyen çığlıklar atıyorlar. Duyan, padişahın çengi takımı küffar üstüne sefere çıkmış sanır.

Galatasaray'ın attığı ikinci golün kıyameti koptuğunda aldığım ilaçlar kâr etmediği için ben, bir büyük rakıyı yarılamıştım. O sırada, karşı caminin hoparlöründen miki filmi sesine benzeyen çabuk çabuk söylenen şarkımsı bir şey duyuldu. Sonra, ses yavaşlayıp ağır dönen plak gibi kalınlaşıp hırıltılı bir hal aldı ve kesildi. On beş dakika sonra da yatsı namazı hoparlörsüz ve iniltiler içinde okundu.

✹

Son umudum maç bittikten, kapıcılar sızdıktan, diskocular da zıbarıp yattıktan sonra bana kalacak on dakika içinde yazıyı tamamlayarak son

anda gazeteye geçmekti. Son sayfanın başındayken gecenin sessizliğinde bir cayırtı koptu. Svisotel'den peşpeşe havai fişekler atılıyordu. Demek ki bu gece kalın birinin oğlu, yine kaim birinin kızını becerecekti. İşte bu yazı, bu mutlu nedenle bitemeyip yarım kaldı.

✹

Florans Naytıngeyl hastanesinin nöbetçi hekimi, gece yarısı kulak-boğaz ve burun mütehassısına telefon etti.

“Acil bir durum var, kulak ameliyatı gerekiyormuş.”

“Kulak zarı yırtılması, travma, kanama filan mı?.. Hasta hiç mi duymuyor?.”

“Hayır, kulaklarında hiçbir sorun yok, çok iyi duyuyor.”

“Ee, derdi ne?..”

“Ameliyatla sağır olmak istiyormuş. ‘Artık bir Türk gibi yaşamak istiyorum’ diye avaz avaz bağırıyor. Boynunda bir de davul var!.. Hastaneyi ayağa kaldırdı, 6 kişi zaptedemedik. Tokmakla hem davula, hem de bize vuruyor!..”

Kent köylüme mektubumdur

Ey benim canım, ciğerim, gözümün bebeği, gönlümün kelebeği, yoldaşım, komşum, arkadaşım, şehirde yaşayan köylü kardeşim efendim.

Önce gönülden selam eder, hatırını sorar, yüce Mevlam'dan senin için hayırlar ve iyilikler dilerim. Gazete okumadığın için sana yazdığım bu mektubu da okumayacağını biliyorum. Ama yine de yazmadan edemedim.

Sana olan ilgim ilkokuldayken bize ezberlettikleri köy şiirleriyle başladı. Hele içlerinde **"Gezsen Anadolu'yu"** ayaklı bir şiir vardı ki, bir avaz avaza bağırarak okurken içim sevinçle dolardı. Pırıl pırıl akan derelerden, çiçek cenneti yaylalardan, çam ağaçlarının altındaki kırmızı damlı beyaz badanalı köy evlerinden, selvi boylu, al yanaklı, keklik sekişli dilber köy kızlarından söz ederdi.

Ortaokuldayken Mahmut Makal'ın "Bizim Köy" adlı kitabını okuyunca dünyam karardı, hayallerim yıkıldı. Kitap, açlıktan Malta taşı kemiren çocukları, sıtmadan, tetanozdan, veremden ölüveren genç insanlar çorak toprağı tırnaklarıyla işleyip yine de aç yatan köylüleri anlatıyordu. İlgim önce acımaya, sonra da sevgiye dönüştü. Hele o zamanlar radyoda binde bir çalan halk türkülerini dinleyince, bir köylü tutkunu oldum. Babam, bir Klasik Türk Müziği ustasıydı. Keman, ut, tambur ve ney gibi dört enstrümanı ustalıkla çalardı. Doğduğumdan beri evde fasıl dinleyerek büyüyen ben, bir koşu gidip Şemsi Yastırman'dan bir bağlama satın aldım. Bini aşkın köy türküsü ezberledim. Aşk Veysel'den Talip Özkan'a, Çekiç Ali'den Zafer Gündoğdu'ya kadar halk ezgilerinin bütün ustaları, en yakın dostlarım oldular. Yunus, Pir Sultan, Karacaoğlan, Dadaloğlu, Kaygusuz Abdal, Seyrani artık en sevdiğim şairlerdi. Gençliğim Yaşar Kemal ve Fakir Baykurt gibi köy romanı yazarlarını okumakla geçti. Artık evim kilim döşeli, duvarlar heybe ve el dokuması yün çoraplarla süslü, mutfak şimşir kaşık ve bakır sahanla doluydu. Yani, artık hazırdım. İşim ve okulum nedeniyle köye gidip yaşayamadığım için şehire gelecek köylü kardeşlerimi, yani Ata'mızın özdeyişiyle köylü efendilerimi bekliyordum.

✺

Çok şükür beni çok fazla bekletmediniz. Katar katar, kamyon kamyon gelmeye başladınız. Adnan Menderes, köylerden aldığı oyu kentlerden alamayınca kentleri köylüleştirme politikasına girişmişti. Böylece kentlerde de seçimi kazanacaktı. Kazandı da… Amerikan yardımı ve ucuz devlet kredileriyle yeni palazlanmaya başlayan Menderes ortağı, sermaye erbabı da fabrikalarını kentlerde kurduğu için ucuz işçi ve aç tüketiciye kavuştu.

Her sabah uyandığımda yaşadığım sokakta, mahallede, şehirde bir sürü yenilik görüyordum. Bostanlar, yangın yerleri dere yatakları hatta kurtların indiği boş vadiler küçük evlerle doluyordu. Gerçi ağaçlar azalıyordu ama briketten yığma taşla ve tenekeyle bile yapılan bu zavallı küçük kulübeleri ve çamur içindeki sahiplerini gördükçe yüreğim bir daha birleşmeyecek şekilde parçalanıyordu. Birçok kondunun taşla çevrilmiş kocaman bahçeleri de vardı. Ama köylerindeki gibi sebze filan ekmiyorlardı nedense. Bazılarında tavuk, keçi, inek gibi hayvanlar besliyorlardı. Bir ara artık taze yumurta yiyip taze süt içeceğiz diye sevindimdi. Ama taze diye iki misli para verip aldığım yumurtanın bizim bakkalın yumurtası, sütün kaymağının da içine katılmış Vita yağından oluştuğunu öğrenince sevincim kursağımda kaldı.

O sıralarda kentin yarısı gibi ben de kirada oturuyordum. O kadar çok ev vardı ve o kadar ucuzdu ki, ev sahibi olmak enayilikti. Akması, kokması, tamiri ve boyasının masrafı vereceğim kirayı kat kat aşardı. Üstelik ahşap evlerin her an çıra gibi yanma tehlikesi vardı.

Şehir içinde tarla olmadığından, gecekondu köylüleri artık ekip biçmeye de gidemiyorlardı. Her gecekondu mahallesinde pıtrak gibi kahveler türemişti. Bu zavallı insanlar, günlerini, hatta gecelerini kahvede pişpirik oynayarak geçiriyorlardı. Her gecekonduda en az 5 çocuk vardı ve çocuk sayısı hababam artıyordu. Acaba ne yiyip ne içiyorlardı? t

Gerçi 6-7 Eylül olaylarında olduğu gibi gavur dükkânlarının talanı, şehirli köylülerimize biraz nefes aldırıyordu. Ama ne yazık ki bu tip yağmalar pek sık sık olamıyordu.

Benim gibi birçok gazeteci, yazarçizer bu gecekonduların Tiryaki Haşan Paşa'sı kesilmiştik. Onları kanımızın son damlasına kadar savunuyor, yol, su elektrik getirmesi için devleti topa tutuyorduk.

✹

Sonra, bir kısmı işçi oldu bir kısmı da bisiklet tekerleğini keşfetti. Üç tekerlekli el arabalarında meyve, sebze sattılar. Yavaş yavaş küçük evleri de uzayıp genişlemeye başladı. Birçok gecekondu sahibi, evinin üstüne her yıl bir kat çıkmaya başladı. Bu katları kente yeni göçen köylülerine kiraya verdiler. Özellikle seçim zamanları, kentler inşaat patlaması yaşıyordu. Gecekondusunun üstüne yeni kat çıkanlar, artık müteahhit sayılırlardı. Bunlardan birçoğu komşu gecekondu sahipleriyle kat karşılığı anlaşıp sekiz on katlı yeni apartmanlar dikti. Hatta bu tip bir apartmanda ben de kiracı olarak oturdum. Bir ara işsiz kalıp kirayı geciktirince, köylü ev sahibim kapıma dört adet köylüsüyle dayanıp beni ve eşyalarımı merdivenlerden atacağını söyledi. Böylece köylülerin dövme işinde de imeceyle davrandıklarını öğrendim. Yanlarına köylerinden veya aşiretlerinden hısım ve akrabalarını almadan kavga etmiyorlardı. Hele bir gün bir Karadenizli'yi dövmek gafletinde bulundum. Sonra da 5 Laz akrabasından muhteşem bir dayak yedim. Bu arada işçilerin gecekonduların ve ezilen köylülerin haklarım korumak için solcu partiler kuruldu. Ama canım köylü kardeşim, siz onları bir güzel dövdünüz. Hatta, bir kısmını telef ederek Moskof'a karşı vatanımızı ve dinimizi korudunuz.

Atamızın tahmini giderek doğru çıkmıştı. Sabancı gibi en büyük holdinglerimizin çoğunun sahibi, lüks apartmanlarımızın sahip ve müteahhitleri, milletvekili ve bakanlarımızın çoğu artık köylüydü. Hatta Cumhurbaşkanımız bile köylüydü. Kısacası, köylü gerçekten efendimiz olmuştu. Şehirde yaşayan daha fakir köylülerimizin ise arabaları, televizyonları, videoları ve cep telefonları vardı. Artık kahvede, otururken öbür kahvedeki hemşerisiyle Fener-Galatasaray muhabbeti yapabiliyordu. Kadınlar da bitişik dairedeki memleketlisine yeni aldığı müzik setini anlatıyordu.

✹

Sonunda kentlerde köylülüğün yan etkileri görülmeye başlandı. Önce, o sırım gibi dimdik köylü kadınları şişmanlayıp un çuvalına döndüler. Oturmaktan memeleri dizlerine sarktı, kalçaları tandır kümbeti kadar büyüdü. Bilezikleri dar geldiği için etlerine gömüldü. İnanmazsanız televizyona bir göz atın. Her olayda bağırışan bir sürü şişman köylü kadını var.

Sokak çocuğu sayısında ve tiner satışlarında da patlama oldu.

Kentlerin cinsel hayatı tele kızlar, travestiler gibi çeşitlilik ve zenginlik kazandı. Geçenlerde Tempo dergisinde okudum. Yine köy kökenli bir travesti anlatıyordu:

"Tanıdığım bir simitçi vardı. Bizim para kazandığımızı görünce bıyıklarını kesip bir peruk edindi. O da araba yollarına çıkıp müşteri beklemeye başladı. Köydeki karısına altın bilezikler, çocuklarına yeni elbiseler gönderdi. Şimdi, memleketinde iki apartmanı varmış diye duydum."

Ama köylülüğün yan etkileri bazen bu kadar az hasarlı olmuyor. Yazları her gün 20-30 köylümüz yüzmeyi bir türlü öğrenemediği için boğuluyor. Kente gelip şoför olanlar, her yıl 5 bin kişinin ölümüne neden oluyor.

İster müteahhitin, ister sahibinin olsun köylü kurnazlığıyla yaptıkları binaların onbinlercesi depremde kâğıt gibi yırtılıp çöküyor. Devlet de köylüleştiği için sağmal ineğini bırakıp yardıma koşamıyor. Artık namus, mafya, alacak, siyaset, hareket, aşiret cinayetlerini saymıyorum.

Kısacası, köylülerimiz ölmeden duramıyor.

Ama bu arada Kelaynak kuşları gibi sayıları azalmış kentliler de okkanın altına gidiyor. Ey canım Atam, "Köylü efendimizdir" dedikten sonra niye "Efendi olan kent soylu kuluna acımalıdır!.." demedin!..

Gelen her felaket için "Allah'tan!.." diyorlar. Ama her felaketin kent yaşamını inkâr eden köylülükten geldiğini biliyorlar. Fakat bunca acıya rağmen köylülükten vazgeçmeye de asla niyetleri yok. Çünkü, kısa

zamanda edinilmiş bu zenginliğin ve bu avantanın kent soylulukla mümkün olmayacağını çok iyi biliyorlar.

Ey benim canım ciğerim, kara gözlü, kara bahtlı, kent köylü kardeşim efendim.

Bunca olandan ve daha da olacaklardan sonra çok istememe rağmen sana bir türlü kızamıyorum. Hani sizin oraların bir uzun havası vardır;

“Deli poyraz yeli gibi esmedim

Kaderime küstüm, sana küsmedim” der.

Sana küsmedim ama çok kırıldım. Ama, hoparlörle “Battatiiz… Domatiiz!..” diye kulak zarımın ırzına geçtiğinden, havalara silah sıkıp veya direksiyonda uyuyup can aldığından değil… Şehirleri kondu apartmanlarla rezil edip deprem sonrası da harabeye çevirdiğinden hiç değil…

Sadece onca yıldır beklememe rağmen beraberce türkü söyleyemediğim için kırıldım.

Ben İstanbullu, bozlak söyleyip bağlamayla Sivas halayını çalarken sen, “Movi movi mosmovi… Yıkılmadım ayaktayım, dertlerimle başbaşayım… Seni de Allah yarattı, beni de Allah yarattı… Sana gülen kör talih beni niye hep ağlattı” gibisinden Arapça’dan döndürme, işkembeden kaydırma şarkılar ünülüyorsun.

Onca para pul kazandık ama sonunda ikimiz de dedemizden kalan müziğimizi kaybettik galiba… Kentli köylüleşti ama senin neleştiğini anlayamadım gitti!..

Bundan sonraki ilk depremde, ilk trafik kazasında, ilk tüp patlamasında, ilk soba zehirlenmesinde veya ilk şehit cenazesinde görüşüp ağlaşmak üzere hoşçakal.

Zeytin karası gözlerinden öperim.

Bana Tarzan’lığı bile çok gördüler!.

Bunca yıl uğraş, didin, çalış çabala… Ola ola bir karikatürcü parçası ol… Ben, karikatürcü ve yazıcı olacak adam mıydım?.. Beni ne doktorlar, ne mühendisler istedi… (Tabii hanım doktor ve mühendisler.) Ama kısmet değilmiş. Ben, artık kesinlikle karikatürcü olmak istemiyorum. Ben, başka bir şey olmak istiyorum. Ama ne olmak istiyorum, işte sorun bu!..

Bir süre kovboy olmayı düşündüm, ama yaşlandıkça ateşli silahlardan nefret etmeye başlamıştım. Hem apartmanın 6’ncı katına bir at çıkarmak zor olabilirdi. Atsız kovboy olunamayacağına göre, kovboyluktan vazgeçtim.

Bir ara aklıma padişah olmak geldi. Hatta, resimlerden gördüğüm padişah kıyafetlerinin bir kısmını da diktirdim. Ama bu sıcaklarda kürkle dolaşmak zorunda kalınca, padişahlığın zor bir meslek olduğuna karar verdim. Zaten, harem konusunda eşim Tolga’yla da anlaşamadık. Oysa, bir sürü kadın içinde başkadın sultan olacaktı. Emrinde bir sürü kız koşuşturacaktı. Ama razı gelmedi. Zaten, bu kadın milletini anlamak mümkün değil!..

✹

Ayıptır söylemesi, bir ara şarkıcı olmayı düşünmedim de değil. Hatta kendime bir küp senaryosu bile yazdım. Senaryo şöyle:

Önce, uzak çekim damda anadan üryan bir manken kız görünüyor. Kamera kızın göğüslerine hızla yaklaşıyor. Sonra, hızla uzaklaşıyor. Sonra göbeğine hızla yaklaşıyor. Yani kamera, kızın ötesine berisine hababam zum yapıyor. Derken, kız kendini damdan aşağıya atıyor. Kamera bu kez yerdeki kızın eline zum yapıyor. Kızın elinde kurumuş bir kırmızı gül var. Derken, helikopter çekimiyle Boğaz Köprüsü‘ne yaklaşıyoruz. Güzel bir kız, sarı saçlarını uçuşturarak Boğaz’ın derin sularına bakıyor. (Saçlar uçuşurken bu plana şampuan reklamı alınıp küp ucuza getirilecek) Sonra

kız, elektro bağlama ve cıstaklı elektro davullar eşliğinde soyunuyor. (Rütük, soyunma sahnesinde maraza çıkarmasın diye, kamera aşağı yukarı sallanacak.) Sonra kız, elindeki kurumuş kırmızı gülü dişlerinin arasına sıkıştırıp köprüden aşağıya atlıyor. Kamera denize zum yapıyor. Suyun üstünde yüzen bir kırmızı karanfil görünüyor. İşte tam bu sırada, göbek kısmı çıplak, kırmızı deri elbiseler giyinmiş ve elimde kırmızı güller olarak ben görünüyorum. Böylece kızların benim uğruma intihar ettikleri anlaşılıyor ve şarkıma başlıyorum;

"Bana gönül verme kız yanarsın cayır cayır, ben aşkı arıyorum ne dağ kaldı ne bayır." şarkısının bazı yerlerinde hastanedeki çocuklara oyuncak götürüyorum ve böylece ne kadar iyi kalpli bir şarkıcı olduğum anlaşılıyor. Ama Sezen Aksu, Nilüfer, Tarkan, İbrahim Tatlıses ve Ajda yine kırmızı deri elbiseler içinde bana yokalistlik yapmayı reddettiler. Oysa, bütün yapacakları ben **"cayır cayır"** deyince dans edip "..yır! ..yır!.." diye bağırmaktı. Üstelik bu klip onlar için de bir fırsat olabilirdi.

Klip işi yatınca, şarkıcılık işi de yattı. Zaten, bir erkek şarkıcı olabilmek için suratımda yeteri kadar kıl yoktu. Ne ortadan birleşmiş iki parmak kalınlığında kaşlarım, ne de ancak burnumu ve gözlerimi açıkta bırakacak kadar sık sakallarım vardı. (Bana kalırsa, bizim Fatih Altaylı gazetecilik yapıp kendini boşuna harcıyor. O sakallarla ne arabesk söylenir oysa!..)

✹

Artık, Tarzan olmaktan başka çarem kalmamıştı. Zaten bu yaz, azgın ve ıslak sıcaklar bastıralı beri benim çatı katında anadan üryan dolaşıp durmuştum. Bu nedenle bir hayli TarzanTık talimi yapmış sayılırdım. Gerçi, Tarzan'ın ayağında benden fazla olarak hayvan postundan yapılmış dona benzer bir şey vardı. Ama orman püfür püfürdü. Sıkıysa gelsin de benim altıncı kattaki dairede donla dolaşsın!..

Tarzan olmaya karar verir vermez derhal fidanlıkları ve seraları dolaşmaya başladım. Eve saksı saksı kaktüsler, sarmaşıklar, palmiyeler taşıdım. Salondan tuvalete filan havadan gidebilmek için urgan destekli sarmaşıkları tavana çaktım. Çünkü, Tarzan da benim gibi yürümeyi sevmez ve seyahatlerini sarmaşıktan sarmaşığa atlayarak havadan yapar. Birkaç kez

sarmaşıkları şaşırıp tuvalet yerine mutfağa gittiğim için uçlarına “Tuvalete gider, yatak odasına gider” diye etiketler yapıştırdım.

Yalnız Tarzanca bağırma konusunda ufak tefek sorunlarım oldu. Bildiğiniz gibi Tarzan, hayvanlarını çağırmak için sesini çatlatarak “Aaaaaaa!..” diye uzun uzun bağırır. Daha benim hayvanım yoktu ama, bağırmayı öğrenince nasıl olsa alacaktım. İlk bağırma talimlerim sırasında komşularım gelip hasta olup olmadığımı, neremin sancıdığını, ambulansa ihtiyacım olup olmadığını sordular. Hatta, alt kattaki komşum Harun Bey’in müşfik eşi, hasta çorbası bile getirdi. Daha soma Tarzanca bağırma talimlerini batatizçinin, karpuzcunun ya da trafiği düzeltmeye çalışan polis otosundaki hoparlörün haykırışlarına denk getirmeyi akıl ettim. Fakat, Tarzan gibi çok uzun bağıramıyordum. Ağzımı açtıktan iki saniye soma öksürük nöbetlerim tutuyordu. Bir gün, Tarzan olacağımı bilsem günde 4 paket sigara içer miydim?.. Cahillik işte!..

Artık mutfağın sarmaşığına atlayıp öksürüklü de olsa bir avaz bağırarak kendime rakı doldurmaya havadan gidebiliyordum. Gerçi, boyum uzun olduğu için sarmaşığa asılınca ayaklarım yere değiyordu. Ama onun da çaresini buldum. Dizlerimi büküp karnıma çekiyor, böylece boyumu kısaltıyordum. Bu durumdayken, geçenlerde ipli sarmaşık koptu. İşte en güzel Tarzanca bağırışım o anda gerçekleşti. Oturak yerimin sızıları geçene kadar Ceyn gelip bana baktı. Bildiğiniz gibi Ceyn, Tarzan’ın karısıdır ve o da ormanda yarı üryan dolaşır. Tolga’ya Ceyn gibi giyinmesi için çok yalvardım. Ama o ünlü bakışlarıyla bana öyle kötü baktı ki, kuyruk sokumumun acısını bile unuttum.

✹

Arslan, kaplan, timsah filan apartman için kullanışsız hayvanlar olduğundan, hayvan ihtiyacım kafeste bir saka kuşu, küçük bir sokak iti, akvaryumda üç balık ve bir siyah su kaplumbağası alarak çözümledim. Ayrıca, mutfakta arada bir rastladığım karafatmalar ve itin sırtındaki pireler de hayvan türlerimi zenginleştiriyorlardı. Hele, sinekleri de sayarsak tam teşekküllü bir ormana sahip sayılırdım.

Tarzan olarak her şeyim tamamdı. Yalnız Tarzan’lık ehliyetim eksikti. Devlet, seni Tarzan olarak tanımayınca, Tarzan’lığın beş para etmezdi. Kız

olarak doğmuş olsan bile devlet seni kız olarak tanımayınca askere almaya kalkıyordu. Sonra da erkek olmadığını ispat etmek için mahkeme mahkeme sürünüyordun. Bu nedenle, muhtara gidip bir Tarzan'lık ehliyeti sureti istedim. O da beni Bahçeler Müdürlüğü'ne gönderdi. Bahçeler Müdürlüğü'nden bir memur eve gelip baktı ve palmiyelerimi, kaktüslerimi, sarmaşıklarımı uzun uzun inceledikten sonra,

"Burası ormana dönmüş. Bu bizim yetkimizin dışında kalır. Siz, en iyisi Orman Bakanlığı'na başvurun." dedi. Orman Bakanlığı'na gidince, kapıda uzun bir Tarzan kuyruğuyla karşılaştım. Koca koca adamlar… Kimi doktor, kimi hakim… Hepsi Tarzan olarak bir ormana tayinini istiyordu. Gür sesliler Tarzan'lığını kanıtlamak için öyle bir bağırıyorlardı ki, benim öksürüklü tıksırıklı bağırışım yanlarında hallaç tosuruğu gibi kalıyordu.

Bu yaz çıkan dört orman yangınında 12 Tarzan hayata veda etmişmiş. Aynca 4 Tarzan da piknik yapan magandaların kurşunuyla can vermişmiş. Bu nedenle 16 yeni Tarzan kadrosu açılmışmış. Ama 16 Tarzan'lık yerine 1600 Tarzan adayı başvurmuştu. Sonunda Orman Bakanlığı sınav yapmak zorunda kaldı. Yazılıda Tarzan'ın yaratıcısı, romancı Edgar Rays Barovs'u Tarzan'ı oynayan Herman Briks, Bastır Kreyb, Coni Veis Mülır adlı aktörleri ve hatta Jeyn'i oynayan Margrıt O'Salivın'ı bilmeme rağmen sınavı kaybettim. Çünkü uygulamalı sınavda bir Tarzan olarak bağırırken öksürmemi, haşmetli göbeğimi ve altındaki çırpı gibi bacaklarımı beğenmemişlerdi. Ama benden daha beterleri sınavı kazandı. Çünkü, onların elinde milletvekillerinin, bakanların tavsiye kartları vardı. Hele, bir bakanın kartında, "Şinasi'yi Yıldız Parkı'na Tarzan olarak atamazsanız, ben bu koalisyonu bozarım." yazıyordu. Ben her ne kadar,

"Orman Tarzan'ı değil, apartman Tarzan'ı olmak istiyorum" diye yalvardımsa da dinletemedim. Apartmanda, sadece mafya kadrosu açıkmış. İstersem beni devletin mafya kadrosuna alabilirlermiş. Ama bıyıklarımın uçlarını yarım ay şeklinde aşağıya doğru | bükmem gerekmiş.

✹

Şimdi bütün Tarzan'lık umutlarımı yitirmiş olarak karikatürler çizip bu yazıları yazıyorum. Sulamadığım için evdeki ormanım solup kurudu. Hayvanlarımı azat ettim. Ama batatizçiye denk getirip,

“Aaaaaaaaaa!.. Öhhöö… Öhhööö…” diye arada bir bağırıyorum hiç olmazsa!..

Ben bir MİT elemanıyım!

Evet itiraf ediyorum, ben bir MİT elemanıyım. Bizim teşkilatımız çok ciddi ve gizli bir teşkilattır. Yaşamımın son 3 yılında hiçbir MİT toplantısını kaçırmadım. Ama MİT deyince aklınıza sakın devletin Milli İstihbarat Teşkilatı gelmesin. Devletin MİT'i bizimkinin yanında çelik çomak oynayan çoluk çocuk teşkilatı gibi kalır. Biz, aslında sadece devleti değil bütün Türkiye'yi yönetiriz. Bizimkinin adı Melun İhtiyarlar Teşkilatı'dır. Yani melunun (M)'si, ihtiyarın (İ)'si, teşkilatın (T)'si yanyana gelince MİT oluyor. Biz sadece Türkiye'yi değil, uluslararası ilişkilerimiz sayesinde dünyayı da yönetiriz. Çünkü, zenginler ve politikacılar artık kolay ölmüyorlar. Yedi düvelden güç ve kudret sahibi milyonlarca yaşlı üyemiz var.

O günkü toplantımız, ünlü bir zengin ihtiyarın Boğaziçi'ndeki evindeydi. Yasak olduğundan bu üyemizin adını veremeyeceğim. Yalnız, evin bahçesinde bir at heykeli olduğunu ve hepinizin tanıdığı bu zenginin ağzını ibrik gibi yapıp heceleri uzataa uzataa köylü aksanıyla konuştuğunu söylemekle yetineceğim.

98 yaşında profesörlükten emekli oturum başkanımız,

"Sayın arkadaşlar, oturumu otur otur oturaktan oturağa yol gider… Hanımlara deste deste gül gider diyerek açıyorum. Halk fırkasının marif nazırı Hüsamettin bana olan 72 guruş borcunu vermedi muhterem hakim bey!.. Bu kış, kominizm gelmez kar gelir. Adalar'dan bizlere bıngıl bıngıl yar gelir. Hay Allah, o tombalak kızın adı neydi?"

Çoğumuz görev aşkıyla bağırdık:

"Sibel Caan!.."

"Evet, o Saime Canan dün gece yine bizim evdeydi. O siyah kutudan çıkıp geldi. Ben de yine başımı göbeğine yaslayıp uyudum. Şimdi gündem,

dem dem ve güm güm!..” diyerek tarihi konuşmalarından birini daha yaptı. Biz de coşkuyla kendisini alkışladık. Oturum başkanımız son 5 yıldır iyice bunamıştı. Bu nedenle de kendisine hayranlığımız iki kat artmıştı. Başkanın yardımcısı, gündemin birinci maddesini okudu.

“Yazdığı, Bir Dinozorun Anıları adlı kitapta yaşlılığın gizli sırlarını açıkladığı için üyemiz Mina Urgan’ın teşkilatımızdan atılmasını oylarınıza sunuyorum.”

Hepimiz öfkeyle,

“Atalıım!..” diye bağırıştık. Ama kendine muhalefeti iş edinen 70’ini geçtiği halde hâlâ adam olamayan yazar bir üyemiz ayağa fırladı.

“Mina Urgan, bizim tek kadın üyemizdir. Üstelik de cin gibi zeki bir kadındır. Bu globalleşme devrinde ecnebilere ayıp olur, atmayalım!..”

“Kadın olması yetmiyormuş gibi, üstüne bir de zeki haa!.. İki kere atalım!” diye tekrar bağırıştık. Bizim yazar, biraz daha direnmeye kalkınca eli ayağı tutanlarımız onu dövmeye kalktı. Nedense bu yazarı hep döverlerdi. Milletvekiliyken Meclis’te bile dövmüşlerdi.

Bu sırada başkanımız pantolonunun düğmelerini çözmeye başladı. Demek ki çişi gelmişti. Yine halıya yapmaması için koluna girip koştura koştura tuvalete götürdüler.

Gündemde değiştirilmesi gereken bazı kanun maddeleri ve yeni tasarılar vardı. Meclis’in yarısından fazlası yaşlarından ötürü doğal üyemiz olduğu için bu kanunları çıkarmak çocuk oyuncağıydı. Tasarılarımız şunlardı:

* Okullarda, sınıf geçme sistemi her iki yılda bir değiştirilecek. Böylece, gençlerin kafası biraz daha karıştırılacak.

* Yeni yapılacak binalardaki merdiven basamaklarının yükseklikleri 10 santimden fazla olmayacak.

* Mini etek ve göbeği açık tişört imal eden fabrikalara devlet desteği sağlanacak. Tanga mayo dikenlerden ise hiç vergi alınmayacak.

* Playboy kanalının günde 24 saat yayın yapması sağlanacak. Elele yürüyen ve tenhalarda öpüşen çiftleri karakola götüren polislere birer maaş ikramiye verdirilecek.

* Kadınlara sarkıntılık ve tecavüz eden ve de hırsızlık yapan 65 yaşın üstündeki suçlular için ‘Bunaktır, ne yaptığını bilmez ve kusuruna bakılmaz’ kanunu çıkartılacak.

* Hapşuran bir yaşlıya ‘çok yaşa!’ demeyenlerden para cezası kesilecek.

* Baş üyemiz, Sayın Cumhurbaşkanı‘mızın tekrar cumhurbaşkanı seçilmesi için kanun teklifleri hazırlanacak. Tekrar ‘Kurtar bizi babaa!..’ gezginci toplulukları kurulacak. Saçını boyayıp genç görünme suçunu işlediği için Ecevit desteklenmeyecek.

* Askerliğin 4 yıla çıkarılması için teklif verilecek, (ortalıkta ne kadar az genç herif dolanırsa o kadar iyidir)

* Kız ve erkek okulları, eski güzel günlerde olduğu gibi tekrar ayrılacak. Üniversite dahil beraberce okumaları yasaklanacak. Üniversite öğrenimi erkekler için 8 yıla çıkartılacak.

* Müzeyyen Senar, Gönül Yazar, Mustafa Sağyaşar gibi şarkıcılara her gün program yaptırmazsa, TRT müdürü atılacak.

* Hakkı Devrim, Çetin Altan, Doğan Hızlan, Metin Toker, İlhan Selçuk, Hasan Pulur, Turhan Selçuk, Bedri Koraman, Oğuz Aral gibi yazar ve çizerlere her ay zam yapılmazsa ve her yıl 6 ay izin verilmezse, çalıştıkları gazetelerin ilanları kesilecek.

Biz bu tasarıları tartışırken tuvaletten dönen başkanımız,

“İdadi mektebinde okurken, Müderris Şemsettin Bey beni dövdü. Hem de evde bana tatlıyı az koyuyorlar. Torunuma 3 parça bana 2 parça şekerpare veriyorlar!..” diye şikayet etti. Yaşıyorsa Şemsettin Bey’in cezalandırılması ve başkanımıza 4 parça şekerpare verilmesi için derhal karar aldık.

✹

Toplantı salonundaki sandalyelerden 3'ü boştu. Demek ki bu ay da, üç telefat vermiştik. Yeri doldurulamayacak bu üyelerimizin anısına, dokunaklı konuşmalar yapıldı. Hepimizin gözleri yaşardı ama, üzüntüden mi yoksa, biz geriye kaldığımız için sevinçten mi bilinmez.

Gidenlerin yerine alınacak yeni üyeler için sınavlar başladı. Adayların 10 tanesi 65 yaşını geçtikleri halde göbeksiz oldukları ve saçları dökülmediği için baştan elendiler. Çay içip pasta yeme sınavında üstlerine hiç dökmeden yiyip içen 6 tanesini de eledik. Ayakta pantolon giyme sınavında tek ayağını kaldırınca yere devrilmeyenler de gitti. Sözlü sınavdaki sorularımızı, "İstanbul'u kim fethetti?"

"Fatih Sultan Mehmet."

"Alaturka üç fasıl adı sayın."

"Rast, Nihavend, Mahur."

"En büyük memeli hanım kimdir?"

"Sevda Demirel." diye yanlış cevaplayanları da eledik. Çünkü bu adaylarda sağırlık henüz başlamamıştı. Her söyleneni duyuyorlardı. Oysa, gerçek bir ihtiyar işine geleni duymalı, gelmeyeni duymamalıydı. Cevapların doğrusu şöyle olmalıydı;

"İstanbul'u kim fethetti?"

"Evet efendim İstanbul'da oturuyorum."

"Alaturka üç fasıl adı sayın."

"Fasulye artık bana dokunuyor."

"En büyük memeli hanım kimdir?"

"Sevda Demirel!.."

Sonunda sınavı 4 kişi kazandı. Ama bizim 3 üyeye ihtiyacımız vardı. Adayların dişlerine baktık. Birinin ağzında hiç takma diş yoktu ve dişleri

hâlâ sapasağlamdı. Herifi hemen sepetledik. O sırada, koltuğunda uyumakta olan başkanımız bir avaza yerinden fırladı.

“O tombalak hanımın adı neydi?”

“Sibel Caan!..”

“Sigaraları saklayın çocuklar, Müderris Şemsettin Bey arama-tarama yapıyor!.. ”

✹

Toplantımızın sonuna gelmiştik. Önümüze konan rakı ve mezelere hayal kurarak bakıp ağzımıza birer parça beyaz peynir attık ve birer yudum su içtik. Dilekler ve şikayetler bölümünde kabzımallıktan emekli 82 yaşındaki Cabbar Bey titreyerek ayağa kalktı:

“Sayın üyelerimüz, aha bu Refük üyemizden şikaatim var. Onun palavıralarına gandım. Dünyanın parasını sarf edüp Amarika’lardan Viyagra denen ilaçtan getürttüm. Ama heç bir faidasını görmedüm.” dedi. Cabbar Bey, iki yıl önce felç geçirdiği için ağzının yarısıyla konuşabiliyordu. Viagra kahramanımız Refik Bey öfkeyle sordu:

“Ne yani, biz burada yalan mı söylüyoruz!.. Viagra’yı yuttuktan sonra kadınlarla şey yapamadın mı?”

“Yaptım.”

“Hatta, iki üç kere beceremedin mi?”

“Tam dört kerre!..”

“Ee, şimdi niye şikayet ediyorsun?”

“Ben zaten onu Viyagra’sız da yapıyordum. Viyagra’yı alıverünce üste fazla bir şey olmadı. Senin laflarına gandım, paracıklarını boşa gettü Refük Beey!..”

✹

İlk mayo defilesinde buluşmak üzere birbirimizle helalleşip ayrıldık. Yanımdan ıslık çalarak geçen bir delikanlıya bakarak öfkeyle söylendim:

“Memlekette terbiye kalmadı, bunların hepsi çoban olmuş!.. Ah aahh!.. Bizim zamanımızda adamın ensesine bir patlatırlardı, ıslığı kıçına kaçardı!..”

Saçmalama hakkı

Elimin varıp aklımın yettiğince akıllı uslu yazılar yazmak için tam üç yıldır yırtınıp duruyorum. Yırtınmaktan ötem berim dikiş içinde kaldı. İplik bitti, yırtık yerlerimi artık tutkalla yapıştırıyorum. Ömür boyu yazdığı mektup sayısı bile 10 adedi geçmemiş birinin cilt cilt yazılar yazmaya çabalaması, nasıl bir zulümdür bilir misiniz? Üstelik, bu yazıların içinde akıl olacak, fikir olacak… Mantık, matematik, felsefe ve buluş olacak… Sözcükleri, dirhemle tartılmış ve düzgün bir Türkçe'yle yazılmış olacak. Çünkü, bu yazılar **mizah yazısı** olmak zorunda!..

En ünlü politikacısından en namlı köşe yazarına dek milletin saçım saçım saçmaladığı bir ülkede, aklı başında bir enayi ben mi kaldım yani?..

Bu hafta ben de **saçmalama hakkımı** kullanacağım. (Saçmalama hakkı, anayasal bir hak olup insan haklarından önce gelir.)

✹

Bir hışmilen geldim geçtim, dükkâna daldım. (Pehpeh… peh…)

“Sizde sontorok var mı?”

“Sontorok nedir?”

“Zaptirikin küçüğüne sontorok denir.”

“Zaptirik de kimdir?”

“Allah Allah!.. Sen ne biçim esnafsın?.. Daha zaptirikten bile haberin yok. Hani, tepesinden böyle tutuluyor da kolundan cırt cırt diye çevriliyor.”

“Haa, sonuncuyu iki gün önce sattık. Ama isterseniz size lokzama verelim. O, daha güzel cırtlıyor.”

“Cırtlat bakalım.”

“Cırt!.. Cırt!.. Cırt!..

“Olmadı bunun cırtı, mavimtrak çıkıyor. Ben, cırtın kırmızısını severim.”

“Ona cırt kırmızı değil, cart kırmızı derler.”

“Bu korna sesleri nereden geliyor? Belki de Barbaros seferden geliyor.”

“Hayır efendim, o korna sesleri patateslerden geliyor.”

“Allah Allah, şarkı söyleyen patates gördüm ama korna çalanına ilk kez rastlıyorum.”

“Tabii beyim, bunlar dört silindirli, düz vitesli Toyota patatesi!..”

“Bence, daha çok Fort Eskort’a benziyorlar.”

“Benzer tabii, Adapazarı‘ndaki ünlü patates tarlalarımızın üstüne Sabancı otomobil fabrikası yapınca patatesler de korna çalmaya başladı.”

“Sen, en iyisi kitap arasına bir porsiyon köfte koy da gideyim. Soğanı bol olacak.”

“Burası köfteci dükkânı değil, berber dükkânı.”

“Ama kapıda manifaturacı diye yazıyor.”

“Şaşırtmaca vermek için öyle yazdık. Çünkü, burası gizli bir berber dükkânı!.. Müşterilerimiz mafyadan olduğu için dükkânı gizli işletiyoruz.”

“Madem berbersin, gelmişken bir etek tıraşı olayım bari.”

“Etek tıraşını sünnetle beraber yapıyoruz.”

“Mersi, almiim. Ben birkaç kez sünnet olmuştum.”

✹

Levent’teki evime gitmek için otobüse bindim. Taksiyle ya da otomobilimle Mecidiyeköy’den 4. Levent’e tam 50 dakikada gidebiliyorum. (Mesafe 3 km.) Otobüs 5 durakta durmasına rağmen 10 dakikada gidiyor. Böylece her gidişte tam 40 dakika kârım oluyor. Bir ayda 20 kez otobüsle gitsem 800 dakika, yılda da 9600 dakika kâr ederim. Yani, (9600 bölü 60) 160 saat eder. Bu kârı yüzde 80 faizle bankaya yatırsam 288 saat, yani (288 bölü 24) 12 gün eder. Daha 5 yıl yaşayabileceğimi hesap edersek (5x12) etti mi sana 60 gün. Yani, 2 ay!.. Düşünebiliyor musunuz Azrail gelmiş ümüğüne,

“Artık vaden doldu!..” diye çökmüş. Sen, hemen yastığının altından banka defterini çıkarıp Azrail’in burnuna dayıyorsun.

“Benim daha 2 ay vadem var. Sen git, doğru dürüst hesap yap da öyle gel hıyar!..” diyorsun. Enayi, amma bozum olur haa!..

✹

O, son iki ayımı kimbilir nasıl geçiririm?.. Sahi yahu, yukarıdan bir celp kâğıdı gelse size sadece 2 ay ömrünüz kaldığını söylese ne yapardınız?

* Dost-ahbap ve aile efradıyla helalleşip kendinize manzaralı bir mezar yeri mi arardınız?

* Yoksa, elde avuçta ne var ne yok satıp savıp evi rakı, 5 yıldızlı bir aşçı, saz heyeti ve göbek atmasını bilen manken kızlarla doldurup işrete mi başlardınız?

* Ya da gıcık olduğunuz, nefret ettiğiniz bilumum arkadaş, patron, politikacı ve kedi mahlukatını tepelemeye mi başlardınız? (Hakim müebbet ya da idam verse kaç yazar!)

* Belki de karınıza o güne kadar yediğiniz haltları itiraf ederdiniz. (Ama kadınsanız, size bunu tavsiye etmem. O, son 2 ayın sonunu getiremeyebilirsiniz.)

* Kimbilir, belki de panikleyip daha ikinci günde intihar ederdiniz.

✹

Eve varınca eşim Tolga, “Sontorok aldın mı?” diye sordu.

“Sontorok hiçbir yerde kalmamış, yerine tek taş pırlanta bir yüzük alsam olmaz mı?”

“Sen beni parayla satın alabileceğini mi sandın!.. Ben, sontoroksuz evde bir dakika bile duramam. Prag’a gidiyorum. Belki sokakta Franz Kafka’ya da rastlarım.”

“Ne olur, 35 yıl sonra beni kurda kuşa bırakıp gitme!.. Ben de Franz Kafka kadar salakım ve bunalımlar içindeyim.” diye yalvardımsa da dinletemedim.

“Gidiyorum diye çok sevinme… Bu, 4 günlük bir tur… 4 gün sonra evdeyim. Ama kedilerimden ‘Bize yemek vermedi, bizi dövdü!’ diye bir şikâyet duyarsam, bütün marangoz takımlarını eskiciye satarım” dedi ve beni makus kaderimle ve birbirinden çirkin üç kediyle başbaşa bırakıp çekti Prag’a gitti. Bir uyuz sontorok yüzünden 35 yıllık yuvam dağılmıştı. (Sahi, bu sontorok dedikleri de nedir acaba?)

Tolga kapıyı çekip çıktığı anda üç kedi de ortalıktan toz olmuştu. Ama boşuna gayret, ben onların nerelere saklandıklarını avucumun içi gibi biliyordum. Mutfağa gidip Tolga’nın bıraktığı konserve kedi maması kutularım açtım. İçindekileri bir tepsiye boşalttım. Daha dayanılmaz kılmak için 2 tavuğun göğüs etini didikleyip manaya kattım. Üstüne de süt döktüm. Sonra da tepsiyi getirip yemek masasının altına koydum. Aşşağılık mahluklar, etlerinden et koparılıyormuş gibi ciyak ciyak bağırıyorlardı ve ağızlarından akan sular halıya damlıyordu. Haa, söylemeyi unuttum. Hepsini yakalayıp kuyruklarından birer birer masanın bacaklarına bağlamıştım. Tepiniyor, yuvarlanıyor ama masanın bacakları arasına koyduğum tepsiye erişemiyorlardı. Artık, bu pis oburlara yemek vermediğimi kimse iddia edemezdi. Şimdi seç bakalım; ya kuyruk, ya mama!..

✹

Oturup, şöyle bir güzel saçmalayayım derken yine akıl, fikir, mantık dolu ve içinden zekâ kıvılcımları fışkıran kedili yazılar yazmaya başladığımı fark edince dehşet içinde kaldım. Demek ki saçmalama yeteneğimi de kaybetmişim. Yaşlandıkça dişlerimin eksilmesine, saçlarımın dökülmesine fazla bir itirazım olmamıştı. Ama saçmalama becerimi kaybedersem ben nasıl yaşarım!.. Oysa saçma sapan ne hayaller kurmuştum.

Örneğin;

Çok çok zengin oluyorum ve bir parti kuruyorum. Propagandaya deryalar gibi para harcıyorum. Gecemi gündüzüme katıp her il ve ilçede konuşmalar yapıyorum. Zaten bana arka çıkacak 5 televizyon kanalım ve 8 gazetem var. Dağlar taşlar başbakan Oğuz diye inliyor!.. Yüzde 70 oy alıyorum. Başbakan olarak yemin etmek üzere kürsüye geliyorum ve,

“Arkadaş, ben yalan yere yemin etmem!” deyip iniyorum.

Böyle güzel bir saçmanın hayalini bile kuramadıktan sonra yapabileceğim tek şey kaldı…

Bu yazıyı gazeteye gönderince kalkıp Fenerbahçe Stadı‘na gideceğim ve Fener tribününün en kalabalık yerine oturacağım. Sonra, cebimden sarı-kırmızı (siyah-beyaz da olabilir) bir bayrak çıkaracağım. Ve, bir yandan sallayıp bir yandan da

“Size nasıl geçirdik!.. İ.ne Fener, al al al!..” diye bağıracağım.

Kahrolsun tüketim

Geçenlerde giysi dolabını açtım. Dört atlet fanilası, üç gömlek, iki pantolon ve üç çift çorabı üst üste giydim. Gömleklerin üstüne bir kollu, bir kolsuz kazak ve hepsinin üstüne de hırkamı giyindim. Deri ceketimi de giyecektim ama, fıçıya döndüğüm için içine giremedim. Dolaptaki giyemediğim kalan gömlek ve pantolonlara öfkeyle baktım. Evin içi felaket sıcaktı. Takvimini şaşırmış bir yaz güneşi vardı. Üstüne üstlük kapıcı da kaloriferi yakmıştı. Hemen salona koşup pencerenin önündeki bir koltuğa oturdum ve Hürriyet gazetesini elime aldım. Başlıklara bir göz atıp derhal karşı koltuğa geçtim ve Sabah'ı okumaya başladım. Bir dakika sonra fırlayıp 40 metrekarelik salonun diğer bölümüne geçtim, biraz Tempo dergisini karıştırıp kanepede Deşyıl Hemit'in Kızılhasat romanından bir sayfa okudum. Sonra, sırayla çalışma masalarımı dolaşıp günlük karikatürümü çizmeye başladım. (Kâğıt, kitap, terlik, boya, dergi, çay ve içki bardakları, müzik kasetleri, tabak gibi yanyana gelebilmesi imkânsız bir sürü edavatla üstlerini hemen doldurduğum için bana tek çalışma masası yetmiyor. İkisi arka odada olmak üzere, şu anda 5 çalışma masam var. Hepsinin üstü dolunca yemek masasını da kullanıyorum.)

Aynı karikatürü dört ayrı masada çizdim. Karikatür biter bitmez bir koşu gidip televizyonu, radyoyu, teybi ve CD çaları açtım. Pikaba da 33'lük bir plak yerleştirdim. Bir eksiklik duygusu hissettim, yatak odamdaki saat-radyoyu açmayı unutmuştum. Hem radyoyu açıp hem de saatin zilini öttürdükten sonra mutfağa koştum. Mutfakta 6 kişilik yemek masam vardı. Her sandalyenin önüne birer düz birer çukur tabak koydum. Sonra da çatal, kaşık ve bıçakları dizdim. Tabii, peçete koymayı da unutmadım. Evde yenecek ne varsa tabaklara doldurdum. Kadehlerin üçüne şarap, üçüne de rakı koydum. Ama dolapta bira kalmıştı. Masaya iki bardak da bira koydum.

Hemen baş sandalyeye oturup önümdeki Arnavut ciğerinden bir çatal aldım. Bir yudum rakı içip ağzımı peçeteyle kuruladım ve yandaki

sandalyeye geçtim. Tolga’nın pişirdiği ve iki gündür bitiremediğim domates çorbasından bir-iki kaşık alıp üstüne şarap içtim. Sonra yandaki sandalyeye oturup Elif’in yaptığı patates yemeğinden yedim. Üstüne biramı içip sandalyemi değiştirdim. Bu sırada salondaki Radyo-Blue kanalında Portekizce şarkılar çalıyordu. (Bu Mavi Radyo’yu çok seviyorum. Çünkü şarkı aralarında çatlak sesli bir kız veya oğlan yayık bir Amerikanca taklidiyle Türkçe konuşmaya çalışmıyor. Yani, sunucu dedikleri cırtlamuklar Mavi Radyo’da yok.) Radyoda Portekizce şarkılar söylenirken teypte Neşet Ertaş bozlak okuyor, CD çalarda Kerem Görsev piyanosuyla caz çalıyordu. Televizyonda ise ciyak ciyak bir herif araba krikosuna benzeyen çok milyonluk aleti göbeğinize dayayıp nasıl zayıflayacağınızı, aslında karın adalelerinizi sakatlayıp midenizi nasıl deleceğinizi anlatıyordu. Yatak odasındaki radyoda ise, TRT-3’ün Almanca haberleri okunurken, pikapta Şostokoviç‘in bol trompet ve obualı sazları salonu inletiyordu. Saat zillerinin sustuğunu hissedince yemeği bırakıp bir koşu saatleri kuruyor ve tekrar çaldırıyordum. Tam 5’inci sandalyede Balık Pazar’ından aldığım torikten basılmış lakerdayı yiyip rakımı içerken telefonlar aklıma geldi. Evdeki birinci telefondan evdeki ikinci telefonu aradım. Sonra ahizeyi açık olarak masaya bıraktım. Artık ikisi de çalışıyordu. Biri ötekini arıyor, aranan da hababam çalıyordu. Üçüncü masa turunun altıncı sandalyesinde hafiften fenalık geçirmeye başladım. Bu sıcakta hırtlamba gibi giyinmem, altı kişilik yemek yiyip içki içmeye çalışmam, o panayır yeri patırtısı içinde odalar arası koşuşturmam sonucu kalbim teklemeye ve tansiyonum basket oynamaya başlamıştı. Son olarak, buzdolabında bulduğum kolayı rakıya karıştırmaya çalıştığımı hatırlıyorum.

✹

Gözümü açtığım zaman eşim Tolga’nın kaygı ve küskün bakışlarıyla karşılaştım. Arkasında da kadim dostumuz, aile doktorumuz Prof. Aydın Kargı duruyordu. Tolga bütün gün telefonun meşgul olmasından kuşkulanmış, Levent’teki evden benim Mecidiyeköy’deki çalışma evine gelince, beni mutfakta yere serili bulmuş ve Aydın’ı çağırmış. Aydın da her zamanki hızır gibi yetişmiş. Tolga,

“Ne oldu?” diye sorunca, öfkeyle cevap verdim:

“Ben bir kişiyim!..”

“Hepimiz öyleyiz.”

“Ama ben kendimi altı kişi sanıyorum ve altı kişilik satın alıyorum. Bir sürü gömleğim, çamaşırım, çorabım, pabucum, kazağım var. Yüz yaşına kadar yaşasam bunları eskitemem. Hatta, göbeğim durmadan yana ve öne doğru fırladığı için bir kere bile giymeden attığım giysilerim var. 140 metrekarelik bir çalışma evi aldım. Evde bir sürü oda, bir sürü sandalye, koltuk ve kanape var. Nasıl yakılacağını bilmediğim bir şömine bile var. Oysa benim buralarda gezdirip oturtacak bir adet kıçım var. Evde en kabadayısı 30 metrekarelik yer kullanabilirim. Japonlara bak, 15 metrekarelik bir evde bir aile yaşıyor. Okumaya, bakmaya asla sıra gelmeyecek binlerce kitabım var. Kitaplığa bakarken bazen aynı kitabı üç kez aldığımı fark ediyorum. Buzdolabında bütün apartmana bir hafta ziyafet çekecek kadar yiyecek ve yemek malzemesi birikmiş. Mahalledeki bütün apartman cephelerini boyayacak kadar resim malzemesi almıştım. Boyalarım kurudukça atıp hababam yenilerini alıyorum. Bir apartmanın altıncı katında marangozhane açacak kadar marangozluk araç ve gerecim var. Son aldığım elekrikli tornavida ve çekiçli matkabın ambalajlarını bile daha açmadım. Hem yürümekten nefret ediyorum, hem de çifter çifter pabuç satın alıyorum. Veee kullanamayacağım bu ıvır ve zıvırlara eşşek yüküyle para ödüyorum. Bu müsibetler yüzünden ırgat gibi çalışıp aybaşını zor getiriyorum. Ama artık yeter!.. Hepsini yiyip, giyip kullanacağım!.. Son meteliğine kadar paramı geri alacağım. Okuyamadığım kitapları okuyup bana anlatsınlar diye parayla adam tutacağım. Eskitebilmek için aynı anda ayrı çiftlerden tek tek birer pabuç giyip öyle dolaşacağım!.. Komşu korkusuna boşverip pata küte masalar, dolaplar yapıp satacağım. Evin bütün duvarlarına çiçek resimleri yapıp boyalarımı bitireceğim!.. Bana durmadan bir şeyler satan alçaklara günlerini göstereceğim!..” diye bir avaza bağırırken Aydın koluma bir iğne yaptı, gözlerimin önünde elektrikli testereler, bilgisayarlar, ayakkabılar, 12 kişilik çatal-bıçak takımları, baharat şişeleri, smokinim filan dans ederken kendimden geçtim.

✺

İki gün sonra Tolga beni hastaneden alıp çalışma evime getirdi. Koca salonda sadece iki sandalye ve bir masa vardı. Mutfağa koştum, ocakta küçük bir tencere domates çorbası, buzdolabında da üç dilim peynir ve su

vardı. Yatak odamda ise yere serilmiş bir yatak… Pencerelere “Satılık daire” yazan kâğıtlar yapıştırılmıştı.

“Geri kalan her şeyi sattım, satamadıklarımı da hediye ettim.” dedi Tolga.

Birden içimi bahar yeli gibi serin bir huzur kapladı. Bir lokma ekmek ve bir hırkayla mutlu olan eski dervişler aklıma düştü. Gidip masama oturdum. Üstü tertemiz kocaman bir masaydı. Artık masamı dağıtma tehlikem de yoktu. Üstünde sadece bir defter, bir şişe çini mürekkebi, silgi ve birkaç kalem vardı. Çekmeceleri de boşaltılmıştı. Keyifle bir sigara çıkardım. Tolga,

“Kibrit mutfakta… Çakmak koleksiyonunu da sattım.” dedi.

Tüketim azgınlığı yüzünden insanlıktan çıkmama mek parmak kalmışken karım bir kez daha hayatımı kurtarmıştı.

“Artık sana günde 1 milyondan fazla para da vermeyeceğim.” dedi.

Pencereyi açtım. Boğaz’dan gelen iyotlu havayı içime çektim. Salacak’a gözlerimi daldırıp mutlulukla sırıttım.

✹

Şu anda, sabahın 8’i… Paşabahçe’nin kapısında mağazanın açılmasını bekliyorum. Dün, televizyonda reklamını gördüm; harika çeşmi bülbül sürahi ve bardak takımları gelmiş. Buradan Gotze marketine gidip bir kaynak makinesi alacağım. Marangoz takımlarımı tekrar tamamladım. Yalnız elektrikli testerem eksik. Sipariş verdim, salı günü getirecekler. Tabii, bunları eve götürüp Tolga’ya gösterecek kadar enayi değilim. Yeni kiraladığım bir dairede saklıyorum. Biliyorum bir gün mutlaka lazım olacaklar. Harcayacak günlük sadece 1 milyonum olduğu için Tolga’nın içi rahat. Çünkü, kredi kartı ve çek defteri gibi karışık işlere hiç aklı ermez.

İçinizde kovboy tabancası şeklinde çakmağı olan varsa beni arasın. Çakmak koleksiyonumda o eksik kaldı.

Oğlum askerden döndü.

Geçen gün, çalışma evimde inleye oflaya günlük karikatürümü bitirip gazeteye tam postalamıştım ki, telefon çaldı. Bir türlü akıl fikir yetiremediğim bu bilgisayar denen mel'anetle karikatürümü yollarken mutlaka yine bir hata yapmıştım. Telefoto servisinden Bülent'in her zamanki kibarlığıyla suçu üstlenip,

“Bizim alıcı makine herhalde bir arıza yaptı. Karikatürü lütfen bir daha gönderir misiniz?” demesini bekleyip telefonu açtım.

Oğlum Seyit Ali,

“Merhaba baba, nasılsın?” dedi.

“Çok iyiyim oğlum, yolunu gözlüyoruz.”

“Artık fazla gözlemenize gerek yok, ben terhis oldum.”

“Amanın demee!.. Yaşşa oğlum!.. Eee, ne zaman geliyorsun?”

“Geldim bile.”

“Geldin mi, nereye geldin, şimdi neredesin?”

“Senin daire kapısının önündeyim.”

“Nee!.. Hay Allah!.. Ben de bu telefonun sesi niye ekolu geliyor diyordum.”

Koşup kapıyı açtım. Oğlan, gerçekten kapının önünde kapı gibi duruyordu. Herifin eni de boyu da benden yarım karış fazla. Sarılıp sarmaştık… Bu devirde asker yolu gözleyen bilir, diken üstünde oturup tilki kulağında yatıp uyamayı… Her şehit haberiyle beraber vurulup gömülmeyi… Bu derin duygular içinde,

“Adam gibi kapıyı niye çalmıyorsun da, telefon ediyorsun, hıyar herif!..” dedim.

“Sen espri ve şakayı seversin diye babacığım.”

“Ben, espiriyi ve şakayı başkasına yaptığım zaman severim. Bana yapıldığı zaman hiç sevmem!.. Hem o elindeki ne?”

“Cep telefonu.”

“Artık orduda postal dağıtır gibi asker başına birer cep telefonu da mı dağıtıyorlar?”

“Hayır canım, ordudan vermediler.”

“Sen, benim cep telefonumdan ne kadar nefret ettiğimi bile bile bunu kendin mi aldın?”

“Vallahi ben almadım. Annemin getirdiği çamaşırların içinden çıktı. Senden gizli almış.”

“Askerde telefonla konuşmak yasak değil mi?”

“Talim ve çalışma sırasında tabii yasak. Ama annem bizim mola saatlerini komutanımızdan daha iyi biliyor. Komutan mola verdikten üç dakika sonra annem beni arıyor.”

“Niye arıyor?”

“Mutlaka terlemişimdir, hemen içime kazak giymeli ve soğuk su içmemeliymişim. Çavuş olduğum için her gün iki tekmil birden veriyordum. Biri komutanıma, biri de telefonla anneme…”

“Ah şu kadın milleti!.. Haa, kadın milleti dedim de aklıma geldi, ne zaman evleniyorsun?”

“Evlenmeyi de nereden çıkardın komutanım?”

“Neredeni var mı? Okul bitti, askerlik bitti, geriye ne kaldı? Hem, annenle sana birkaç kız beğendik ki, bu devirde mumla arasan bulamazsın. Hele, bir sarışın var ki bu yıl Tıp Fakültesi’ni bitiriyor. Temiz pak, soylu bir aile kızı. Babası da…”

“Babacığım gözünü seveyim, daha dün akşam üstü teskere aldım… Otobüsten ineli iki saat bile olmadı… Kıtada mıyım, evde miyim hâlâ farkında bile değilim… Dalgaya düşüp deminden beri hazırolda durup sana komutanım deyip durmaktayım. Evliliği boşver de biraz senden konuşalım.”

“Ben bildiğin gibi yeni yemekler öğrenip, hükümetlere yeni akıllar öğretmeyi sürdürüyorum. Ama ne yiyen var ne de dinleyen… Bak sana Vellington filenin yapılışını anlatayım; mantarı kızartıp tavuk ciğerini haşlayacaksın. Sonra ikisini ezip…”

“Yemeği bırakalım istersen.”

“İşsiz güçsüz 30-40 bin kişi toplayacaksın. Şendekiler yetişmezse, Bangladeş, Afrika, Irak’tan filan getireceksin. Hepsine ‘Biji Apo!..’ diye bağırmayı öğretip gemilere bindireceksin. Tabii yanlarına kumanya ve 35 kuruş yolluk da vereceksin. Sonra yallah İtalya’ya göndereceksin. Eğer, İtalyanlar üçüncü mülteci çıkarması sonunda amana gelip Apo’yu tepsi içinde bize vermezlerse namerdim. Ama, bizimkilerde bu bendeki akıllar neredee!..”

“Sen yine yemekten bahset daha iyi…”

“Aklın fikrin yemekte değil mi? Seni de askerde iyi beslemişler maaşallah. Asker karavanası, Halil İbrahim sofrasıdır oğlum. Adam çöp gibi gider, boğa gibi döner. Hey bee!.. Şunlara bak!..”

“Babacığım memelerimi mıncıklama gıdıklanıyorum.”

“Ben senin adalelerini yokluyorum lan. Taş gibi olmuşlar nazar değmesin. Hele şuraya bak!.. Şap!.. Şap!.. Şap!..”

“Ensemi niye tokatlıyorsun yahu?”

“Tokatlamıyorum be, sana elense çekiyorum. Ensen seren direğine dönmüş. Hoyda bre pelvaan!..”

“Ne olur beni itip kakma.. 2 gündür uykusuzum.”

“Hehhee!.. Gözün yemedi değil mi? Biz moruklasak da eski toprağızdır. Sen, bir de beni gençliğimde görecektin. Kaçma diyorum be!..”

“Ah, gitti annemin en sevdiği vazo. Babacığım ne olur dur… Hiç olmazsa kristal şarap kadehlerini kurtaralım!..”

“İşte buna çapraz girmek derler.”

“Dur yahu, bir sakatlık çıkacak.”

“Çaprazdan böyle sürüp bir de iç çengel yerleştirdin mi, Koca Yusuf olsa göbeği yıldız görür… Dur lan, ne yapıyorsun?.. Kolumu kıracaksın ayı!.. Ahh, belimm!..”

“Kusura bakma, kadehler gitti hiç olmazsa müzik setini kurtarayım dedim. Bir yerin acımadı değil mi babacığım?.. Elini ver de seni kaldırayım.”

“Bizim kuşağın yüreğinden başka bir yeri acımaz!.. Bırak ben kendim kalkarım. Ayağım halıya takılmasaydı, sen beni nah düşürürdün!.. Zaten bu gençlerde büyüğe saygı diye bir şey kalmamış.”

“İzin verirsen ben şimdi gideyim, akşam eve gelince daha uzun konuşuruz.”

“Dur be, geleli daha yarım saat olmadı. Biraz hasret giderelim. Otur da bana geleceğe dönük planlarını anlat. Ben de sana biraz akıl vereyim.”

“Vallahi ilk planım eve gidip biraz uyumak.”

“Onu sormuyorum evladım. Bak okul bitmiş, askerlik de bitmiş, hayata sıfır kilometreden başlıyorsun. Şimdi ben senin yerinde olsam, bir gemide işe girip bütün dünyayı gezerdim. Her liman bir macera… Üstelik yabancı dilin de var.”

“Bir gemide miço olayım diye mi bana 12 yıl konservatuvar okuttunuz? Ben öğretmenliği düşünüyorum.”

“Nee!.. Deden, ninen öğretmen oldu da ne oldu? Borçla harçla kümes gibi bir daireye sahip olabilmek için emekli olana kadar ırgat gibi çalıştılar!..”

“Pekii, sen niye yıllarca öğretmenlik yaptın?”

“Ben başka…”

“Niye başka?”

“Ben senin yerinde olsaydım, bu müzik bilgimle iki pop şarkısı besteleyip bir de klip attırır parayı kürekle toplardım. Sonra da ayda iki ekstra işe gidip 30’undan önce trilyoner olurdum!”

“Ben pop müzik sevmiyorum.”

“Sana pop’u sev mi diyoruz be!.. Ekmek parası uğruna millet nefret ettiği ne işleri yapıyor da gıkı çıkmıyor. Ama sizin kuşak rahata ve her şeyi kolay elde etmeye alışmış bir kere!.. Bu sizin yaptığınız el bebek, gül bebek, cep telefonlu askerlik de askerlik mi yani? Eskiden tam üç yıl dağda bayırda sıcaktan pişip soğuktan donar, karavananın içinden kemik çıkınca bayram ederdi asker milleti!.. Senin bu yaşta fındık aklın daha ermez. Hıyarlığı bırak da görmüş geçirmiş babanın sözünü dinle. O sana doğru yolu gösterir, ne yapacağını her zamanki gibi söyler… Ben senin yerinde olsam…” diye evde bağıra çağıra dolaşırken dönüp baktım. Oğlan eyvallah demeden, hatta daire kapısını bile kapatmadan çekip gitmiş. Gençlikte saygı mı kaldı!..

✹

Akşam eve gittiğimde Tolga’nın gözleri kıpkırmızıydı.

“Seyit uyudu mu?” diye sordum.

“Seyit gitti. Teskere bırakacakmış… Teskere bırakmak ne demek?”

“Askerliği meslek edinmek demek!”

“Askerde daha rahat olduğu için, o da öyle yapacakmış. Komutanları bile kendisine böyle karışmıyormuş. Üstelik giderken kazakları, yün çorapları ve cep telefonunu bile yanma almadı.”

Yoksa, ben bir zampara mıyım?..

Geçen gün çat kapı Raşit geldi. Babıali'deki tükenmeye yüz tutmuş en eski arkadaşlarımdan biridir. Neşeli, esprili, kanlı, canlı ve iyi yürekli adamdır. Haa, bir de zamparadır. Ben, pek tanık olmadım ama anlattıklarından biliyorum; hikayelerinin dörtte biri bile doğru olsa Kazanova, bizim Raşit'in yanında harem ağası gibi kalır.

"Ne bu halin yahu? Çalışıyorum dümeniyle kendini bu apartman dairesine tıkmışsın. Dünyada neler oluyor haberin var mı?"

"Maalesef var. O nedenle dışarı çıkmıyorum."

"Ama neler kaçırdığını biliyor musun? Şimdiki devir, kızların en güzel olduğu devir!.. Ortalıkta çirkin kız kalmadı be… Adam hangisine bakacağını şaşırıyor. Artık şaşı geziyorum. Haydi kalk giyin de çıkıp biraz zamparalık yapalım."

"Zamparalık yerine ben sana çoban salatasıyla sarımsaklı tahin mezesi yapsam olmaz mı? Denize karşı iki kadeh içip de muhabbet ederiz."

"Zaten, buraya tıkılıp muhabbet kuşuna dönmüşsün. Muhabbeti şöyle iki dilber kızla yapsak daha iyi değil mi?"

"Tabii daha iyi… Ama bu zamparalık dediğin çok zahmetli iş be Raşit'çiğim. Şimdi şu yumuşacık koltuktan kalkıp banyoya gideceğim, durup dururken kendimi duşta ıslatacağım. Yetmiyormuş gibi bir de tıraş olacağım. Sonra da dolaba gidip hangisinin içinde daha fiyakalı dururum acaba diye yarım saat gömlek ve elbise seyredeceğim. Uff, daha düşünürken bile yoruldum!.."

"Söylüyorlardı da inanmıyordum. Sen gerçekten moruklamışsın!.. Hey gidi heyy!.. Akademide üç kat tırmanıp sınıfa camdan giren, şubatta denize atlayan, iki gün iki gece uyumadan çalıştıktan sonra boks antrenmanına

giden şu Oğuz'un haline bak!.. Kıçına pantolon giyerken bile yoruluyor. Demek ki ihtiyarlık dedikleri bela böyle oluyormuş!..”

“İnan ki pantolon giyerken kendimi iki ayaklı değil de, kırk ayak gibi hissediyorum. Ayağının birini pantolonunun paçasına sokmak için kaldırıyorsun, yerdeki ayağının üstünde artık dengede duramadığın için havadaki ayağını derhal yere indiriyorsun. Sonra bir daha… Bir daha… Bazen, paçaya sokmayı becerdiğin için ayağını indiremiyorsun da, o zaman küt diye yere devriliveriyorsun!..”

“Vah vaah!.. Bundan sonra sana doktor ve ilaç da kâr etmez. Hayatta kalabilmek için artık tek çaren kaldı.”

“Nedir o?”

“Zamparalık!.. Bir bana bak, bir de kendine… Üstelik ben senden bir yaş daha büyüğüm.”

Raşit, zamparalığın faydalarını göstermek için yerinden fırlayıp halının üstünde Çarliston ve Mambo figürleri yaparak dans etti. Sonra taklalar attı, tam amuda kalkıyorken herifi yaka paça indirdim.

“Dur be!.. Seni seyrederken yoruldum. Üstelik boynunu moynunu kırıp akşam vakti başıma dert çıkaracaksın.”

“Sana zamparalığın insanı nasıl genç tuttuğunu gösteriyordum moruk. Haydi giyin çıkıyoruz.”

“Bu kılıkta çıksam olmaz mı?..”

“Olur tabii, seni sokakta pijamayla görenler akıl hastanesinden kaçtığını hemen anlarlar.”

Raşit beni yatırıp zorla giydirmeye başladı.

“Tamam be, bırak ben kendim giyinirim!..” deyip midesine bir yumruk attım ve kendimi kurtardım, sonra da karıma telefon ettim.

“Tolga'cığım, merak etme ben bu gece eve gelemeyebilirim.”

“Hasta mısın yoksa? Sabah zaten kötü öksürüyordun.”

“Yok canım, gayet iyiyim. Bu akşam dışarı çıkıyorum.”

“Ne yapacaksın?..”

“Zamparalık yapacağım!..”

Telefonda önce bir sessizlik oldu. Sonra da Tolga’nın sesi nedense biraz sertleşmiş olarak duyuldu:

“O dediğini benimle yapsan olmaz mı? Bir sürü zahmetten de kurtulmuş olursun.”

“İnsan karısıyla zamparalık yaparsa, yaptığı zamparalık olmaz ki… Normal bir evlilik ilişkisi olur.”

“O zaman ben de yaparım.”

“Ben de seni onbeş yerinden bıçaklayıp hayatımın son günlerini hapislerde geçiririm. Bana yazık değil mi?..”

“Demek ki sana serbest, bana yasak!.. Bu adalet mi yani?..”

“Tabii adalet değil. Ama evlenirken benim yargıç değil de karikatürcü olduğumu biliyordun. Hem, ben senin bir kedi ordusu beslemene karışıyor muyum?”

“Bu zamparalığı kiminle yapacaksın?”

“Daha bilmiyorum.”

“Bari, uzun boylu güzel bir şey olsun.”

“Merak etme, iyice seçerim.”

Tolga, daha sonra hava soğuk olduğu için kazak giymemi, migren ve çarpıntı ilaçlarımı yanıma almayı unutmamamı sıkı sıkı tembihledi. Hatta,

zamparalığa giderken açık bir eczane bulup bir de öksürük ilacı almamı söyledi.

Bütün bu konuşmalar sırasında Raşit, ağzı bir karış açık ve dehşet dolu gözlerle beni seyrediyordu.

✺

Bar tıkış tıkış doluydu. Ama sap gibi bir sürü herifle doluydu. Aslında o karanlıkta ve toktağan hale gelmiş sigara dumanı içinde kimseyi gördüğüm yoktu. Boru gibi seslerinden çevremde sadece erkek tayfası olduğunu anlıyordum. Bir kız görebilme umudundan geçtim, önümdeki rakı kadehini bile göremiyordum. Ancak, bar tezgâhında elimi gezdirip bardağa dokununca alıp bir fırt çekiyordum. Bir ara gıcırtılı bir ses kulağımın dibinde, "Birinci dublemi içtin ses etmedik ama izin ver de hiç olmazsa bunu ben içeyim!.." diye homurdandı. Ben de içiyorum içiyorum da, bu bereketli rakı bir türlü niye bitmiyor diye merak ediyordum.

"Ulan Raşit, hani bakmaktan şaşı olduğun senin kızlar nerede? Belki de bu gece kadınlar için sokağa çıkma yasağı ilan edildi de bizim haberimiz olmadı."

"Sen bu işlerin cahili olduğun için bilmezsin tabii… Onlar, gece yarısına yakın ortaya çıkarlar. Buradaki heriflerin de uykusu gelir. Meydan bize kalır. Biz şimdi ısınma turları atıyoruz."

"Tur atmak şöyle dursun, bu fare kapanında helaya bile gidemiyorum. Altıma etmeme çeyrek var!.."

"Burayı beğenmedinse başka yere gidelim. Bar çook… Pıtırak gibi bar açılmasının sebebi ne?.. Tabii zamparalık!.. Üstelik, zamparalığı artık kızlar yapıyor!.."

Biz, zamparalık yapan kızların olduğu barı bulabilmek için Ortaköy'dekileri bitirip Beyoğlu'ndaki barlara girip çıkmaya başladık. O arada, benim eski karikatürcü çocuklarımın açtığı barlara bile rastladım. Onların, benden akıllı olduklarını da kendime bir kez daha itiraf ettim. Girip çıktığımız izbelerde kadına kıza rastladığımız da oluyordu. Raşit'in,

“İki cins arasında bütün elektriklenme bir bakışla başlar. Bu, Boris Karlof bakışlarını bırak da kızlara sevgiyle ve sıcacık bakmayı dene…”

Nasihatim tutarak onlara elimden geldiğince sıcak ve hamamsal bakışlar atıyordum. Ama can havliyle attığım bu zamparalık bakışları, gözümdeki nal gibi gözlükler nedeniyle hedefe bir türlü ulaşamıyordu. Gözlüğü çıkarınca da görebilmek çabasıyla miyop ve astigmat gözlerimi ne hale soktuğumu bilemiyordum. Çünkü, ya bir herif yanıma gelip,

“Birine mi benzettin amca?” diye soruyor ya da bir garson, çağırdığımı sanıp yanıma geliyor ve yeni bir içki siparişi alıyordu.

✹

Son uğradığımız barın bütün gece aradığımız bar olduğunu bir anda kavradım. Çünkü kalabalık değildi, temiz kokuyordu, çok az herif vardı ve selvi boylu kızlar çok güzeldi. En önemlisi, bana anlayış ve sevgi dolu bakışlarla bakıyorlardı. Ama yine de içime bir kurt düştü. Bunca kızın olduğu bir yerde niçin bu kadar bariton erkek sesi duyuluyordu?.. Hatta, yanındaki tabureye yorgunlukla çöktüğüm bardaki genç kız, bana dönüp adeta bir şarkıcı Metin Milli sesiyle,

“Yorgun görünüyorsun ihtiyar!..” dedi.

Ama ben sesinden değil de sabaha karşı çıkmakta olan sakallarından nemene bir barda bulunduğumuzu çaktım. Raşit’e,

“Allah seni kahretsin!.. Beni, başım gözüm sağ iken hemen evime götür. Yoksa bu şişeyi kafana geçiririm.” dedim.

Raşit, son bir gayretle yolda sıra sıra bekleyen kadınlardan birini veya birkaçını arabaya almamızı teklif etti. Ama torpido gözünde bulduğum bir İngiliz anahtarını elimde görünce bu parlak fikirlerinden istemeyerek caydı.

✹

Sabahın beşine kadar sıcak tuttuğu domates çorbasını ben, şifa niyetine kaşıklarken Tolga sordu:

“Ee, anlat bakalım… Zamparalık gecen nasıl geçti?..”

“Bak, evliliğimiz 36. yıla girdi. 37’nciyi de görmek istiyorsan bu soruyu bir daha sorma!..”

✹

Bu yazıyı bitirmek üzereyken az önce telefon çaldı. İşveli bir hanım sesi,

“Ben Sevgi… Hatırlıyor musun?.. Seninle bir sergi açılışında tanışmıştık. Ama senin böyle yere bakan yürek yakan bir adam olduğunu bilmiyordum. Demek ki karda yürüyüp izini belli etmeyen ihtiyarlardan korkacaksın. Raşit, beraber yaptığınız marifetleri anlatınca kulaklarıma inanamadım. Demek ki bir gece tam 5 kız haa!.. Bu gece boş musun?” dedi.

Ben de, üstümdeki pijamaya sonra da koltuğun üstüne fırlatıp attığım pantolonuma baktım.

“Bu gece pijamama sözüm var!..” dedim.

Herkes bana ördek diyor
(Hem de yağmur bile yağmadan)

Eşim Tolga, bana mutlaka bir şey demek istemişti. Çünkü, rafadan yumurtanın sarısını kayısı, yani yumuşak sevdiğimi bildiği halde katı pişirmişti. Üstelik kahvaltı masasını da tek kişilik hazırlamıştı.

“Demek 36 yıllık evlilikten sonra insanlar eskiyor ve kahvaltılarını tek başına yapıyor!”

“Benim kahvaltı etmediğimi bilirsin.”

“Ama yine de sofraya otururdun ve çayı beraber içerdik.”

“Görüyorsun ki gömleğinin ütüsünü yetiştirmeye çalışıyorum.”

“Ama niye gribeyaz çizgiliyi değil de mavi kareliyi ütülüyorsun? ‘Gri seni şişman gösteriyor, artık iyice göbeklendin’ mi demek istiyorsun bana?”

“Hayır, onu demek istemiyorum. Sadece gri gömleğin temiz değil.”

“Hey gidi hey!.. Bir zamanlar, bu evde gömleklerim günü gününe yıkanırdı.”

“Çıkarıp attığın yeri bir bulabilsek, yine günü gününe yıkanacak ama kimi gardrobun üstünde, kimi karyolanın altında olunca bulana kadar bazen birkaç gün geçiyor.” “Yani, sen şimdi bana pasaklı mı diyorsun?”

“Pasaklı demiyorum ama bir hayli dağınıksın.”

“Bana söyleyeceğini işte böyle yüzüme karşı söyle. Ben katlanırım. Ama yumurtaları katı pişirerek, benimle sofrayı oturmayarak acı imalarda bulunma!..”

Tolga derin bir soluk koyverdi, ama bir şey söylemedi. Ben de kırık bir kalple gazeteye gelip Yazı İşleri Müdürü Fikret Ercan’ı yakaladım.

“Dün, karikatürümü yine sayfanın başına değil de aşağıya koymuşsun. Bana bir şey mi anlatmak istiyorsunuz?”

“Sen de bilirsin, başlığı olmayan resim sayfa tepesinde kel gibi durur. Onun için karikatürü başlıklı bir haberin altına koyduk.”

“Hayır, karikatürlerimi beğenmiyorsanız bunu bana açıkça söyleyebilirsiniz.”

“Estağfurullah ağbi, kırk yılın karikatürcüsünü beğenmemek ne haddimize!..”

“Bak şimdi de ‘Kırk yıldır aynı şeyleri çize çize sen artık örümcek bağladın. Senin modan geçti!..’ demeye getiriyorsun lafı… Demek ki benim gitmemi istiyorsunuz.”

“Senin yorgunluktan biraz sinirlerin bozulmuş. Niçin yıllık iznini alıp şöyle bir dinlenmiyorsun?”

“Bu da beni başınızdan defetmenin kibarcası oluyor değil mi?”

Bu sözüm üstüne Fikret, anlaşılmaz bir şeyler mırıldanarak Yazı İşleri Servisi’nin bilgisayar labirentlerinde hızla kayboldu. Odama gelip oda komşum Yasemin Boran’a selam verdim.

“Yasemin Hanım, size selam verdim ama görmezden geldiniz.”

“Ah afedersiniz, yazıya daldırmışım fark edemedim.”

“Demek ki artık fark edilmeyen bir adam haline gelmişim. Eh, insan düşmeyegörsün!..”

“Ama Oğuz Bey, sizi fark etmemek mümkün mü? En azından bu boyla…”

“Böyle yalı kazığı gibi olmak benim suçum değil!..”

“Ben öyle bir şey demedim ki.”

“Ben, ses tonundan insanların ne demek istediğini anlarım. Tiyatroya bunca yıl boşuna emek vermedik.”

Yasemin, özür dileyip aceleyle yazışma döndü. Bugün, herkes bana bir laf dokunduruyor. Mustafa’nın getirdiği çay bile soğuktu. Gazeteden ayrılmaya niyetlendiğimi anlaşılan çaycı da duymuştu.

Gazetelere göz gezdirip Doğan Hızlan’ın yazısını okurken yine aklıma geldi. En yakın asansöre atlayıp 11’inci kata çıktım. Doğan’a,

“Asıl sen şiirden anlamıyorsun!..” dedim.

Doğan, insanın kanım donduran her zamanki keyifli sükunetiyle,

“Neden?..” diye sordu.

“Çünkü, Yahya Kemal’in o şiirinin vezni failatun failatun failûn değil, failatun failatun fe’lün’dür. Yani bir hece eksik ve iki ses kısadır.”

“Hangi şiirinin?”

“Söylüyorlardı da inanmıyordum, sen sahiden bunama arazı gösteriyorsun. Hani veznini tartıştığımız şiirinin…”

“Uydurma, ben seninle herhangi bir konuyu tartışacak kadar enayi değilim. Hele şiiri… Allah göstermesin!..”

“Sen bana sonu failûn’le bitiyor diyerek şiirden anlamadığımı ima ettindi!..”

“Ne zaman?..”

“Edebiyat dersinden çıkınca… Hani, Baba Bey beni tahtaya kaldırmıştı.”

Doğan, ısırdığı çöreği ağzında unuttu ve yanağı şiş bir şekilde yüzüme bakakaldı. (Zaten o bir çörekomandır.) Onunla bir süre Kocamustafapaşa’da kapı komşu oturuyorduk. Bu nedenle ikimiz de Davutpaşa Ortaokulu’na

gidiyorduk. Doğan, 1949 yılının Ekim ayında ve bir edebiyat dersinde bir şiir veznini bahane edip benim şiirden anlamadığımı ihsas ve ima etmişti.

✹

Doğrusu herkesten beklerdim de, bu kamışları bizim Haber Müdürü Reha ile Kanat'tan beklemezdim. Bütün gün iğnelene, örselene çalışıp ve bütün imalara göğüs gerip efkar dağıtmak üzere akşam gazetenin barına indimdi. Daha ikinci kadehte Reha, gazeteciliğin ne kadar değiştiğini, eski değerlerin artık geçersiz olduğunu anlatmaya başladı. Aklınca lafı,

"Artık senin işin bitti… Yeni yayıncılık anlayışında dinozorlara iş yok!.." demeye getiriyordu.

Hele Kanat, bilgisayar iletişiminin yazılı basın haberciliğinden hızlı olduğundan başlayıp İnternet'te en az 100 bin karikatür olduğunda bitiriyordu sözü…

Tabii bunları, benim bilgisayardan hiç anlamadığımı bildiği için domuzuna söylüyordu. 60'ından sonra cahillikle suçlanmak insanın ağırına gidiyor doğrusu!.. Ben de gerekli cevapları döşenmeye başlayınca Reha ve Kanat, sözümü bitirmemi beklemeden hesaplarım ödeyip gittiler ve beni bar sandalyesinde tüneyik bir halde sap gibi yalnız bıraktılar.

✹

Artık barda oturamazdım ama bu ruh haliyle eve de gidemezdim. Bizim gazeteye yakın yarı kebapçı yan meyhane bir yer buldum. Kimseyi tanımadığım için iteklenip penteklenmeden gönül rahatlığıyla bir yolluk içip eve düzgün bir moralle dönebilirdim. Garsonu çağırdım. "Ben burada ikinci sınıf müşteri miyim?"

"Ne demek ağbi, dükkânımız üçüncü sınıftır ama müşterilerimizin hepsi birinci sınıftır."

"Öyleyse ne halt etmeye şu yan masadaki magandanın etrafında pervane oluyorsun da ben çağırdığım zaman ipine sallamıyorsun? Hem bir ona getirdiğin pilakiye bak, bir de benimkine!.. Kıronun pilakasi benimkinin iki

misli!.. En az on fasulye daha fazla… Bizim ödediğimiz lira da herifinki dolar mı?”

Ben bir garson tarafından bile aşağılanmanın isyanını yaşarken bitişik masadaki saçı sakalına karışmış ve benden en az yirmi kilo fazla görünen herif, gelip karşımdaki sandalyeye çöktü.

“Sen bana kıro dedin.”

“Yok canım, sana öyle gelmiş.”

“Dedin dedin… Hem kıro hem maganda dedin.”

Herifin kalıbına alıcı gözüyle bir daha baktım.

“Estağfurullah, sözün gelişi canım…”

“Erkek adam lafım döndermez. Dedin mi, demedin mi?”

“Eee, dedim be!.. Ne olacak?”

“Bir şey olmayacak, çünkü sen haklısın. Ben hem kıroyum hem de magandayım. Hatta hıyarın biriyim.”

Bir anda içim sevinçle doldu. Bedenimdeki 90 kilo ağırlığın en az 40 kilosu uçup gitti.

“Yani sen maganda mısın?”

“Evet!..”

“Kıro musun?”

“Evet!..”

“Hatta hıyarın birisin!..”

“Evet!..”

“Peki lan, o zaman ben de eşşeğin biriyim!..”

Oh yahu, meğer yaşam ne kolaymış… Coşku ile yineledim:

“Evet ben bir eşşeğim!”

“Öyle ise bütün eşeklerin ve sıpaların şerefine içelim ağbiciğim.”

Bir an durdum, genç maganda meyhane arkadaşım, acaba “sıpa” diyerek benim moruk olduğumu mu ima etmek istemişti?..

Perişan bir hırsız

Neyi kutladığımı hatırlamıyorum, ama bir şeyi coşkuyla kutlamıştık. O nedenle de küp gibi içmiştik. Arkadaşlar gece yarısı gittikten sonra sürüne sürüne merdivenleri tırmanıp pantolonumu bile çıkarmadan kendimi yatağa zor attım. Daha yatağa varmadan da havadayken sızdım.

Aradan kaç saat geçti bilmiyorum, mutfakta bir şangırtı koptu. Demek ki kediyi dışarı atmayı unutmuştum.

Bilen bilir, kediler bir kabahat yapınca hemen ortalıktan toz olur, gidip bir yere sinerler. Sonra da ara ki bulasın. Gecenin köründe kedi arayacak mecalim olmadığı için "Nasıl olsa kırılan kırılmıştır. Sabah kalkınca ben onu bir güzel döverim!.." deyip tekrar daldım. Bu sefer de salonda bir patırtı koptu. Devrilen sandalye sesleri filan duydum. Artık bu kedi işi değildi. İnleye küfrede kalkıp aşağıya indim. Salonun kapısında bir herifle burun buruna geldim. Daha doğrusu burun göbeğe geldim. Çünkü adamın burnu benim göbek hizama geliyordu. Hırsızın boyu içler acısıydı, ama eni daha da beterdi. Çiroz sözcüğü bile adamı tarife yetmezdi. Hırsız bana toslayınca telaşla geriye zıpladı, bir sandalye ile masanın üzerindeki çiçek vazosunu devirdi. Elini beline atıp aramaya başladı.

"Ulan hıyar Selami!.. Gene mi düşürdün lan eşşek!.." diye kendine küfürler yağdırdı.

Hırsızın perişan halini görünce bana da bir cesaret geldi. Armut çöpü kalınlığındaki ensesine yapışıp;

"Burada ne halt ediyorsun lan?.." diye kükredim. Herif, can havliyle çırpındı. Sehpayı ve üstündeki radyomu devirdi, ondan sonra da büfeye çarpıp bir kaç şarap kadehiyle 15 yıllık Malt viskimi düşürüp kırdı.

"Dur lan namussuz!… Debelenme, evde sağlam eşya bırakmadın." diye bir tokat attım. Hırsız büsbütün telaşa kapıldı. Elimden kurtulmak için

kollarını, bacaklarını savurmaya başladı. Camlı bir duvar resmini, eşimin kitaplığa dizdiği renkli şişelerini ve masa saatini düşürüp kırdı.

“Dur!.. Sakin sakin şuraya otur… Bak enseni bıraktım. Sana bir şey yapmayacağım, ama Allah’ını seversen artık kıpırdama!..” diye hırsıza yalvarmaya başladım.

Salondaki eşyaların hiç olmazsa bir kısmını kurtarmalıydım. Adamı koltuğa oturtup tekrar fırlamasın diye de omuzlarından aşağıya sıkı sıkı bastırdım. Hırsız nihayet sakinleşti.

“Ağbi be, bir bardak su versene… Çok korktum.” dedi. Aslında ben ondan daha fazla korkmuştum. Ama renk vermedim tabii. Karşılıklı birer bardak suyumuzu içtik.

“Eee, şimdi ne olacak?..”

“Bir şey olmayacak ağbiciğim. Polis çağırsan gidip karakolda sabahlayacağız, sonra da suçüstü mahkemesi için adliye koridorlarında sürüneceğiz. Bu yaşta karakollarda, mahkemelerde sürünmek istemezsin değil mi ağbiciğim?.. Allah kahretsin, bütün bunlar hep benim sakarlığım yüzünden oluyor, Allah seni inandırsın aylardır daha siftahım yok. Hangi eve girsem bir şeyleri devirip enseleniyorum.”

“Demin belimde ne arıyordun?.. Beni mi vuracaktın?..”

“Yok be ağbiciğim, adam vurmak kim, ben kim!.. İşte çıkarken benim oğlanın oyuncak tabancasını belime sokuyorum, yakalanınca çekip ev sahiplerini korkutuyorum. Yoksa adamı çok fena dövüyorlar, ama onu da düşürmüşüm işte… Televizyonu açar mısın ağbiciğim.”

Birden sinirlendim. Herifi polise vermeyecektim, ama gönlünü de eğlendirecek değildim. Tam ağzımı bozuyordum:

“Yanlış anlama ağbiciğim sahura ne kadar var onu merak ettim.” dedi. Mahcup olmuştum. Hırsız bile olsa insanların inançlarına saygılı olmak gerekir. Televizyonu açtım, Kuran okunuyordu. Saygı ile dinledik.

“Ağbiciğim be, ben eve gidene kadar sahur vaktini kaçırırım sen de biraz peynir zeytin filan var mı?.. Sahurda bir şey yemeden oruç tutunca hastalanıyorum.”

Bir gün önce dünyanın yemeğini yapmıştım. Ama arkadaşlar o gece hepsini silip süpürmüşlerdi. Benim gibi ünlü bir aşçıya da sadece peynir ekmek ikram etmek yakışmazdı.

“Ben mutfağa gidip bir şeyler hazırlayacağım. Sen sakın yerinden kımıldama, evin daha fazla tahrip olmasını istemiyorum.”

Mutfağa geçip bulabildiğim malzemelerle hazır mantar çorbası ve çılbır pişirdim. Adam sıskaydı, ama iştahı maaşallah yerindeydi. Beş dakikada tabakları silip süpürdü. Son yumurta ve yoğurt kalıntılarını da ekmeğiyle temizleyip tabakları pırıl pırıl yaptı. Pişirdiklerimi ağzını şapırdata şapırdata yemesi aşçılık duygularımı okşamıştı doğrusu…

“Sen tam doymadın anlaşılan.” deyip mutfağa koştum. Bol domates ve biberli kâğıtta pastırma hazırlayıp fırına koydum. Hemen biraz patates kızarttım. Bir de ton balığı konservesi açıp bol zeytinli ve limonlu salat nisuaz yaptım. Yemekleri bitince Selami iyice mayıştı. (Hırsızımın adı Selami’ydi) Gözü bir ara duvarda asılı bağlamaya ilişti.

“Sen mi çalıyorsun ağbi?..”

“Evet.”

“Güzel çalıyor musun bari?..”

“Eh biraz, niye sordun?..”

“Ben saz sesine bayılırım ağbi. Güzel de türkü söylerim.” deyip başladı bir uzun hava okumaya. Gerçekten güzel ve gür bir sesi vardı. O koca ses, bu sıska herifin neresinden çıkıyordu bilinmez, içli içli söyledikçe duygulandı. Ben de duygulandım doğrusu. Sazı alıp Selami’ye eşlik etmeye başladım. Bir ara ağlayarak söyledi. Dayanamayıp bir Feraye de ben patlattım. Arkasından bir de kırık hava… Derken aşka gelip Meram Bağları üstüne oynak bir de Konya türküsü söyleyince, Selami kalkıp oynamaya

başladı. Ben, üstüne atlayıp herifi yerine oturtana kadar çarparak telefonu yere düşürdü. Deve tabanı saksısını da devirdi.

“Ağbi be, kusura bakma, ama sana bir şey soracağım.”

“Sor bakalım.”

“Bu sokakta boş bir ev biliyor musun?..”

“Gene mi hırsızlık lan?..”

“Ne yapayım ağbiciğim, elim boş gidince karı beni eve almıyor. Diklenirsem de dövüyor.”

“Hırsızlık yapacağına çalışsana…”

Selami güldü.

“Bu sıskalıkla beni kimse işe almıyor. Bir kere bulaşıkçılık işi buldum. İki günde lokantadaki bütün tabakların yarısını kırdım. Tekmeyle kovdulardı. Bir keresinde de seyyar zerzavatçılık yapayım dedim. Borç harç bir araba edindim. Ama yokuş aşağı giderken arabayı tutamadım. Araba beni biraz sürükledi. Sonra da elimden kurtulup cadde aşağıya uçtu gitti. Üstünde ne domates kaldı ne şeftali… Araba da zaten devrilip kırıldıydı.”

Selami’nin gerçekten işi zordu. Düşündüm, taşındım, Selami için münasip bir iş aklıma gelmedi. Karısı eve alsın diye çıkarıp biraz para verdim. Paraları dikkatlice cüzdanına yerleştirdi. Dualar edip gitti, az sonra geri döndü.

“Cüzdanımı acaba senin evde mi düşürdüm ağbi?..” diye sordu.

✹

Sevgili Okurlar bu Selami içime dert oldu. Selami’ye verecek bir işiniz varsa lütfen beni arayın. Hiç olmazsa bana bir akıl verin. Selami ne iş yapsın?..

Vardır bir dümeni!.

“Haberi gördün mü Arif? Demek ki dünyada insanlık daha ölmemiş. Adam, gökdelenini, otellerinden ve çiftliklerinden gelecek bütün gelirini Darülaceze’yle Çocuk Esirgeme Kurumu’na bağışlamış.”

“Vardır bir dümeni!..”

“Adam yaşlı ve kimi kimsesi yok. Ne dümeni olacak be?”

“Ya vergiden kaçırmak içindir, ya da bir dümeni yakalanmıştır… Kamuoyunu ve dolayısıyla mahkemeyi etkilemek için hayırseverliğe soyunmuştur. Hatta, yeni bir ihale üçkâğıdı bile olabilir. 70’inden sonra bir herif durup dururken niye hayırsever kesilsin?”

Arif, işte böyle bir herifti. Çok yaman bir gazeteciydi. Birkaç yabancı dili sular seller gibi konuştuğu için Arif’i Dış Haberler Servisi’nin şefi yapmışlardı. Zaten o yıllarda gazetemizin Dış Haberler Servisi bir kişiden oluşuyordu.

Bizim gibi genç insanların iyiliğe ve güzelliğe hemen inanma coşkusuna Arif,

“Vardır bir dümeni!..” diye soğan doğrar ve fren işlevi görürdü. Nasıl bir çocukluk geçirmiş, ne kazıklar yemişti, hiç anlatmadığı için bilemem. Ama havadaki kara sinekten bile hile sezerdi. Bu nedenle gazetedeki arkadaşlarımın çoğu Arif’ten hoşlanmazdı. Ama ben Arif’i severdim. Zaten ben polisiye romanları da çok severdim. Bütün sevgime rağmen Arif’le arkadaşlık edebilmek pek kolay değildi. Örneğin, zar zor para biriktirip bir araba almaya kalksa benden yardım ister, ben de çok eski bir İstanbul şoförü olarak ona ikinci el ama tertemiz ve okazyon bir araba bulurdum.

“Bu kadar yeni bir araba bu kadar ucuza olmaz. Vardır bir dümeni!..” deyip hurdaya dönmüş bir otomobili yeni bir araba parasına satın alırdı.

Sonra da insanların onu kazıklamak için nasıl pusuya yattıklarını anlatıp dururdu.

Eskiden gazetelerde bize yemek vermezlerdi. Öğle yemeğini civar esnaf lokantalarında yerdik. Arif lezzetli, temiz ve ucuz lokantalara,

“Vardır bir dümeni!..” diye girmezdi. Gidip en kenar kıyı köftecilerde bizden daha pahalıya karnını doyururdu. Meyhaneye gittiğimizde hesabı ödemeye kalksam,

“Hesabı niye ödüyorsun? Mutlaka vardır bir dümenin!..” diye hır çıkarırdı.

“Öyleyse sen ver be!..”

“Bak, ben demedim mi?.. Aslında hesabı bana yüklemek için cömertlik dümenine yatıyorsun!..”

✺

O yıllarda Amerika’yla ilgili haberler çok önemliydi. Yazı işleri Müdürümüz Arif’i gazetenin devamlı Amerika muhabiri olarak Newyork’a göndermeye kalktı. Üstelik maaşını da dolar olarak alacaktı. Değil Amerika, Edirne’den 10 km.‘ye gidebilmek için hepimiz can atıyorduk. Örneğin Bedri, yılda 12 kez futbol takımlarının yurt dışı maçlarına gazete adına gidebilmek için her hafta bedava karikatürler çiziyordu. Ama Arif Newyork haberini duyunca,

“Vardır bir dümeni!..” diye kederler içinde inlemeye başlamıştı.

“Bre salak, arada bir iki haber patlatacaksın, Hollywood senin, Broadway benim sürtüp duracaksın. Amerika’da yaşamının dümeni ne olabilir ki?”

“Patron beni seviyor ya…”

“Evet, gazeteciliğini beğeniyor.”

“Beni gözü önünden uzaklaştırıp adama unutturacaklar. Sonra da ilk fırsatta sepetleyecekler.”

Arif hastalıklar filan icat edip Amerika’ya gitmedi.

Arif, bir gün dut gibi âşık oldu. Demek ki aşk dümen filan dinlemiyordu. İşin garip yanı, kız da bizimkine fena tutulmuştu. Hem de ne kız!.. Bir bahar dalı gibi incecik ve güzelcecik… Bir kanarya gibi şen ve şakrak… Üstelik akıllı ve de kültürlü. Boyu Arif’ten iki parmak uzun olduğu için hep altı düz papuçla dolaşacak kadar fedakâr. Arabasıyla Arif’i işe getirip, akşamları da almacasına fedakâr!..

Kaderimden midir nedir, kimi kimsesi olmayan arkadaşlarım kız istemeye giderken nedense beni de yanlarında götürürler. Belki de ikna yeteneğime güvendiklerindendir. Oysa, benim gibi bir herif kızımı istemeye gelse, vereceğim olsa bile vermem!..

Arif’e mübarek ağzını açma fırsatı vermemek için Yasemin’in babasıyla konuşacağım lafları içimden talim ederken verilen adresteki eve geldik. Sözün gelişi ev diyorum, aslında koru içinde Boğaz’a nazır bir saray cünyor (yani bir saray yavrusu.) Kapıda bizi İngiliz filmlerindeki gibi bir uşak karşılayıp pardesülerimizi aldı. Yerdeki Bünyan ve Acem halılarına ayak bileğimize kadar gömülerek yürüdük. Salondaki bir tek antika sehpanın ederi bile Arif’in bir yıllık maaşından fazla görünüyordu.

Yasemin’in babasının yüzünden nur, her yanından asalet akıyordu. Kembriç Üniversitesi’ni bitirdikten sonra aile şirketinin başına geçmiş, servetini elliye katlamış, Türkiye’nin önde gelen holdinglerinden biri haline getirmişti. Ama tutkunu olduğu sanattan da kopmadığı, duvardaki Picasso, Modigliani, Şeker Ahmet Paşa ve İbrahim Çallı‘nın orjinal tablolarından belli oluyordu. Adamı görünce hazırladığım tiyatro konuşmalarının hepsi kafamdan uçtu gitti. Ağzım yarı aralık Neşet Bey’i dinlemeye başladım.

“Benim gerçek ve tek servetim Yasemin’dir. Annesini küçük yaşta kaybettiğimiz için ona hem ana hem de baba olmaya çalıştım. Onu mutlu görmek için tüm varlığımı derhal vermeye hazırım. Yasemin’in aşkı benim için bir emirdir. Şimdi bize düşen, Yasemin kızımla Arif Bey oğlumun düğünlerinin ayrıntısını konuşmaktır efendim.”

Dönüşte her şeyin bu kadar kolay ve güzel geçmesinin şaşkınlığı içindeydim. Hatta, Arif’i bir miktar kıskandığımı da itiraf ediyorum. Arif

nihayet suskunluğunu bozdu:

“Vay canına, ben bu kadar zengin olduklarını tahmin etmiyordum. Bunlar isterlerse bizim gazeteyi bile satın alabilirler değil mi?”

“Evet alabilirler.”

“Üstelik sonradan görmelerden değil, kültürlü ve köklü bir aile!..”

“Vallahi ben de bayıldım.”

“Yasemin de genç ve güzel bir kız.”

“Güzel ne demek be!.. Kız ahu… Kız ceylan… Kız bahar yeli gibi.. Geçip giderken yürek töpürdetir ve enfarktüse neden olur.”

“Peki bu kadar zengin, bu kadar kültürlü, bu kadar güzel bir kızı benim gibi çulsuz ve çirkin bir gazeteci parçasına niye veriyorlar bakalım.?”

“Sen şanslı bir itsin de ondan!..”

“Ben şansa inanmam. Eğer beş paralık şansım olsaydı, Neşet Bey’in çocuğu Yasemin değil, ben olurdum.”

“Eee, öyleyse kızı sana niye veriyorlar?”

“Veriyorlar, çünkü bu işte bir dümen var!..”

Böylece Arif Yasemin’le evlenmekten vazgeçti. Neşet Bey de aşk yareleri tamir olsun diye kızını Roma’ya gönderdi. Çok sonra Yasemin’in malikâneleri olan bir İtalyan kontuyla evlendiğini duyduk.

✹

O olaydan sonra Arif kendinden bir hayli yaşlı ve çirkin bir kadınla evlendi ve de bir süre sonra hastalandı. Kesik kesik öksürüp ateşler içinde yanarken salla sırt edip zorla doktora götürdüm. Doktor, derhal hastaneye yatması gerektiğini söyledi.

“Vardır bunların bir dümeni… Beni sağmal inek gibi sağacaklar!..” deyip hastaneye yatmayı reddetti. Hatta, ilaç bile almadı.

Son günlerinde evine ziyarete gittiğimde yine herkesin ne kadar dümenci olduğundan uzun uzun söz etti.

“Peki be Arif, senin dümenin ne?” diye sordum.

“Beni kimse kandıramaz. Bana kimse dümen yapamaz. Beni kimse aptal yerine koyamaz!..” deyip sonra da şüpheyle yüzüme baktı.

“Peki, ya senin dümenin ne?”

“Ben herkese ve bana her söylenene inanırım. Birinden şüphe etmeye utanırım.”

“O zaman seni fena kazıklarlar!..”

“Evet ama, insanlara inanmadan yaşamak daha büyük bir kazık!..”

Arif, kesik kesik öksürürken,

“Sen dümencilerin şahıymışsın be!..” dedi.

Bu hafta sizlere, yıllardır kafama takıldığı için bir arkadaşımın öyküsünü anlatmaya çalıştım. Öykü, isimler dışında gerçektir. İnanmayanların da **“Mutlaka vardır bir dümeni!..”**

Benim ameliyatım senin ameliyatını döver

Üç yıl önce sırtım ve ense köküm arasında bir fazlalık hissetmiştim. Şöyle, yumurta gibi bir çıkıntı… Herkes efendi efendi göğsünden, yanağından, bacağından şişmanlarken ben sırtımdan şişmanlamaya başlamıştım. Haa, bir de hakkını yemeyim, göbeğimden şişmanlıyordum. Bir göbeğim bir de sırtımdaki hörgüç giderek büyüyordu. Aslında uyumlu bir gelişmeydi bu. Göbeğim ileri doğru çıktıkça sırtımdaki çıkıntı geriye doğru büyüyor ve bedenimi dengeleyip göbek ağırlığı nedeniyle yüzükoyun yere düşmemi önlüyordu. Bu, namert kambur yüzünden gömleklerimin, kazaklarımın ve son kalan birkaç ceketimin içine giremeyince çıplak kalma tehlikesiyle karşılaşmıştım. Yeni giysi almanın ameliyat parasından pahalıya mal olacağını hesaplayınca hörgücümü aldırmaya karar verdim. 30 yıldır bizim aileyi kesip biçip hafif hafif eksilten kadim dostum Prof. Aydın Kargı‘ya,

“Aydın’cığım beni baştan yarat!” dedim.

O da bir otobüs zamparası keyfiyle kamburumu on beş dakika mıncıklayıp,

“Cumartesi sabahı 9’da Osmanoğlu Hastanesi’nde ol.” dedi.

Tolga, beni yıkayıp paklayıp ameliyata hazır edip Cuma gecesi yatağa yatırdı. Yatırdıktan yarım saat sonra da uyandırdı.

“Tekin Amerikan Hastanesi’ndeymiş, çok acele seni çağırıyormuş.” dedi.

Uyku sersemi olmasam ve sabahki ameliyata hazırlık olsun diye bir şişe şayeste şarabı üstüne bir ufak rakı içmemiş olsam asla bu tongaya basmazdım. Ama gaflet işte!.. Paldır küldür Amerikan Hastanesi’nin yolunu tuttum. Oysa, kardeşim Tekin Aral’ın kulağına gitmesin diye ameliyat olacağımı herkeslerden gizlemiştim. Ama Tekin hep böyledir. Benden 5 yaş küçük olmasına rağmen her işi benden önce yapmak gibi bir tutarağı vardır.

Ben, Tolga'ya acep evlenme teklif edeyim mi düşünürken o İnci'ye nikâhı bastırmıştı. Ben, Ertuğrul Özkök Bey'le acaba Hürriyet Gazetesi'nin neresine ne çizebilirim tartışması yaparken o, köşesine başlayalı bir ay olmuştu. Ameliyat olacağımın kokusunu mu almıştı yoksa rüyasında mı görmüştü bilmiyorum, benden önce hastaneye yatmış paşa paşa anjiyosunu olmuştu bile…

Amerikan Hastanesi'nin İsa Peygamber bakışlı genç damar cerrahı Tekin'in röntgen filmlerini önüme koydu. Böbrek hizasından itibaren bacaklara kan verecek tek damarı görünmüyordu. Bacaklar gitti giderdi.

"Çare?"

"Ameliyat!.."

"Ne zaman?"

"Şimdi!.."

"Benden önce olmaz!.."

"Sizinki ne zaman?"

"Yarın sabah!.."

"Çok geç.. İki bacağı da kaybedebiliriz. Morartı her an artıyor."

Tekin'in benden önce topal kalmayı başarmasına tahammül edemezdim.

"Şansı?"

"Yüzde 50!.."

"Tekin için iyi bir yüzde. O her zaman şanslıdır."

Tekin, benim ameliyat olacağımı hissedince, bir günde iki bacağındaki tüm damarları tıkamayı başarmıştı. Oysa, ben ameliyattan çıktıktan sonra ne nazlar ve ne niyazlar yapmayı düşlemiştim.

Eşim Tolga, çorbamı ağzıma kaşıkla verirken ben ufaklara bakarak hicran dolu hafif iniltiler koyverecektim. O da benden gizlemeye çalıştığı yaşlı gözlerle ıstırabım olup olmadığını soracaktı. Buna karşılık ben, gözlerimi tavandan ayırmadan hafif çarpık ve pek inandırıcı olmayan çapkın bir tebessümle,

“Bilmez misin, benim canım öyle kolay kolay acımaz!..” deyip yine hafifçe inileyecektim.

Hele oğlum, öyle bir panikleyecekti ki sırttan alınan bir urun insanı öldürmeyeceğini bile unutacaktı. Gözleri dehşetle förtlemiş halde,

“Babacığım, iyi misin?” diye titrek bir sesle soracaktı.

Ben de,

“Tabii iyiyim. Bir erkek her zaman iyi olmak zorundadır. İyi olmasın da ne halt etsin? Ama Mecidiyeköy’deki çalışma evimi sana, bankadaki on beş bin dolarımı da ablana bırakıyorum. Annenize iyi bakın!..” deyip başımı pencereden yana çevirecek, dalgın bakışlarımı kurumuş erik ağacının dallarına dikecektim. Sonra da sırtımdaki yara yüzünden ben beceremediğim için Portakal adlı kediye son dileğim olarak terliğimle bir tane patlatmasını isteyecektim.

✹

Tekin’e sabaha kadar sentetik bir sürü damar döşediler. Tam kendime ait olan ameliyatımı olmak üzere gidecektim ki, Tekin bir dakron damarını da derhal tıkamayı becerdi. İkinci ameliyat da dört saat sürdü. Bence ameliyattan çıkan cerrahların hali Tekin’den daha beterdi. Tekin’le birlikte onların da yoğun bakıma alınmaları teklifimi kabul ettiremedim.

✹

Bayılıp ayılmayı sevmediğim için Aydın’ı lokal anesteziye (yani bölgesel uyuşturmaya) razı etmiştim. Ya da ben öyle sanıyordum. Lokal anestezi sözünü duyunca gözlerinde beliren zevk parıltılarından şüphe

etmeliymişim. Yüzükoyun yattığımdan ameliyat masasına göbeğimi sığdırmak için üç hekim, bir hemşire ve ben bir hayli müşkülat çektik.

Aydın kesime başlayınca başıma gelecekleri anladım.

“Dur, ben lokal anesteziden vazgeçtim… Tam uyutulmak istiyorum!..” diye mızıldandırma da,

“Artık çok geç Oğuz’cuğum.” deyip keyifli bir Mahur şarkı tutturdu. Aydın, Klasik Türk Müziği tutkunudur ve keman çalar.

“Oğuz’cuğum hatırlıyor musun, on beş yıl kadar önce bir gece sen, Tamburi Mustafa Çavuş‘un Hisarbuselik ‘Dök Zülfünü Meydana Gel’ şarkısını yanlış çaldığımı iddia etmiştin!..”

“Kim ben mii? Haşaa!.. Ben senden iyi keman çalan bir tek Kemani Haydar’ı tanıyorum.”

“Etmiştin… Etmiştiin!..”

“Aahh!.. Elin kırılsın!.. Etmedim be…”

“Üstelik sesime de detone demiştin.”

“Uydurma, senin sesine ne kadar hayran olduğumu bilmez gibi konuşuyorsun. Uuff!.. Bu ne biçim anestezi be!..”

“Bu çok anestezi ama, her gece kafayı çektiği için sana pek tesir etmemiş anlaşılan.”

“İlacın fazlasını verin.”

“Veremeyiz, fazlası kalbe zararlıdır.”

“Hiç olmazsa bir sigara verin!..” diye onca yalvarmalarım da boşa gitti. Ameliyathanede sigara içilmezmiş. Oksijen tüpleri patlarmış, ameliyatta sigara içirten doktoru da doktorluktan atarlarmış gibisinden bir sürü sapma neden sıralayıp bir sigara bile vermediler.

Ben ameliyat bitti diye enayi gibi sevinirken Aydın, sırtımı bir asker kaputundan daha sıkı dikti. Enseme bir de şaplak çekip,

“Her yerin patlar ama artık burası açılmaz.” dedi.

Tam yirmialtı dikiş atmışmış. Sonra da elime naylon bir torba içinde yarım kilodan daha ağır bir et kütlesi tutuşturdu.

“Al, hatıra diye belki kitap arasında kurutursun.” dedi.

Bedenimden zalimce koparılıp alman zavallı etlerime baktım.

“Beni affedin, sizi özleyeceğim!..” dedim.

✺

Şimdi, Tekin Amerikan Hastanesi’nde, ben evde kesilmiş olarak yatıyoruz. Ama o yine dört ayak üstüne düştü. Çünkü çalışabilecek halde değil. Ama benim ameliyatım maalesef çalışmama fazla engel olmadığı için homurdanarak günlerdir yazıp çiziyorum. Ameliyatın bile şanslısı var yahu!..

✺

Az önce Tolga, kemerime niye koca bir ekmek bıçağı takıp dolaştığımı sordu.

“Aydın elbet bir gün dikişlerimi almaya gelecek!..” dedim.

En yakın arkadaşım

Baktığım yöne doğru yürüyemiyordum. Evimin bulunduğunu tahmin ettiğim sokağa doğru bakıyordum. Ama istemeden karşı sokağa doğru ilerliyordum. İlerlemem bazen küçük adımlar atarak, bazen de koşarak oluyordu. Aslında, koşmak gibi bir niyetim yoktu. Fakat, ön tarafa doğru kaykılınca insan düşmemek için önce hızlı ve büyük adımlar atıyor, sonra da çaresiz koşmaya başlıyor. Tutunacak bir ağaç veya çarpacak bir duvar bulana kadar da koşturmasını sürdürüyor.

O gece, evde yalnız başıma içmek istememiştim. Gündüz köfteci, gece koltuk meyhanesi taklidi yapan civardaki bir dükkâna gidip bir büyük şişe rakımın üstüne iki tek de müessese ikramı yolluk içmiştim. Şimdi de evin yolunu tutmaya çalışıyordum. Garson Remzi'nin şişe camı kalınlığındaki gözlüklerinin arkasından bile minik görünenen miyop gözleri, uykusuzluktan daha da küçülmüştü. Meyhanede ikimizden başkası kalmamıştı. Oğlanın esnemekten bir türlü bir araya gelemeyen iki dudağına bakıp haline acımış ve hesabı ödeyip meyhaneden çıkmıştım. Gece olunca farelerin terk ettiği batan bir gemi manzarası alan Mecidiyeköy'ün işyeri dolu caddelerinde tek başımaydım. Ya da ben kendimi öyle sanıyordum. Hemen kulağımın dibinde hırıltılı kısık bir ses;

"Afedersin ağabey, Bahçeler sokağa nereden gidilir?" deyince irkildim.

"Ben de oraya gitmeye çalışıyorum. Bulunca sana ıslık çalıp haber veririm."

"O yapıştığın ağacı bırakmazsan, nasıl arayıp bulacaksın? Sen istersen bana tutun."

"Haydi lan, benim koluma girecek herifi analar daha doğurmadı!.." deyip kabadayılıkla tutunduğum ağacı bıraktım. Ama İspanyol Pasadoble dansı figürlerine benzer adımlar atmaya başlayınca adam beni havada yakaladı.

Sıska, kavruk, kafası çene hizama zor gelen bir adamdı ama, çelik gibi kolları vardı. Ben, yine de erkekliğime turşu damlamasın diye babalandım.

“Bana bak, beni elinden kaçırır da yere düşürürsen kalkınca fena döverim. Ona göre haa!..”

“Hiç merak etme ağabey, ben tuttuğumu kolay bırakmam.”

“Aferin lan bıdık, sevdim seni… Eve gitmeden son bir yolluk içeceğim. İstersen seni de götüreyim.” Aslında adam beni götürüyordu.

✹

Herif gerçekten sıkı içiciydi. Ben kadehimin daha yarısına gelmişken o, iki dubleyi içine döküverdi. “İstanbul’un yabancısının anlaşılan.”

“Evet, tayinim buraya yeni çıktı.”

“Ne iş yaparsın?”

“Mal taşırım, can taşırım.”

“Şoför müsün?”

“Eh, onun gibi bir şey. Nakliyat işi yani…”

“Bahçeler sokağı niye soruyordun?”

“Bir nakliye siparişi aldım da…”

Bitişikteki masada huri gibi bir kız oturuyordu. Üstelik bana bakıyordu. Hem de gülümseyerek… İnsan yarım şişeyi geçince kendini genç, şişenin dibinde de yakışıklı hisseder. Demek, kız da gençliğimin ve yakışıklılığımın farkına varmıştı. Dayanılmaz olduğumu sandığım hafif çarpık gülümsememle kıza doğru kadehimi kaldırdım. Ama daha indirmeye vakit bulamadan kızın masasındaki iki çam yarması tepeme bindi. Biri ensemden, biri kolumdan tutup beni bar sandalyesinden yaka paça aşağıya aldılar. Hatta, birisi elini beline bile attı. Tam çiğnemeye başlayacaklardı ki, yanımdaki bıdık, sandalyesinden bile kalkmadan,

“İhtiyarı bırakın!..” dedi. Bunu öyle bir sesle söyledi ki yattığım yerde ben bile üşüdüm.

Herifler,

“Ulan yarım porsiyon sen de!..” deyip hışımla ona döndüler. Ama adamın gözlerini görünce kızı da alıp bardan hızla çekip gittiler.

“Sevdim seni arkadaş, harbi delikanlıymışsın. Ama elimden almasaydın, herifleri çok fena yapacaktım. Haydi arkadaşlığa içelim.”

Arkadaşlığa içmeyi çalgılı bir meyhanede sürdürdük. Bir avaza şarkılar söyledik. Saz heyeti, müşteri isteklerine geçti. Ben, “Gökyüzünde yalnız gezen yıldızlar”ı, arkadaşım, da “Bir ihtimal daha var, o da ölmek mi dersin?” şarkısını istedi.

✹

Sabaha karşı canım fena halde işkembe çorbası çekti. Arkadaşımın taksiyle gidelim ısrarlarına rağmen benim arabamla gideceğimizi söyledim.

“İçkilisin ağabey, bir kaza falan olabilir.”

“Sen, iki büyük rakıya içki mi diyorsun? Ben, şimdi bir büyük daha içer üstüne uçak bile kullanırım. Benim kırk yıllık şoförlüğüm var, ama daha tek kazam yok… Haydi yürü işkembeciye!..”

İçki gerçekten beni pek etkilemez. Daha yarım saat bile düşünmeden arabamı park ettiğim yeri derhal hatırladım.

“Biraz yavaş gitsek mi ağabey?”

“Gidiyor muyuz ki?”

“Hem de ters yoldan.”

“Öyle ise doğru yola sapsana…”

“Sapamam ağabey.”

“Niye lan?”

“Çünkü, direksiyon senin elinde.”

“Yani, arabayı deminden beri ben mi kullanıyorum?”

“Daha doğrusu kullanıyordun. Ama artık kullanmıyorsun.”

“Niye?”

“Çünkü, bir duvara çarpmış bulunuyoruz.”

“Hay Allah, ben de kafam ve bacaklarım niye sızlayıp duruyor diye merak ediyordum.”

“Gel seni dışarıya çıkarayım ağabey.”

“Çekme lan, dizim ağrıyor. Kırıldı herhalde.”

“Dur ben bir bakayım. Bu işlerden ben biraz anlarım.”

Arkadaşım oramı buramı ovaladı, bedenimdeki ağrılar gerçekten de kesiliverdi.

“Sabah oldu, artık işbaşı yapmam gerek.”

“Yoo, işkembeciye gitmeden olmaz,”

“Yani son arzun mu ağabey?”

“Evet, bu geceki son arzum. Rakının üstüne bir işkembe çorbası içilmeyince ben ona hayat mı derim!..” Arkadaşım bir cep defteri çıkarıp sayfalarına baktı. Sonra da saatine biz göz attı.

“Peki, biraz daha vaktimiz varmış. Gidiyoruz, bana tutun.” dedi.

İşkembeciye nasıl geldiğimizi pek hatırlamıyordum ama, bol sirkeli damardan tuzlama çorbam nefisti.

✺

Arkadaşıma gece rastladığım sokak başında aklıma geliverdi.

“Sen bana hangi sokağı sormuştun yahu?”

“Bahçeler sokağı…”

“Ben de o sokakta oturuyorum zaten. Sokakta nereyi arıyorsun?”

“Dilek apartmanını”

“Kaç numarayı?”

“13 numaralı daireyi.”

“Ne için?”

“Nakliyat için.”

“Ne nakliyatı lan!… Orada ben oturuyorum ve kimseyi çağırmadım.”

“Bizi zaten kimse çağırmaz. Bizi gönderirler.”

“Kim gönderir?”

Arkadaşım ses etmeden güneşin ilk ışıklarıyla sarı ve turuncuya boyanmaya başlamış gökyüzüne baktı. Birden ayıldım.

“Sen kimsin lan?”

“Ben Azrail’im ağabey. Birinci takımdakiler şu ara Kosova’da falan çok meşgul oldukları için beni paf takımından aldılar. Sen benim ilk işim olacaksın.” deyip buz gibi pençesiyle bileğime yapıştı. Ben can havliyle,

“Dur lan dur!.. Yarım kalmış bir sürü işim var. Yazdığım ve yazacağım kitaplar, oyunlar, bitmemiş resimlerim, hesabı yarım kalmış kavgalarım, sevgilerim… Bilseydim, tuzlamanın üstüne bir de şirdenli ince kıyım çorba

içerdim. Ağzımın kokmasına boşverip basardım sarmısağı!..” diye saçmalamaya başladım.

“Ağabeyciğim dert etme, dünyada her şey zaten yarım kalır. Bütün filmler, romanlar, savaşlar, sevgiler yarım kalmıştır. Kim neyi bitirebilmiş ki!.. Senden sonra bitmiş bir işi kim tekrar dener? Aslolan, o yarımın güzel bir yarım olması… Zaten ben de senin ancak yarını götürebiliyorum. Diğer yarın maalesef aşağıda kaldı.”

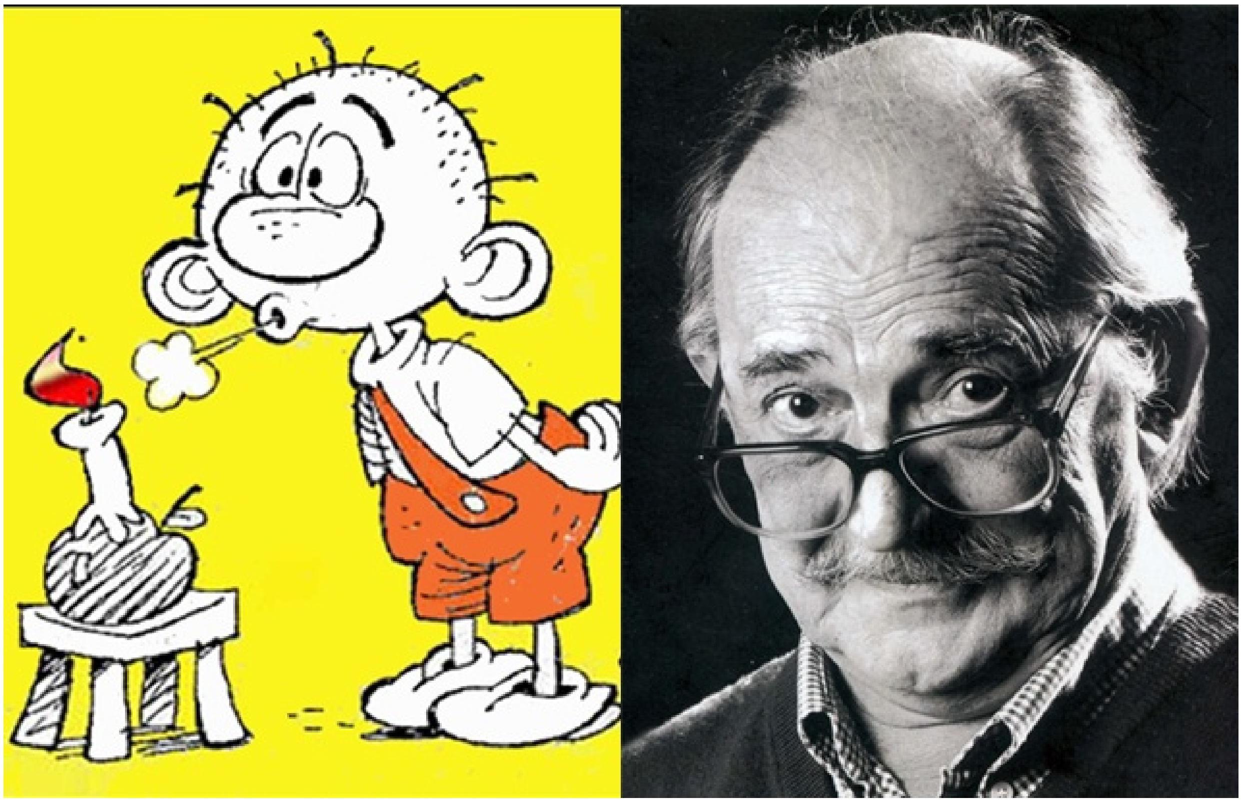
Sarı ve mavi bulutların arasından geçerken içtiği rakılardan olacak Azrail arkadaşımın çenesi düşmüştü. Hıyar, felsefe paralıyordu. Turuncu bir buluttan sapınca Tekin’le karşılaştık.

“Yine dört ayak üstüne düşmüşsün!..” diye hasetle homurdandım. Çünkü, onu götüren Azrail ahu bakışlı, keklik sekişli, mini etekli, öyle bir dilberdi ki ardından gitmemek kimin ne haddine!.. Azrail’lerimizi değiştokuş yapalım teklifinde bulundum, Tekin duymazdan geldi. Sonra da uzaklaşırken sordu:

“Sayfada eksik var mı ağabey?”

“Karikatürü yine şişirmişsin. Yazında da her zamanki gibi 6 satır eksik var.”

Hakkında

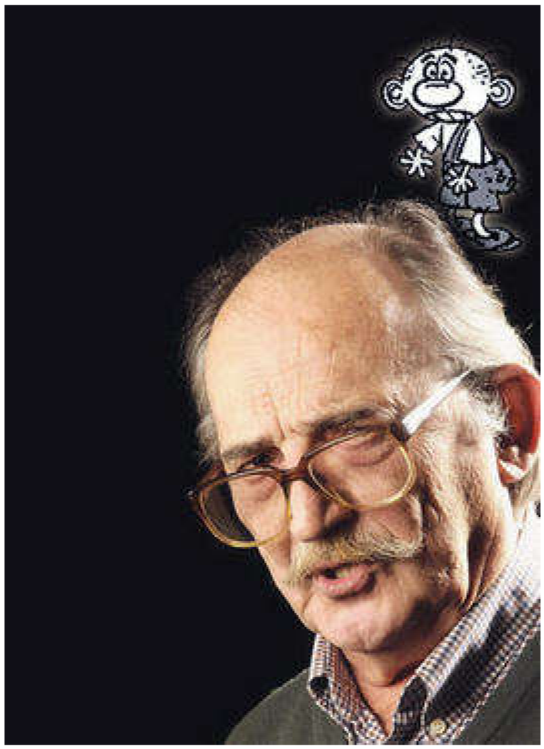
OĞUZ ARAL
(1936, Silivri-2004 Bodrum)

İDGSA Resim Bölümünde üç yıl okuduktan sonra ayrıldı. İlk karikatürlerini 1950'de Hafta dergisinde çizdi. Kurduğu pantomim tiyatrosuyla 1960-1964 yılları arasında, İstanbul ve Anadolu'da gösteriler düzenledi. Çeşitli gazete ve dergilerde çalıştı. 1972'de Gün gazetesinin mizah sayfası için seçtiği "gırgır" başlığını, 1973'te haftalık bir dergi için kullandı. Özellikle karikatüre ilgi duyan genç kuşak çizerlerinin bir araya geldiği bu dergi, geniş bir okur kitlesine ulaşmayı başararak, kendi türünün rekor tirajını oluşturdu.

Karikatür dışında çizgi roman ve çizgi film dallarında da ürünler verdi. "Köstebek Hüsnü", "Mayk Hammer", "Utanmaz Adam", "Vites Mahmut",

“Hafiyesi Mahmut” gibi, halk tarafından tutulan çizgi roman kahramanları yarattı. Bunlardan “Avanak Avni”, en çok tutulanı oldu. Koca Yusuf, Bu Şehr-i Stambul, Direklerarası, Ağustos Böceği ile Karınca gibi çizgi filmler yaptı. Kendi kuşağının çizerleri çizgisiz karikatür dalında ürünler verirken, Oğuz Aral, çizgi içinde yazıyı kullanmakta ısrar etti. Halk tarafından anlaşılmanın koşulunu, bu tür karikatürde gördü. Toplumsal sorunları, kendine özgü tipler aracılığıyla, kitlenin beğenisini ve algı yeteneğini gözden uzak tutmayan bir görüş doğrultusunda, karikatür dünyasına mal etmekte yeni bir çizer kuşağının öncüsü oldu.

oğuz aral; oğuz aral ve gırgır dergisi türkiyenin tarihinde bir köşe taşıdır… orada duracaktır daima…

Hayatının son yıllarında kendi kendine taktığı ismiyle söylersek;

“Huysuz İhtiyar Oğuz Aral’dı o…”

Oğuz Aral’la birlikte anılan kelime ve dergi ***“gırgır”*** ise onunla anılan cümle de ***“gereksiz taramalar yapmaktan kaçının”*** ifadesiydi…

Ömrünün son yıllarında harflere ve yazıya çok daha yakın dursa da önce karikatür ve mizah ustası ve ***efsane hocadır*** Oğuz Aral…. Çünkü yıllar boyunca ***çiçeği burnunda*** genç karikatürcülere verdiği destek hem hala arşivlerdedir hem de bu isimlerin tanıklığı devam etmektedir…

Oğuz Aral dendiğinde, saman kağıda sarı ve siyahın tonlarıyla basılan efsane ***Gırgır Dergisi*** gelir öncelikle akla… ***Gırgır***, darbe günlerini yaşayan 1980'lerin Türkiye'sinde, gülmeye ve düşünmeye hasret yüzlerin her sayısını özlemle bekledikleri, kendilerini buldukları bir dergi olmuştur…

Oğuz Aral'ın kendi çizdiği kahramanlarının en unutulmazları da

Avanak Avni ve ***Utanmaz Adam***'dır…

Oğuz Aral büyük ağırlıkla olumlu zaman zaman da keskin eleştirel yorumlarla anılır hala… Ancak şurası kesindir; Oğuz Aral, 12 Eylül 1980 darbesiyle, üzerinden korku silindiri geçtiği için gülmeyi ve muhalefet etmeyi unutan bir topluma, bu iki kavramı da hatırlatmak için bedeller de ödemiş bir isimdir…Bedeller ödemiştir çünkü 1980'lerin darbe karanlığında, neredeyse uzun süre tek muhalif yayın organı ***Gırgır Dergisi*** olmuş, garip gerekçelerle kapatılmalar da dahil bir çok sorun yaşamıştır askeri darbe günlerinde…

Aral ailesinde karikatür ve mizaha emek veren bir başka isim de Oğuz Aral'dan çok daha önce bu dünyadan göçen kardeş ***Tekin Aral***'dır…

2004 yılında, 70 yaştan iki sene alacaklı olarak, bu dünyadaki konukluğu sona eren Oğuz Aral 1936 İstanbul doğumludur… Türkiye'de karikatürün bir sanat dalı olmasının yanında hayatın kılcal damarlarına kadar nüfuz etmesinde büyük katkıları olan Oğuz Aral'la ilgili olarak çok fazla şey söylemek mümkün…

Oğuz Aral'ı Türk mizahı ve karikatüründe çok farklı yere konumlandıran en önemli özelliği sevenlerinin ve karşı çıkanlarının da hemfikir olduğu üzere, ***yaşadığı topluma dair çok sağlam gözlemlerinin ve her daim söyleyecek sözünün olmasıdır…***

Toplumun sinir ve duygu uçlarını, farklılık ve benzerliklerini ömrü boyunca çok iyi tahlil edebilen Oğuz Aral bir yanıyla da hakiki bir sosyologtur…

Toplumsal dönüşüme, göç olgusuna, köy kent ayrımına, kültürel kodlara ve sembollere de değinerek yapmıştır mizahını Oğuz Aral…

Oğuz Aral eskilerin deyimiyle ***bir yanıyla mektepli bir yanıyla da alaylı*** bir karikatürist ve mizahçıdır çünkü İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi'nin üçüncü sınıfından ayrılmıştır…

1950'lerde daha çok gençken içlerinde ***Akbaba*** dergisinin de olduğu, çeşitli gazete ve dergilerde karikatürleri yayınlanır Oğuz Aral'ın…Oğuz Aral ilk gençlik yıllarını anlatırken de, yazılarını kaleme alırken de ***alaycı, ironik, sarkastik*** bir dil kullanmıştır..

Bir çok mizahçıda da görülebileceği gibi, ***kendisiyle de dalga geçebilmenin kültürünü*** özümsemiştir Oğuz Aral da…

Oğuz Aral'ı ***bir dönemin muhalefet simgesi ve efsanesi*** haline getiren en farklı adım ***Gırgır Dergisi*** yılları olur…Oğuz Aral'ın kardeşi Tekin Aral'la birlikte 1972 yılının Ağustos ayında çıkarmaya başladığı ***Gırgır***, gittikçe artan ve dönem dönem çok şaşırtıcı bir okur sayısı ve ilgisine sahip olur yıllar içinde..

Özellikle 70'lerin ikinci yarısından itibaren siyasi olarak keskin kamplaşmaların yaşandığı bir Türkiye vardır…

Toplum geç kaldığı modernleşme sürecini kırık dökük yaşamaya çalışırken, şehirlere göç artmış, ekonomik, sosyal ve siyasi çatışmalar keskinleşmiş, işçi hareketleri ivmelenmiş öte yandan da köyler, mahalleler, kahvehaneler, bakkallar hatta aileler bile bölünmeye başlamış, siyasi körlük ve şiddet hayatı esir almıştır….

Bu dönemle birlikte büyük ilgi gören Gırgır ve Oğuz Aral yıllar sonra bazı isimler tarafından eleştirilecek bir yaklaşım içine girer…1980 darbesine kadar siyasi figürlere ve politikacılara sayfalarında daha çok yer vermeye başlayan Gırgır'da neredeyse dönemin tüm politikacıları ***ülkedeki bütün olumsuzlukların tek sorumlusu*** olarak gösterilir düz bir mantıkla…

Siyaset ve siyasetçinin halkın gözünde itibarsızlaştırılmasına ***bilerek ya da bilmeyerek*** destek olanlardan biri de Gırgır dergisi olmuştur bazı isimlere göre…Bu isimler, Gırgır ve Oğuz Aral'ın o dönemde, ***gerçek gücü elinde bulundur(a)mayan siyasi aktörlere yönelik mizahi yayınlar yaparak, perde arkasındaki derin güçleri ve aktörleri pas geçtiğini*** öne

sürerek eleştirmişlerdir…Bu eleştirileri, objektif olarak baktığınızda çok da yabana atmamanız gerekir….

Oğuz Aral, ismi etrafında farklı görüşlerin yer aldığı önemli bir figür olmuştur hayatının son 30 yılında… Onlarca genç isim mizah dünyasına Oğuz Aral'ın açtığı kapıdan girdiğinde daha çocuktur neredeyse…

Bu çocuk isimlerden kimileri yıllar içinde Oğuz Aral'ı çok farklı ve yüksek bir yere koymuş kimileri de okurun dışarıdan göremediği olumsuz, art niyetli hatta despotik yanlarının olduğunu söylemiştir…

Türkiye gibi birey iç disiplini ve çalışma bilinci kültürünün hiç de yüksek olmadığı yerde, hele hele çok genç isimlere bir şeyleri öğretmek ve yaptırmanın bir yolunun da despotik olmaktan (!) geçtiğini bildiği için böyle davranmıştır belki de Oğuz Aral, sosyolog yanının kendisine gösterdikleri üzerinden de…

Kimbilir…

1970'lerin ikinci yarısından itibaren Gırgır, okuyup yazmaya, mizaha ve karikatüre düşkün hemen herkesin farkına vardığı, alıp okuduğu bir dergi olur…

Derginin sloganı da şudur yıllar yıllar boyu:

Geçim derdini,

can sıkıntısını,

aşk yarasını,

karı koca kavgasını,

şipşak keser.

Her derde devadır,

Gırgır da gırgır.

Yıl 1980, aylardan Eylül, günlerden 12 olduğunda Türkiye bir kez daha darbe günlerindedir…Gırgır ve Oğuz Aral'ın tarihindeki yeni dönemin başlangıcı da bir anlamda bundan sonra olur….Ülke tam anlamıyla suskunluk içindedir…Darbe öncesinin siyasi anlamdaki en etkin gazeteleri birbiri ardınca kapatılmakta, ***yeterince uslanmamışlarsa!*** bu kez çok daha uzun süreli susturulmaktadır….

Bu dönemde dilini sertleştirerek yayın yapan Gırgır da payına düşeni alır elbet…Mizahın evrensel gücünü ve muhalefet dilini kullanmaya çalışan Gırgır'ı da 4 hafta süreyle kapatır iktidarı darbeyle elinde tutanlar….

Gırgır yeniden yayına geçtiğinde derginin geçmişindeki eksikleri adeta unutulmuş ve yılgınlık içindeki toplum hukuk dışı biçimde bastırılmış muhalif sesin tek temsilcisi olarak gördüğü Gırgır'ı, **'baştacı'** ***yapmıştır…***

Gırgır efsanesini geri dönülmez biçimde yaratan bu dönemde, derginin tirajı 50bin, 100bin değil, tam ***500bin*** olur…

Haftalık bir mizah dergisinin nüfusu 40milyon olan ülkede ulaştığı tiraj bugünün 75 milyonluk Türkiye'sinde bile hala kırılacak gibi görünmez…

Gırgır Dergisi'nin ***500binlik tirajla*** üçüncü olduğu dünya sıralamasında birinciliği ***8 milyonluk tirajıyla*** dönemin bir başka totaliter devleti olan ***Sovyetler Birliği***nde yayınlanan ***Krokodil*** adlı mizah ve karikatür dergisi almıştır…

Bu durum bile mizahla baskı dönemleri arasındaki evrensel ilişkiyi göstererek, anlamak isteyenlere çok şey anlatmaktadır…..

Oğuz Aral ve Gırgır 1980'lerin başından sonlarına dek sürecek bu politik dönemi çok iyi kullanır…

Ta ki 1980'li yılların sonundaki bir el değiştirme olayına kadar…

El değiştirme olayı öncesindeki birkaç yılda, seçimle iktidara gelen ***Başbakan Turgut Özal*** döneminde de muhalif tavrını sürdürür Gırgır… Hemen her sayısında dönemin başbakanına yönelik keskin yazı ve karikatürler yayınlanır…Adeta 3 yıllık darbe döneminde biriktirilen sert

espriler kuşatmıştır dergiyi…Dönemin birbiri ardına yapılan gazete kağıdı zamları ve diğer uygulamalar oldukça, maliyetler ve fiyat arttıkça derginin logosunun altındaki ifadelerde ***başbakanın karikatür olarak çizilmiş yüzünün*** sayısı artar…

Bu karikatürlerde başbakanın ayrı ayrı her bir yüz ifadesinin lira olarak da karşılığı vardır…

Türkiye 80'lerin ortalarından itibaren nispeten daha demokratik bir ortama kavuştukça Gırgır'ın efsane olmuş tirajı daha makul çizgilere inerken yeni mizah dergilerinin de gün ışığına çıkma zamanıdır artık… Derginin bünyesinde yetişmiş, çiçeği burnunda günlerinin ardından usta olduğuna inanmış (!) bir çok genç isim yeni dergilere, yeni sulara yelken açar zaman içinde….

İsimleri bir çırpıda sayılabilecek,

Nuri Kurtcebe, Engin Ergönültaş, İrfan Sayar, Necdet Şen,

Atilla Atalay, Latif Demirci, Sarkis Paçacı, Hasan Kaçan, Galip Tekin,

Mehmet Çağçağ, Metin Üstündağ, Can Barslan, Behiç Pek,

Cihan Demirci, Mim Uykusuz, Gülay Batur, Özden Öğrük,

Ramize Erer, Gani Müjde, Tuncay Akgün, Bülent Arabacıoğlu…

ve daha onlarca isim öyle ya da böyle ***Gırgır*** ekolünün ve tabi ki ***Huysuz İhtiyar***ın rahle-i tedrisinden geçmiş mizahçılardır…

Bu isimlerin önemli yollarına mizah ve karikatürle devam ederken, bazıları başka alanlarda da öne çıkacaktır…

Kimse yadırgamasın bu detayları çünkü Oğuz Aral'ı andığımız bir yazıda Gırgır'a büyük bir paragraf açmak kaçınılmazdır…

Yazının başına dönersek; yaşı 40'lara ve daha yukarılara ulaşan bir çok kimse için bugün bile ***Oğuz Aral*** ismi ve bir dönemin ***Gırgır Dergisi*** bambaşka şeyleri çağrıştırır….

Milyonlarca insanın gençliğine vurulmuş mühürdür Gırgır Dergisi…

Hayatın bugünle kıyaslanamayacak kadar yavaş aktığı, teknolojinin her yeri kuşatmadığı 1970 ve 80'lerin Türkiye'si ve dünyasında Gırgır bir çok kuşak için mizah dergisinin ötesinde değişik anlamları bünyesinde toplayan ***kült*** bir yayın organı, adeta oksijen çadırı olmuştur…

Küçük yerlerde taşrada yeni sayısına ancak ***Cumartesi Pazar*** günleri ulaşılabilen Gırgır'a büyük şehirlerdeki okurlar bir iki gün önceden ulaşabildiği için en büyük ***Cuma günü hediyesi*** olmuştur Gırgır Dergisinin yeni sayıları yıllar boyunca…

Oğuz Aral ve ***Gırgır Dergisi*** üzerinde bugün bile çok daha derinlikli araştırmalar, övgüler ve tabi ki eleştiriler de yapılmalıdır…

Çünkü Gırgır Dergisi'nin sayfalarında, eski sayılarında bir toplumun geçirdiği sosyolojik, kültürel, siyasal tüm değişimlerin adeta röntgeni vardır…

Mesela yıllar öncesinde yapılan bir yorumda Gırgır Dergisi de dahil mizah dergilerinin zaman içindeki hızlı tiraj kayıplarının analizini yapanlar şunu demiştir mealen;

"Türkiye'de mizahçılar uzun yıllar boyunca hepimiz gibi yaşadı…

Yokluğun, bilemedin orta / orta alt sınıfın içinden geldiler…

Bu yüzden hayata dair espriler üretirken hepimizin hayatına dokundular…

Ne zaman ki Gırgır ve diğer mizah dergilerinin yazar çizerleri belediye otobüsünden, dolmuştan inip kendi arabalarının içine oturdular, sınıfsal bir sıçrama yaptılar, işte o andan itibaren hayatımıza dokunan cümleleri de azaldı…."

Bu söylenenlere katılmak ve itiraz etmek de mümkündür…

Dünyanın ve hayatın hızla evrildiği bir çağda, bugünden bakarak iddialı analizler, eleştiriler hatta suçlamalar da yapabilirsiniz Oğuz Aral'a da,

Gırgır Dergisi’ne de …

Arada haklı parantezleriniz de olabilir…

Ama bütün bunlar içinden geçtiği zaman ve çağda milyonlarca insanın hayatına dokunan isimleri ve onlarla anılan çalışmaları, ***başta Oğuz Aral olmak üzere*** hakkını teslim ederek anmanıza engel olmamalıdır…

Oğuz Aral’ın daha az bilinen yanlarından biri de anadolu’nun çeşitli yerlerinde pantomim gösterileri sergilemesi ve yıllar önceki animasyon çalışmaları ve çizgi filmleriyle de Türk çizgi film sektörünün de ilk isimlerinden olmasıdır….

Alkol ve tütünle geçmiş eski günlerin de etkisiyle hayatının son yıllarında ciddi sağlık sıkıntıları yaşayan Oğuz Aral, 2004 yılının Temmuz ayında Bodrum’da tatil yaparken bir kez daha rahatsızlanır….

Bu kez durum daha ciddidir…

Rivayet odur ki Oğuz Aral, kendisini sedyeyle taşıyan doktor ve sağlık görevlilerinden verdiği eziyet için tekrar tekrar özür dilerken

“Çocuklar, kusura bakmayın, ihale size kaldı galiba”

diyerek seslenir…

Hatta bir ara hafızasının yerinde olup olmadığını anlamak için nereli olduğunu soran doktora şu yanıtı verir Oğuz Aral;

İstanbul’luyum ama içinden…..

Oğuz Aral 2004 yılının 24 Temmuz akşamında Bodrum’dayken geride kalanlara ***hoşçakalın*** dediğinde 68 yaşındadır….

Huysuzluğu tamam da,

daha ihtiyar bile değildir öldüğü yaşta Oğuz Aral…

Oğuz Aral ve Gırgır Dergisi Türkiye’nin tarihinde bir köşe taşıdır…

Orada duracaktır daima…

Ölümünün 9. yıldönümünde ***huysuz ihtiyara*** bir selam da bizden olsun bu yazıyla…

(murat örem / 18 temmuz 2013 / ankara…)